

TES-İS

TÜRKİYE ENERJİ, SU VE GAZ İŞÇİLERİ SENDİKASI

OCAK 2008

MUSTAFA KUMLU
TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI

BAŞYAZI

HAYIRLI OLSUN

TES-İŞ, benim doğum yerim. Gençliğimi geçirdiğim yuvam.

Beni, amatör sendikacılıktan şube yöneticiliğine, şube başkanlığına, genel merkez yöneticiliğine ve nihayet TES-İŞ Genel Başkanlığı'na taşıyan güç, şimdi de bana TÜRK-İŞ Genel Başkanlığı'nın kapısını açmıştır. Açılan kapı, benim şahsımda, TES-İŞ'e açılmıştır. Beni, TÜRK-İŞ Genel Başkanlığı'na taşıdığı için TES-İŞ topluluğuna; TES-İŞ'i TÜRK-İŞ Genel Başkanlığı'na taşıdığı için de TÜRK-İŞ topluluğuna teşekkür ediyorum. Ekibimle beraber, bize duyulan güvene layık olmaya çalışacağız.

TÜRK-İŞ'in 6-9 Aralık tarihlerinde yapılan 20'nci Olağan Genel Kurulu, bir hizmet yarışına sahne olmuştur. Bu hizmet yarışının politikleştirilme gayretleri günlerce kamuoyunda konu edilmiştir.

Katettiğim hiç bir mesafede nasıl hiçbir siyasi partinin desteğini almadıysam, TÜRK-İŞ Genel Başkanı olurken de hiçbir siyasi partinin desteğine ihtiyacım olmayacağını en yakın şahidi, beni bu günlere getiren sizlersiniz. Desteğe ihtiyacım vardır, ama ihtiyacım olan destek sadece ve sadece sizlerin ve TÜRK-İŞ topluluğunun desteğidir.

Yönetimimiz, çalışma yaşamının yoğun gündemini çözüm bekleyen sorunlarıyla birlikte devralmıştır. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası'na ilişkin yeniden düzenleme çalışmaları ve buna yönelik uyarılarımız, gündemimizin birinci sırasındadır. İstihdamı artırmaya yönelik alınması düşünülen önlemlerin çalışanların kazanılmış hakları ile ilişkilendirilme çabaları, kıdem tazminatları konusunu sıcak tutmakta, TÜRK-İŞ ise genel kurul kararları doğrultusunda kıdem tazminatlarını tartışma konusu yapmayacağını her fırsatta tekrarlamaktadır. Örgütlenme önündeki engellerin kaldırılması mücadelesi de 2008 yılının önemli konularından biri olacaktır.

Bütçe Tasarısı'na göre, Hükümetin uyguladığı IMF endeksli ekonomik program, 2008 yılında da devam edecektir. İşsizlik ve yoksulluğun artarak devam edeceği anlamına gelen bu yaklaşıma göre özelleştirmeler ve özellikle enerjide özelleştirmeler hız kazanacaktır. TES-İŞ, bu güne kadar olduğu gibi bundan böyle de enerjide özelleştirmelere karşı duyarlılığını sürdürecektir, her türlü mücadeleyi verecektir.

TÜRK-İŞ'in 20'nci Olağan Genel Kurul sonuçlarının ülkemize, işçi hareketine, TES-İŞ'e ve Konfederasyonumuza hayırlı olmasını diliyorum.

Mustafa Kumlu
Genel Başkan

HABERLER

TÜRK-İŞ: 'Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısına Hayır!'

Ekonomik Sosyal Konsey Toplandı

Mustafa Kumlu: 'Reform Adı Altında Getirilen Düzenlemeler Sorunları Çözecek Nitelikte Değil'

Kumlu: 'Sosyal Haklara İlişkin Düzenlemeler Büyük Önem Taşıyor'

Net Asgari Ücret 435 YTL

Mustafa Türkel: 'Haksız Yorumla Rağmen Doğru Bildiğimiz Yolda İlerleyeceğiz'

Açlık Sınırı 688, Yoksulluk Sınırı 2 Bin 241 YTL

LE FIGARO: 'Türkiye'deki Orta Sınıf Tüketim Çılgını Oldu'

Resmi Verilere Göre 13 Milyon Yoksul Var

'Kayıt Dışı Destekleniyor, Örgütlenme Hakkı Baskılanıyor'

İstihdam ve Büyüme Arasındaki İlişki Giderek Zayıflıyor

İstihdam Paketi Son Aşamasında

Kadınlar Düşük Ücretli ya da Ücretsiz İşlerde Çalışmaya Mecbur Ediliyor

Özelleştirme: Hükümet Satıyor, Sermaye Alıyor, Halk Zararda

TÜRK-İŞ: Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısına Hayır!

TÜRK-İŞ, ‘‘Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’’ hakkındaki görüşlerini kamuoyu ile paylaşmak ve Hükümetin bir kez daha dikkatini çekmek amacıyla, 15 Ocak 2008 Salı günü ülke çapında TÜRK-İŞ bölge ve il temsilci-

liklerinde basın toplantıları düzenledi. Basın toplantısının ardından, bölge temsilcileri, illerindeki şube başkanları ile birlikte Adalet ve Kalkınma Partisi İl Başkanlığı’nı ziyaret etti ve tasarı ile ilgili TÜRK-İŞ görüş ve taleplerini ilettiler.

Bu eylem çerçevesinde, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu da

aynı gün TÜRK-İŞ Genel Merkezi’nde bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısında, ilgili tasarı hakkındaki TÜRK-İŞ görüşleri kamuoyu ile paylaşıldı. Toplantıya Ankara’da genel merkezi bulunan sendika genel başkan ve yöneticileri ile Ankara Şubelerinin başkanları da katıldı. TÜRK-İŞ Genel Merkezi’nde Genel Başkan Mustafa

Kumlu ve TÜRK-İŞ bölge ve il temsilcilerinde okunan basın bildirisi şöyle:

“Yazılı ve Görsel Basınımızın Değerli Temsilcileri,

Sosyal güvenlik sistemimizin önemli sorunları olduğunun ve sistemin sürdürülebilirliği için bu sorunların çözüme kavuşturulması gerektiğinin bilincindeyiz.

Ancak, Anayasa Mahkemesi’nin iptal kararına dayanarak hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne gönderilen, “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, sosyal güvenlik hakları bakımından çalışanlar arasında var olan farklılıkların daha da büyümesine neden olduğu gibi çoğu haklarımızı daha da geriye götürmektedir.

Örneğin bugünkü aylık prime esas kazanç, alt sınır dikkate alınarak hesaplandığında, işçiler ile kendi hesabına çalışanların emekli aylıkları 213 YTL’ye düşecek iken, devlet memurlarının emekli aylıklarının alt sınırı 740 YTL olacaktır. İşçiler ile kendi hesabına çalışanlar muayene ve tedavi olmak için katılım payı öderken, memurlar ödemeyecektir.

Sayın Basın Mensupları,

Tasarının kanunlaşması halinde çalışanların hak ve yükümlülüklerinde oluşacak farklılıkları sizlere arz ederken, devlet memurlarının bu haklardan yararlanmasının önlenmesini talep ettiğimiz anlaşılmamalıdır. Aksine devlet memurları söz konusu haklara sahip olmalıdır. Ancak, Sosyal Hukuk Devletin temel ödevi, memurlarla birlikte işçilere, kendi hesabına çalışanlara, ülkede yaşayan herkese aynı düzeyde sosyal sigorta haklarını sunmasıdır.

Değerli Basın Mensupları,

Sistemin, “finansman”, “kapsam”, “norm ve standart birliği” ile “kurumsal yapı” başlıklarından oluşan sorunları tüm kesimlerce kabul edilmiştir. Bu

sorunların tümünü çözümleyecek eş zamanlı yasal düzenlemeler yapılmadıkça, sistem sürdürülebilir bir yapıya kavuşmayacaktır.

Değerli Basın Mensupları,

Sigortalılar arasında hak ve yükümlülüklerde birliktelik sağlanmaması adalet duygusunu zedelediği gibi sigortalıların sisteme olan güvenini de azaltmaktadır. Buna karşın, Anayasa Mahkemesi’nin iptal kararı gerekçe gösterilerek hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne sevk edilen değişiklik tasarısı, çalışanların sosyal sigorta hakları arasındaki farklılıkları daha da artırmaktadır.

Oysa ki “reform” adı altında yapılan düzenlemelerin amaçlarından biri de norm ve standart birlikteliği sağlamaktır. Değişiklik Tasarısı ile devlet memurlarının mevcut konumlarının muhafaza edilmesiyle ortaya çıkacak faturanın, işçiler ile kendi hesabına çalışanlara karşı olduğu izlenimi verilmektedir.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısı ile işçilerin kazanılmış çoğu hakkı geriye götürülmektedir. Örneğin; 6 ay süre ile asgari ücretin 1/3 tutarında ödenmesi öngörülen süt emzirme yardımı bir defaya; asgari ücretin 3 katı tutarında ödenmesi öngörülen cenaze yardımı asgari ücrete; iki kademede düşürülmesi öngörülen aylık bağlama oranı bir defada % 2’ye indirilmektedir.

Muhtaçlara bağlanacak malullük aylığı ile ölüm aylığında aranacak prim gün sayısı işçilerde 900 günden 1800 güne yükseltilmektedir. Buna karşın, memurlar için 3600 günden 1800 güne indirilmektedir.

Yatan hastalardan da katılım payı alınmasını öngören tasarıda, istisna diye adlandırılacak hastalıklardan protokol bedelinin 3 katı tutarında fark alınması öngörülmektedir.

Fiili hizmet zammından yararlanmakta olan basın mensuplarının, uçuş personelinin kaynakçaların, posta dağı-

tıcılarının bu hakları ortadan kaldırılmaktadır.

Tasarı çalışanlar arasındaki “işçi”, “memur”, “kendi hesabına çalışanlar” ayırımına, ayrı bir grup olarak “yeni memurları” da ilave edip, bu grubu kimi haklardan yoksun bırakarak mağdurlar bölümüne almaktadır.

Sayın Basın Mensupları,

TÜRK-İŞ, Türkiye Büyük Millet Meclisi alt komisyonlarında görüşülmekte olan ve arz ettiğimiz sorunlara ilişkin çözüm önerilerini içermeyen ilgili tasarının, sistemin sorunlarını çözemeyeceği gibi işçi kesimi açısından önemli mağduriyetler getireceğini düşünmekte ve bunun huzursuzluğunu yaşamaktadır. Görüşlerimizin değerlendirilmesi ve dikkate alınması, bizce toplumsal huzur ve barış açısından zardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde bizleri temsil eden milletvekillerimize buradan sesleniyoruz: Çalışanlar arasındaki ayırımı daha da büyüten Sosyal Sigorta Haklarımızı geriye götüren, sistemin sorunlarını çözemeyeceği tüm kesimlerce ifade edilen “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”na geçit vermeyin. Kanunla ilgili Konfederasyonumuzun düşüncelerinin dikkate alınmasını sağlayın. Kademeli de olsa emeklilik yaşını kadın ve erkekte 65’e, prim gün sayısını 9000’e yükselterek emeklilik hakkımızın elimizden alınmasına izin vermeyin. Bunu, ülkemiz için, çocuklarımız için, onların geleceği için yapın.

Değerli Basın Mensupları,

Söz konusu yasa tasarısı ile ilgili hassasiyetimiz doruk noktasındadır. Tasarı ile ilgili gelişmeler an ve an takip edilmektedir. Önerilerimizin dikkate alınmaması durumunda yetkili organlarımızın vereceği kararlar doğrultusunda etkinliklerimiz ve eylemlerimiz devam edecektir.”

Ekonomik Sosyal Konsey Toplandı

Ekonomik ve Sosyal Konsey (ESK) Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında yaptığı toplantıda Sosyal Güvenlik Reformu düzenlemesini ele aldı. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, sosyal güvenlik sisteminin 1994 yılından bu yana 851 milyar dolar açık verdiğini belirterek, sistemin yeniden yapılandırılmasının zorunlu olduğunu söyledi. Türk-İş, yeni sosyal güvenlik düzenlemesinin işçi ve işverenin yükünü artırdığını, hakları daralttığını bildirdi. TİSK, taahhüt edilen SSK primi işveren payı indiriminin gerçekleşmesini istedi. Hak-İş, emekliler arasında eşitsizliğin giderilmediğini belirtirken, TZOB kazanılmış haklara dokunulmaması talebinde bulundu.

Ekonomik ve Sosyal Konsey (ESK) Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında Sosyal Güvenlik Reformu'nu tartışmak üzere 3 Ocak'ta toplandı. Toplantıda işçi ve işveren tarafları Sosyal Güvenlik Reformu Yasa tasarısı hakkında görüşlerini sundu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında toplanan ESK'ya, Başbakan Yardımcısı Nazım Ekren, Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen, Enerji Bakanı Hilmi Güler, Sağlık Bakanı Recep Akdağ, Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, Tarım ve Köyüşleri Bakanı Mehdi Eker, Hazine Müsteşarı İbrahim Çanakçı, DPT Müsteşarı Ahmet Tıktık katıldı. Toplantıda TUSİAD, MÜSİAD, TOBB, TÜRK-İŞ, TESK ve TZOB da sosyal taraf olarak yer aldı.

Toplantıda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Çelik, sunum yaptıktan sonra sosyal tarafların görüşleri alındı.

Başbakan: Sosyal Güvenlik Sisteminin Değiştirilmesi Zorunlu Oldu

Konseyin açılışında bir konuşma yapan Erdoğan, hükümet olarak sosyal diyaloga önem verdiklerini ve yeni dönemde de konsey toplantısıyla bunun ilk adımını attıklarını söyledi. Avrupa Birliği sürecinde ve yeni Anayasa taslağı hazırlıklarında, sivil toplum örgütlerinin ve sosyal tarafların görüşlerinin kendileri için önemli olduğunu kaydeden Erdoğan, bundan sonra da diyalog ve istişare içinde olacaklarını belirtti.

Erdoğan, sosyal güvenlik sisteminin yoksulluğun ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin önlenmesinde önemli bir rol oynadığını dile getirerek, Türkiye'de yaklaşık 13 milyon aktif sigortalı bulunduğunu, yaklaşık 8 milyon kişinin sistemden aylık aldığını ve çalışanların bakmakla yükümlü olduğu kişilerle beraber sosyal güvenlik şemsiyesinin yaklaşık 60 milyon kişiyi kapsadığını ifade etti. Erdoğan, yeşil kartlıların da ilave edilmesi durumunda sağlık hizmetleri karşılananların oranının nüfusun yüzde 90'ını geçtiğini söyledi. 2005 yılında gerçekleştirilen Ekonomik ve Sosyal Konsey'in de gündemini sosyal güvenlik sisteminin oluşturduğunu anımsatan Erdoğan, o toplantıda önerilen 179 önerinin 110'unun tasarılarla yansıtıldığını açıkladı.

"Sosyal güvenlik sisteminin yeniden yapılandırılması zorunluluk haline gelmiştir. Buna güncelleştirme de diyebiliriz" diyen Erdoğan, sistemde çok önemli yapısal sorunların olduğunu söyledi. Başbakan Erdoğan, farklı standartlara göre işleyen beş farklı sigorta rejimi bulunmasının, sistemi karmaşık hale getirdiğini kaydederek diğer önemli bir sorunun da gelirlerin giderleri karşılayamaması olduğunu ifade etti. SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı'na 2006 rakamlarına göre bütçeden 23 milyar Türk Lirası transfer yapıldığını belirten Erdoğan şöyle konuştu:

"Bu rakam GSMH'nin yaklaşık yüzde 4'ünü oluşturmaktadır. Sosyal güvenlik kurumlarına bütçeden yapılan trans-

fer tutarı geleceğimizi inşa eden yatırım bütçesinin neredeyse iki katıdır. Sosyal güvenlik kurumlarına 2006 yılında yapılan transfer tutarı ile 400 yataklı 150 hastane ya da 16 derslikli 8 bin adet ilköğretim okulu yapılması mümkündür. 1994 yılından günümüze kadar olan sosyal güvenlik açığı 851 milyar YTL olup bu tutar kamu net borç stokunun 3.5 katıdır."

Nüfus yapısını gelecek 25-30 yıl içinde giderek yaşlanacağına işaret eden Erdoğan, sistemin yaşlı nüfus sorununu yaşamaya başladığında sürdürülemez hale geleceğini vurguladı. Erdoğan, 1990'lı yıllarda gerekli düzenlemelerin yapılmadığını belirterek, "Geçmişte siyasi atmosfere hakim olan popülizm, rehabet ve kısa vadeli çözümler sosyal güvenlik sistemini ciddi ölçüde tahrip etmiş ve ağır bir yük bırakmıştır" dedi.

Başbakan Erdoğan, bu yükün ödenmeye başlandığını söyleyerek sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bunu asla bir ideolojik zemine oturtamayız. Buna ne bizim hakkımız var ne başkalarının hakkı var. Ülkemiz nüfusunun geleceğini güvence altına almanın kararlılığını bedeli ne olursa olsun gerçekleştirmek durumundayız. Bizler bu reformları yapmazsak Türkiye 20-30 yıl sonra iflas noktasına gelecektir." Reform sürecinde bazı kesimlerin fedakârlık yapması durumunda kalcığını ifade eden Erdoğan, hükümet olarak siyasi bedeli ne olursa olsun ödeyeceklerini kaydetti. Erdoğan, "adil ve

EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY (ESK) Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında Sosyal Güvenlik Reformunu tartışmak üzere 3 Ocak'ta toplandı. Toplantıda işçi ve işveren tarafları Sosyal Güvenlik Reformu Yasa tasarısı hakkında görüşlerini sundu.

erişilebilir” bir sosyal güvenlik sistemi kurmayı hedeflediklerini açıklayarak, yapılan düzenlemenin Anayasa Mahkemesi kararlarına göre yapıldığını söyledi.

TÜRK-İŞ: Düzenleme Sistemin Sorunlarını Çözemiyor, İşçiyi Mağdur Ediyor

TÜRK-İŞ Başkanı Mustafa Kumlu, toplantıda yaptığı konuşmada sosyal güvenlik hakları bakımından Sosyal Güvenlik Reformunun çalışanlar arasındaki var olan farklılıkların daha da büyümesine neden olacağına dikkat çekerek, “Sosyal güvenlik sistemimizde reform adı altında gündeme getirilen sadece işçi ve işveren yükünü ağırlaştırıp sosyal sigorta haklarını daraltan düzenlemelerin sorunu çözeceği kanaatinde değiliz” dedi. Sistemin diğer bir önemli sorununun ise kapsam olduğunu dile getiren Kumlu, sosyal güvenlik sisteminde nihai hedefe tüm nüfusu kapsayacak, yapının oluşturulmasıyla ulaşılabileceğini kaydetti. Tasarı ile devlet

memurlarının mevcut konumlarının muhafaza edilmesiyle ortaya çıkacak faturanın işçiler ile kendi hesabına çalışanlara çıkartıldığı izlenimi verildiği uyarısında bulunan Kumlu, tasarının sistemin sorunlarını çözemeyeceği gibi işçi kesimi açısından önemli mağduriyetler getireceğini düşündüklerini ve huzursuzluğunu yaşadıklarını kaydetti.

TİSK: ‘Taahhüt Edilen Prim İndirimi Sağlanmalı’

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Tuğrul Kutadgobilik, prime esas kazanç hesabının değiştirilerek, hükümet programında taahhüt edilen prim indiriminin sağlanması gerektiğini belirtti. Sistemde oluşacak açıkların prim artışı yoluyla işçi ve işverene taahhüt edilmemesi gerektiğinin altını çizen Kutadgobilik, prim gelirlerinde devlet katkısının kalıcı olmasının sağlanması gerektiğini söyledi. İş kazası tanımında yapılan değişikliğin isabetli olmadığını ifade eden Kutadgobilik, tasarıda iş kazası ve meslek hastalığı

bakımından işverenin sorumluluğunu hafifleten düzenlemelerin öngörülmediğini kaydetti.

Kutadgobilik, “Fiili hizmet süresi zammı istisnai bir uygulama olmaktan çıkartılmaktadır. Bu maddede benimsenen yaklaşım hatalıdır. Fiili hizmetin farazi ve istisnai nitelikte olduğu dikkate alınmalı ve kurumun aktüeryal dengelerini altüst edecek uygulamadan ya vazgeçilmeli ya da uygulanması son derece sınırlandırılmalıdır” diye konuştu.

Asgari işçilik uygulamalarının da değişim zamanı geldiğini ifade eden Kutadgobilik, asgari işçilik konusunda büyük sorunlar yaşandığını söyledi. İdari para cezalarının asgari ücretle bağlantısının kesilmesini isteyen Kutadgobilik, sosyal güvenlik teşvik mekanizmalarının uygulanması gerektiğini söyledi. Güvenli iş yerlerinin iş kazası ve meslek hastalıkları primleri düşürülerek ödüllendirilmesi gerektiğini kaydeden, Kutadgobilik, yüksek prim ödeyen işverenlerin açıklanarak ödüllendirilmesi

HABERLER

gerektiğini dile getirdi.

Kamu-Sen: 'Yasa, Finansman Sorunlarını Çözme Amaçlı'

Kamu-Sen Genel Başkanı Bircan Ak-yıldız, çalışan ve emekli haklarının kısıtlanmasına dayanan tedbirlerle sosyal güvenliğin finansman sorunlarını çözmeyi amaçlayan bu yasaya karşı çıktıklarını dile getirerek şöyle konuştu:

"Bu yasa sosyal güvenlik sisteminin bütün yükünün memura, işçiye, çiftçiye, emekli, dul ve yetime yüklenmek üzere kurgulanmıştır. Suç işleyen, vergi kaçırarak, kayıt dışı çalıştıranları ödüllendiren bu kanun hayata geçerse Türkiye'de sosyal güvenlik söz etmek mümkün değil. Eski, yeni memur ayrımı yapılmaksızın tüm memurları kapsayan bir çalışma yapılmalı. Bu düzenlemede haklar geriye götürülmemelidir. Yangından mal kaçırır gibi kanun yapmaya zorlanmamalıyız."

HAK-İŞ: 'Eşitsizlik Devam Ediyor'

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, özerklikte demokratik temsil sorununun halen devam ettiğini kaydederek, Bağ-Kur, Emekli Sandığı ve SSK emeklileri arasındaki eşitsizliğin devam ettiğini vurguladı. Yasayla memur tanımına girenlere ayrı ve imtiyazlı bir sınıf yaratılmaya çalışıldığına dikkat çeken Uslu, bunun için işçi ve memur tanımının yeniden yapılması gerektiğini kaydetti. Prim ödeme gün sayısı yükseltilerek, emeklilik hakkının elde edilmesinin zorlaştırıldığını dile getiren Uslu, bunun doğru bir yaklaşım olmadığını söyledi.

TZOB: 'Kazanılmış Haklardan Fedakarlık Beklenmesin'

TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, güncelleme kat sayısının hesaplanmasında sabit fiyatlarla GSYİH'nın gelişme hızının yüzde 25'i yerine tamamının dikkate alınması gerektiğinin altını çizerek, çiftçilerin iş mahallerine gidiş gelişlerinde uğrayacakları kazaların iş kazası sayılması için yasada gerekli açıklığın sağlanması gerektiği söyledi. dar gelirli olan çalışanların kazanılmış ve kabul edilmiş haklarından fedakarlık beklenmesinin

uygun olmadığına dikkat çeken Bayraktar, tasarıyla getirilen bir değişiklik de ölüm aylığından yararlanma şartlarının ağırlaştırıldığını, sosyal devlet anlayışının ön plana çıkarılarak bu maddenin kanundaki şekliyle kalması gerektiğini dile getirdi. Bayraktar, "Emekli maaşları zaten yetersiz, emekli maaşıyla ilgili maddeler olduğu gibi kalmalı. Çalışıp çalışılmadığına bakılmaksızın yüzde 75'in üzerinden ölüm aylığı bağlanması daha doğru olacaktır. Genel sağlık sigortası için sigortalılardan tahsil edilen sigorta primlerinin ayrı hesapta toplanarak sadece sağlık harcamalarında kullanılması gerektiğini belirten Bayraktar, çiftçilerin prim borçlarının da sattıkları tarımsal ürün bedellerinden yüzde 1 ile yüzde 5 oranları arasında kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilmeye TZOB'un yetkili kurul kurulması gerektiğini söyledi.

TESK: 'SGD Primi Yüzde 10'u Geçmemeli'

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bende- vi Palandöken, Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetiminde esnaf ve sanatkarların da temsil edilmesi gerektiğini dile getire- rek, Sosyal Güvenlik Destek Priminin de yüzde 10'dan daha fazla olmaması gerektiğini söyledi. Esnaf ve sanatkarların yeni tasarı ile bir aydan fazla prim yatırmazlar ise sağlık hizmeti alamayacaklarına dikkat çeken Palandöken, bu durumun sigortalılar arasındaki norm ve standart birliğini bozduğunu söyledi. Palandöken, prim ödememe sürecini bir aydan dört aya çıkarılmasını istedi. Bu tasarı ile esnaf ve sanatkarlara yeni daha bir borçlanma imkânı getirilmesi gerektiğini ifade eden Palandöken, aylık bağlama oranlarındaki farklılığın da kaldırılması gerektiğini söyledi. Palandöken, kayıtdışı- lığın önlenmesi ve kurum kayıtları ile esnaf sicili kayıtlarının tutarlı olabilme- si amacıyla esnaf ve sanatkarlardan bu niteliklerin kanıtlanması için, esnaf ve sanatkar gelir vergisi istenmesi gerektiğini söyledi Palandöken, sigortalılara son bir defa daha bedeli ödenerek basamak yükseltme hakkı tanınması gerektiğini sözlerine ekledi.

Mustafa Kumlu:

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, ESK toplantısında ayrıntılı bir konuşma yaptı. Kumlu'nun konuşması şöyle:

Ülkemizde yaşayan herkesi doğrudan ilgilendiren sosyal güvenlik konusunun Ekonomik ve Sosyal Konsey Toplantısında gündem maddesi yapılmasını çok yararlı buluyoruz.

Sosyal güvenlik sistemimizin önemli sorunları olduğunun ve sistemin sürdürülebilirliği için bu sorunların çözüme kavuşturulması gerektiğinin bilincindeyiz. Ancak sosyal güvenlik sistemimizde reform adı altında gündeme getirilen, sadece işçi ve işveren yükünü ağırlaştırıp, sosyal sigorta haklarını daraltan düzenlemelerin sorunları çözeceği kanaatinde değiliz.

Nitekim 1999 yılında reform adı altında aynı mantıkla yapılan yasal düzenlemeler sistemin sorunlarını çözmemiş, aksine konfederasyonumuzun yaptığı araştırmaların da ortaya koyduğu gibi kayıt dışı istihdam artmış, prim ödeyen sigortalıların artış oranı ise düşmüştür. Bu olumsuz gelişmeler sonucu sistemin aktüeryal dengesi büyük ölçüde bozulmuş, 1999 yılında üç sosyal güvenlik kurumunun 3'e bir olan aktif pasif dengesi 2007 yılında 2'nin altına düşmüştür. Kayıt dışı istihdam ise yüzde 50'yi aşmıştır.

Sistemin sorunlarını çözme amacına yönelik çıkartılan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun işçiler ile kendi hesabına çalışanlar açısından bazı maddelerinin, devlet memurları açısından ise tüm maddelerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi, yeni sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özellikle hak ve yükümlülüklerde, yani norm ve standartlarda birliktelik sağlanması zorlaşmıştır.

Nitekim Anayasa Mahkemesinin iptal kararına dayanılarak hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderilen "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", sosyal güvenlik hak-

'Reform Adı Altında Getirilen Düzenlemeler Sorunları Çözecek Nitelikte Değil'

ları bakımından çalışanlar arasında var olan farklılıkların daha da büyümesine neden olacaktır.

Örneğin bugünkü aylık prime esas kazanç, alt sınır dikkate alınarak hesaplandığında, işçiler ile kendi hesabına çalışanların emekli aylıkları 203 YTL'ye düşecek iken, devlet memurlarının emekli aylıklarının alt sınırı 696 YTL düzeyinde olacaktır. İşçiler ile kendi hesabına çalışanlar muayene ve tedavi olmak için katılım payı öderken, memurlar ödemeyecektir.

Sayın Başbakanım,

Sizlere çalışanların hak ve yükümlülüklerinde oluşacak farklılıkları arz ederek, devlet memurlarının bu haklardan yararlanmasının önlenmesini talep ettiğim anlaşılmaz. Aksine devlet memurları söz konusu haklara sahip olmalıdır. Ancak, Sosyal Hukuk Devletinin temel ödevi, memurlarla birlikte işçilere, kendi hesabına çalışanlara, ülkede yaşayan herkese aynı düzeyde sosyal sigorta haklarını sunmasıdır.

Sayın Başbakanım,

Konuşmamın başında arz ettiğim gibi sosyal güvenlik sistemimizin çözüme kavuşturulması gereken önemli sorunları bulunmaktadır. Bunlar, "finansman", "kapsam", "norm ve standart birliği" ile "kurumsal yapı" olarak sıralanabilir. Bu sorunları yaratan nedenleri ortadan kaldırmadıkça sistemin sorunlarının çözüme kavuşmasının mümkün olmadığı da açıktır.

Sistemin temel sorunlarından olan finansman açığının kalıcı olarak çözüme kavuşturulması, aktif-pasif dengesinin asgari seviyede sağlanmasına, giderlerin somut kriterlerle ölçülüp kontrol edilmesine ve devletin üçüncü ayak olarak düzenli prim ödemesine bağlıdır. Sistemin aktif-pasif dengesinin yükseltilerek korunması için işsizlik ve kayıtdışı istihdamın kabul edilebilir bir seviyeye çekilmesi zorunludur.

Eksik istihdam dahil %12,9 oranına

ulaşan işsizliğe çare bulunması, genç nüfusun istihdam edilip prim öder hale getirilmesi; %50'ye ulaşan kayıt dışı çalıştırma ile etkin mücadele edilmesi ve nihayet sistemin aktif-pasif dengesinin kalıcı bir şekilde 4'e 1'e yükseltilmesi, finansman sorununun çözümünde önemli satırbaşları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığı'na devredilmesi, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun sağlık hizmetlerini satın alması nedeniyle finansman sorununu olumsuz etkileyen faktörler arasındadır. Bu faktörlere özelleştirmelerin sonucu olan işsizleştirme ve erken emeklilik uygulamaları da eklenebilir. Yapılan prim aflarının yeni af beklentilerine neden olduğu ve kurumun prim alacaklarını artırdığı da göz ardı edilmemelidir.

Sayın Başbakanım,

Sistemin diğer önemli sorunlarından biri de "kapsam" meselesidir. Sosyal güvenlik sisteminde, nihai hedefe, tüm nüfusu kapsayacak yapının oluşturulması ile ulaşılabilmektedir. Bu yapının gerçekleşmesinde kayıt dışı istihdamı kabul edilebilir düzeye indirmenin yanı sıra tüm yoksul nüfusa çağdaş ölçüde sosyal yardım ve ödeme sunacak kurumsal yapının oluşturulması önem kazanmaktadır.

Bugün ülkemizde yerel yönetimler dahil çok sayıda kamu kurum ve kuruluşu tarafından sosyal yardım ve ödeme hizmeti verilmektedir. Ancak hak sahipliği somut kriterlere bağlı olarak açıkça tanımlanmadığından bu yardımlar istismara açık olabilmektedir. Çağdaş sosyal yardım ve korumanın sağlanması için bu amaçlı hizmet sunmakta olan tüm kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kaynağı kullanan kuruluşlar ile sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonu dahil tüm kamu kaynakları tek çatı altında ivedilikle toplanmalıdır. Bu çerçevede, kapsam sorununun çözümünde, "Sosyal Yardım ve Ödemeler Kurumu" nun oluşturulması ve ivedilikle Sosyal Yardım ve Primsiz Ödemeler Kanun Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilmesi bir zaruret olarak karşımıza

çıkmaktadır.

Sayın Başbakanım,

Sigortalılar arasında hak ve yükümlülüklerde birliktelik sağlanmaması adalet duygusunu zedelediği gibi sigortalıların sisteme olan güvenini de azaltmaktadır. Buna karşın, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı gerekçe gösterilerek hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilen değişiklik tasarısı, çalışanların sosyal sigorta hakları arasındaki farklılıkları daha da artırmaktadır. Oysa ki "reform" adı altında yapılan düzenlemelerin amaçlarından biri de norm ve standart birlikteliği sağlamaktır.

Değişiklik Tasarısı ile devlet memurlarının mevcut konumlarının muhafaza edilmesiyle ortaya çıkacak faturanın, işçiler ile kendi hesabına çalışanlara çıkartıldığı izlenimi verilmektedir.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısı ile kazanılmış çoğu hak geriye götürülmektedir. Örneğin; 6 ay süre ile asgari ücretin 1/3 tutarında ödenmesi öngörülen süt emzirme yardımı bir defaya; asgari ücretin 3 katı tutarında ödenmesi öngörülen cenaze yardımı asgari ücrete; iki kademedeki düşürülmesi öngörülen aylık bağlama oranı bir defada % 2'ye indirilmektedir.

Muhtaçlara bağlanacak malullük aylığı ile ölüm aylığında aranacak prim gün sayısı işçilerde 900 günden 1800 güne yükseltilmektedir. Buna karşın, memurlar için 3600 günden 1800 güne indirilmektedir. Yatan hastalardan da katılım payı alınmasını öngören tasarıda, istisna diye adlandırılacak hastalıklardan protokol bedelinin 3 katı tutarında fark alınması öngörülmektedir. Fiili hizmet zammından yararlanmakta olan basın mensuplarının, uçuş personelinin, kaynakçıların, posta dağıtıcılarının bu hakları ortadan kaldırılmaktadır. Tasarı çalışanlar arasındaki "işçi", "memur", "kendi hesabına çalışanlar" ayrımına, ayrı bir grup olarak "yeni memurları" da ilave etmektedir.

GENEL BAŞKAN MUSTAFA KUMLU, ESK toplantısında yaptığı konuşmada "sosyal güvenlik sistemimizde reform adı altında gündeme getirilen, sadece işçi ve işveren yükünü ağırlaştırıp, sosyal sigorta haklarını daraltan düzenlemelerin sorunları çözeceği kanaatinde değiliz" dedi.

Anayasamızda iptale dayanak oluşturulan maddeler değişmedikçe yeni memurları ayrı bir grup olarak sisteme dahil eden değişiklik tasarısının da Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilebileceği ihtimal dahilindedir.

Sistemin diğer önemli bir sorunu kurumsal yapıdır. Kurumsal yapıdaki temel sorun ise kurumun özerk bir yapıya sahip olmamasıdır. Özerk bir yönetim, kurumun yerinden yönetim etkinliğinden yararlanılmasını ve tarafların yönetime etkin katılımını beraberinde getirecektir.

Sayın Başbakanım,

"Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın maddelerine ilişkin görüş ve önerilerimiz bir rapor halinde sizlere sunulmuştur.

Sonuç olarak TÜRK-İŞ, Türkiye Büyük Millet Meclisi alt komisyonlarında görüşülmekte olan ve arz ettiğimiz sorunlara ilişkin çözüm önerilerini içermeyen ilgili tasarının, sistemin sorunlarını çözeceği gibi işçi kesimi açısından önemli mağduriyetler getireceğini düşünmekte ve bunun huzursuzluğunu yaşamaktadır. Görüşlerimizin değerlendirilmesini ve dikkate alınması, bizce toplumsal huzur

ve barış açısından zaruridir.

Bunun yanı sıra TÜRK-İŞ, tüm kesimlerle yapılacak çalışmalara katkı sağlama ve bu çalışmalarda sağlanacak mutabakata da destek vermeye hazırdır.

Öte yandan toplantımızın bir diğer gündemini de Avrupa Birliği – Türkiye Karma İstişare Komitesi üyelerinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Bilindiği gibi Komite, taraflar arasında işbirliğinin güçlendirilmesi ve sosyo-ekonomik diyalogun kurumsallaşmasını öngören Ankara Anlaşmasının 27. maddesi gereğince 16 Kasım 1995 tarihinde oluşturulmuştur.

Karma İstişare Komitesi kendi içerisinde birçok farklı görüşü barındırmasına rağmen, mutabakat noktaları bulmaya ve bir uzlaşma kültürü oluşturmaya özel önem vermektedir. Türkiye Kanadını oluşturan kuruluş başkanları, değişik platformlarda bir araya gelerek, birçok konuda ortak çözümler üretmeye çalışmaktadır. Komite, sadece işçilerin haklarını değil, aynı zamanda işverenin, esnafın ve tarım kesimini de haklarını savunmaktadır.

Komitenin öncelikleri arasında, ILO Sözleşmelerinin ülkemizde uygulanması ve AB – Türkiye sivil toplum diyalogunun desteklenmesi çerçevesinde Sendikalar Kanununa önem verilmesi yer almaktadır.

Ayrıca Karma İstişare Komite, İlerleme Raporlarında konu edilen sorumlu olduğumuz çalışma alanlarında ve siyasi kriterler arasında yer alan önemli hususlarda, özellikle de Sendikalar Kanunu'nun, sosyal tarafların taleplerinin değerlendirilerek ortaya çıkarılmasında somut adımlar atılmadığını düşünmektedir.

AB – Türkiye Karma İstişare Komitesi, "örgütlü sivil toplum temsilcilerinin vize işlemlerine kolaylık sağlanması" konusunu her platformda dile getirme kararı almıştır. Komite, bu konuda çalışmalar yapmakta olup, mevcut hükümetin de bu konuya yönelik ciddi adımlar atmasını beklemektedir. Avrupa Birliği müzakere sürecinde Hükümetin ihtiyaç duyacağı değerlendirmeler için ideal bir platform olarak değerlendirdiğimiz Karma İstişare Komitesi'nin yeni veya yeniden belirlenecek üyeleriyle yeni döneminde de başarılı ve ülkemiz için yararlı çalışmalar yapmasını diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşma son verirken, Ekonomik Sosyal Konsey çalışmalarının çalışma yaşamının sorunlarının çözümünde önemli adımlar atılmasına vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle tüm katılımcıların yeni yılını kutluyor, saygılarımı sunuyorum.

Kumlu: Sosyal Haklara İlişkin Düzenlemeler Büyük Önem Taşıyor

Genel Başkan Mustafa Kumlu Milli Prodüktivite Merkezi'nin "Yılın Verimli İşçi-İşveren, İş Kadını ve İş Adamları Ödülleri" töreninde yaptığı konuşmada "ülkemizin gündemindeki önemli ekonomik ve sosyal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, kapsamlı ve ayrıntılı çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda sosyal haklara ilişkin düzenlemeler de büyük önem taşımaktadır" dedi.

Milli Prodüktivite Merkezi'nin (MPM), 1988 yılından bu yana geleneksel hale getirdiği "Yılın Verimli İşçi-İşveren, İş Kadını ve İş Adamları Ödülleri" dağıtıldı.

Milli Prodüktivite Merkezi'nde 27 Aralık 2007 günü düzenlenen ödül töreninde, TİSK ve Türk-İş ile yapılan işbirliği sonucunda "Yılın İşçisi" olarak seçilen Saniye Han, Ali Akardaş ve Ahmet Ataman, Arif Uçar, Fikret Öztürk ile Sami Şahin'e ödülleri verildi. Yılın işçilerinin en üst yöneticileri olan Semih Birdoğan, Mehmet Küçük, Recep Temizesen, Adnan Merdiven, Sıtkı Varlı ve Kemal Öcal da "Yılın İşverenleri" ödülüne layık görüldü. Yılın İş Kadını Ödülü'nü tekstilci Aynur Bektaş alırken, Yılın İş Adamları Ödülleri ise Ünsal Şenol, Turgay Durak, Ahmet Barut ve Mustafa Erüst'e verildi.

Ödül törenine Genel Başkan Mustafa Kumlu da katılarak bir konuşma yaptı ve yılın verimli işçisine ödül verdi. Kumlu törende yaptığı konuşmada, sosyal haklara ilişkin düzenlemelerin büyük önem taşıdığını belirtti.

Kumlu, konuşmasında özetle şunları söyledi:

* Ekonomik ve sosyal kalkınmanın itici gücü daha fazla yatırım ve üretimdir. Bunun için gereken kaynakların verimlilik artışı ile sağlanabileceği herkes tarafından kabul görmektedir. Verimliliğin artırılması salt yönetenlere ve onların politikalarına ait bir sorumluluk değildir. Verimlilik bilincinin toplumun her kesiminde yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Verimlilik bir yaşam biçimi olarak kabul edilmelidir.

* Bu yönüyle; çeşitli alanlarda verimlilik artışına değişik katkıda bulunan

kişi ve kuruluşların çalışmalarını özendirmeye yönelik bu çalışmanın, olumlu etkisinin süreceğine inanıyorum.

* Günümüzde verimlilik, sadece işletme yöneticilerinin ekonomik amaçlı yaklaşımına bağlı değildir. Artık verimlilik kavramının sosyal yönü de ekonomik boyutu kadar önem taşımaktadır. Türkiye'de piyasa ekonomisi uygulanmaktadır. Egemen olan yaklaşım, ekonomik büyümenin lokomotif olarak özel sektöre önem verilmesini beraberinde getirmektedir. Piyasa ekonomisinin yerleşmesinde ve geliştirilmesinde öncü rol biçilen özel imalat sanayi, üretim, verimlilik, istihdam bakımından incelendiğinde; sağlanan verimlilik ve üretim artışının ücretlere yansıtılmadığı, dolayısıyla üretim artarken, bir yandan çalışma saatlerinin arttığı ve diğer yandan birim üretimi emek maliyetinin azaldığı görülmektedir.

* İşçilerin, sendikaların gücünü ve etkinliğini azaltarak, işgücü maliyetini en aza indirme politikası kabul edile-

bilir bir yaklaşım değildir. Düşük ücret temelinde biçimlenen bir anlayış, sonuç itibarıyla ülke ekonomisini ve giderek sosyal yapıyı sarsmaktadır. Çoğu durumda düşük ücret, düşük katma değer ekonomisi ve düşük verimlilik ile eş anlamlı olmaktadır. Üretimin her aşamasında adil ve dengeli gelir dağılımı, verimlilik artışını sürekli kılacaktır. Üreten işçilerin çağdaş sendikal hak ve özgürlüklerinden yararlanan, insan onuruna yaraşır bir yaşam sürmelerini istiyoruz.

* Bugün ülkemizin gündeminde çözülmesi gereken birçok önemli sorun bulunmaktadır. Türkiye, anayasal, yasal ve kurumsal alanda düzenlemeler yapılması gerektiğiyle karşı karşıyadır. Bu süreçte, önemli ekonomik ve sosyal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, kapsamlı ve ayrıntılı çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda sosyal haklara ilişkin düzenlemeler de büyük önem taşımaktadır. Çalışma yaşamına, sendikal hak ve özgürlüklere ilişkin beklentilerin karşılanması gerekmektedir.

Ahmet Ataman adına Abdullah Erdoğan'a ve işvereni Kemal Öcal'a ödülleri TÜRK-İŞ Genel Başkanı ve MPM Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Kumlu tarafından verildi.

Net Asgari Ücret 435 YTL

Asgari Ücret Tespit Komisyonu, brüt asgari ücretin 2008'in ilk altı ayında yüzde 4, ikinci altı ayda yüzde 5 artırılmasını kararlaştırdı. Buna göre Ocak ayında brüt 608 net 435 YTL'ye çıkacak asgari ücret, Temmuz başından itibaren brüt 638, net 457 YTL olacak. Asgari geçim indirimi ile birlikte asgari ücretlinin eline geçecek miktar ise 493 YTL ile 526 YTL arasında değişecek.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik başkanlığında 27 Aralık 2007 günü toplanan Asgari Ücret Tespit Komisyonu, dört saatlik toplantı sonrasında 2008 yılında uygulanacak asgari ücreti açıkladı. 2008 yılında asgari ücret ilk altı ayda yüzde 4, ikinci altı ayda da yüzde 5 oranında artırılacak. Asgari ücret Ocak ayında brüt 608, net 435 YTL, Temmuz başından itibaren ise brüt 638, net 457 YTL olacak. 2007 yılına göre asgari ücret kümülatif bazda yüzde 9.2 artış gösterirken, ortalama artış oranı yüzde 8.7 olacak. Asgari ücretin işverene maliyeti ise ilk altı ayda 739 YTL, ikinci altı ayda 776 YTL'ye yükselecek.

2008 yılında başlanacak asgari geçim indirimi uygulamasıyla net asgari ücretteki artış yüzde 12 ile yüzde 20 arasında olacak. 2008 yılının ilk altı ayında bekâr olanlar 481 YTL, evli eşi çalışmayan çocuksuz olanlar 491 YTL, bir çocuk sahibi olanlar 497 YTL, iki çocuk sahibi olanlar 504 YTL, üç çocuk sahibi olanlar 509 YTL, dört çocuklu olanlar ise 513 YTL net asgari ücret alacak. İkinci altı ayda ise bekâr olanların eline net 505 YTL, evlilerin eline 515 YTL, bir çocukluların eline 522 YTL, iki çocukluların eline 530 YTL, üç çocukluların eline 534 YTL, dört çocukluların eline ise 539 YTL geçecek.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun toplantısı sonrasında 2008 yılında uygulanacak asgari ücreti açıklarken, Komisyon toplanmadan önce bunun getirisini götürüsünü hesapladıklarını, bütçede sıkıntı olmadığını söyledi. 2008 yılında enflasyon hedefinin yüzde 4 olduğuna dikkat çeken Çelik, asgari ücretteki artış oranının enflasyon hedefinin üzerinde olduğunu

dile getirdi. Fiş toplamaya son vermek, asgari ücretin indirimi uygulanmasını başlattıklarını kaydeden Çelik, asgari geçim indirimi ile asgari ücretlinin eline geçecek ücretin daha da artacağını söyledi.

Çalışanlara daha fazla ücret veremelerine rağmen işverenlere herhangi bir yük getirmediklerini vurgulayan Çelik, "Bugün tespit edilen asgari ücret, 1999 yılından bu yana ilk defa sosyal taraflar arasında bir mutabakatla ortaya çıktı. Asgari ücretle ilgili öteden beri farklı hesaplar yapılarak, farklı ücretler ortaya koyuluyor. Bazen elmalarla armutlar toplanmaya çalışılıyor" diye konuştu.

İşveren Tarafı: İki Taraf da Fedakârlık Yaptı

İşveren Temsilcisi TİSK Yönetim Kurulu Üyesi Ali Nafiz Konuk, iki tara-

fın da fedakârlık yaptığını ifade ederek, sanayinin amacının insanların zenginliğini artırmak olduğunu, bu amacı hiçbir zaman unutmadıklarını söyledi. Konuk, insanların gelirlerinin artırılmasının, ülkenin kaynaklarının ve ülkenin milli gelirinin artırılmasıyla mümkün olacağını dile getirdi.

**İşçi Tarafı:
Asgari Ücretin
Açlık Sınırının
Altında
Belirlenmesini Doğru
Bulmuyoruz**

İşçi Temsilcisi Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Türkel, asgari ücrete oy birliği ile karar verdiklerinin altını çizerek, asgari geçim indirimi ile ortaya çıkan ücretle asgari ücretteki sorunların gör-memezlikten gelinmemesi gerektiğini kaydetti. Türkel, "Umarım bu adımlar sigorta ve vergi yüklerinin indirilmesinde atılacak adımları cesaretlendirir" dedi. Asgari ücretin açlık sınırının al-

Asgari geçim indirimiyle birlikte 2008'de asgari ücretlilerin alacağı net tutarlar (YTL)

	İlk 6 ay	İkinci 6 ay	Ortalama
Net asgari ücret	435.92	457.92	446.78
Bekar	481.55	503.63	493.59
Evli, eşi çalışmayan	490.67	515.21	502.94
Eşi çalışmayan 1 çocuklu	467.52	522.40	509.96
Eşi çalışmayan 2 çocuklu	504.36	529.58	516.97
Eşi çalışmayan 3 çocuklu	508.93	534.38	521.65
Eşi çalışmayan 4 çocuklu	513.49	539.16	526.33

tında belirlenmesini hala doğru bulmadıklarının ifade eden Türkel, TÜİK'in geçen dönem belirlediği net 640 YTL'lik asgari ücrete brüt olarak hâlâ ulaşamadığını söyledi.

Hükümet Tarafı: Bu Tablo, Yılların Neticesi

Toplantının ardından bir gazetecinin asgari ücrete yapılacak artışın bütçeye olan yükünün sorulması üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Çelik, şu yanıtı verdi:

“İlk toplantıda asgari ücretin hükümetin hedeflediği asgari ücretin bir iki puan üzerinde olacağını ifade etmiştik. Netice itibarıyla komisyon bağımsız çalışmasını sürdürdü. İşçi ve işveren temsilcilerinin uyumlu çalışması böyle bir sonucu ortaya çıkardı. Bizde hükümet olarak destekledik. Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplanmadan önce bunun getirisini, götürüsünü, artılarını ve eksilerini hesap ederek toplantılara başlıyoruz. Bütçede sıkıntımız yok.”

Asgari ücretin hâlâ açlık sınırının altında olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz sorusu üzerine Çelik, asgari ücretin bu noktada değil daha yukarıda olmasını herkesin istediğini belirterek, bu tabloların kayıp yılların neticesi olduğunu söyledi. Asgari ücretin 2002 yılına göre yüzde 260 oranında artarak 580 YTL'ye yükseldiğini dile getiren Çelik, “Türkiye’de beş yıllık enflasyonun yüzde 63 olduğunu hesaplarsanız asgari ücrete bakış açımız ortaya çıkıyor.

Rakamın geçim şartları açısından hiçbir zaman yeterli olduğunu söylemediklerinin altını çizen Çelik, realite ile hareket ettiklerini ifade etti. “Asgari geçim indiriminden asgari ücretliye bir şey yansımıyor” anlayışının doğru olmadığını belirten Çelik, ortalama artış açısından bakıldığında yüzde 8,7, asgari geçim indirimi ile bakıldığında yüzde 12-20 arasında artış olduğunu kaydetti. Çelik, asgari geçim indiriminin asgari ücrete nasıl yansıdığının kanıtı olduğunu ifade etti.

Mustafa Türkel: Haksız Yoruma Rağmen Doğru Bildiğimiz Yolda İlerleyeceğiz

ASGARI ÜCRET Tespit Komisyonu İşçi Temsilcisi ve Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Türkel (soldan ikinci), asgari ücretin belirlenmesinde muhalefet şerhi koyarak geri çekilmek yerine, pazarlık yaparak öngörülen asgari ücretin üzerine çıktıklarını savundu.

Türk-İş’in asgari ücretin belirlenmesinde muhalefet şerhi koymaması eleştirilerine yanıt veren Asgari Ücret Tespit Komisyonu İşçi Temsilcisi ve Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Türkel, “Bundan önceki yıllarda olduğu gibi belirlenen rakama sadece muhalefet şerhi koyup geri çekilmek yerine, pazarlık ederek, öngörülen rakamın da üzerine çıktık” dedi.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu İşçi Temsilcisi ve Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Türkel, Türk-İş’in asgari ücrette muhalefet şerhi koymaması eleştirilerine yanıt verdi. Asgari ücretin belirlenmesinde diğer yıllardan farklı olarak alınan karara muhalefet şerhi koymadıklarını belirten Türkel, bu durumun Türk-İş’in “arka bahçe” yakıştırılmalarının ispatı olarak gösterildiğini kaydetti. Türkel, bunun sıradan ve kolaycı bir yaklaşım olduğunu ifade etti. Türkel, “Bundan önceki yıllarda olduğu gibi belirlenen rakama sadece muhalefet şerhi koyup geri çekilmek yerine, demokratik bir şekilde tartışılmasını, pazarlık edilmesini ve hatta öngörülen rakamın da üzerine çıkılmasını sağladık” dedi.

Ortaya çıkan ücretin Türkiye gerçekleri karşısında arzu edilen, ideal ücret olmadığını söyleyen Türkel, Türk-İş’in had safhada yaşanan yoksulluk sorununun ilacı olabilecek bir ücrete imza atmadığını bildiğini kaydetti. Kararın üstten gelen dayatmacı yöntemle kabul yerine taraflar arasında demokratik olarak tartışılmasını sağlamak ve karar verici mekanizmada belirleyici olmanın yeni bir kazanım olduğunu vurgulayan Türkel, “Bu durumda, asgari ücret belirlemelerinde demokratik pazarlık yöntemini açan bu yeniliği getirmenin mi, yoksa her yıl olduğu gibi sadece muhalefet şerhi koyup, kararı belirleme hak ve yetkisini hükümete terk etmenin mi sınıfsal çıkarlara daha uygun düşüğünü” sordu.

Sorumluluğu üstlenmeden, sadece dışarıdan dayatılan kararlara şerh koyarak, boyun eğerek, hak elde etme yönteminin yanlış olduğuna inandıklarının altını çizen Türkel, Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmasını da aynı ilkesel anlayış çerçevesinde yürüttüklerini belirtti. Türkel, “Hakkımızda yapılan haksız ve yanlış yorumlar bizi doğru bildiğimiz yolda ilerlememizi engellemeyecektir” dedi.

Açlık Sınırı 688, Yoksulluk Sınırı 2 Bin 241 YTL

Türk-İş'in araştırmasına göre, Aralık 2007 itibariyle Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 688.05 YTL, yoksulluk sınırı ise 2 bin 241 YTL oldu. Araştırmada, 2004 yılından bu yana tek haneli olan yıllık ortalama enflasyon oranının bu yıl tekrar çift haneli olarak ifade edilir duruma geldiği vurgulandı.

Dört kişilik bir ailenin "açlık sınırı" olarak kabul edilen aylık asgari gıda harcaması, son 12 ayda yüzde 11.84 artarak 688 YTL'ye çıktı. Yoksulluk sınırı olarak tanımlanan, gıda ve diğer gereksinimleri karşılamak için yapılması gereken toplam aylık harcama tutarı ise 2 bin 241 YTL'ye ulaştı.

Türk-İş'in araştırmasına göre, Aralık 2007 itibariyle Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 688.05 YTL, yoksulluk sınırı ise 2 bin 241 YTL oldu. Gıda için yapılması gereken asgari harcama tutarı bir önceki aya göre yüzde 1.31 oranında gerilerken, son 12 ay itibariyle yüzde 11.84 oranında arttı. Yıllık ortalama artış ise yüzde 11.52 oldu. Bir önceki aya göre gerilemesine karşın, mutfak harcaması bir yıl öncesine göre 73 YTL, toplam harcama tutarı da 237 YTL artış gösterdi.

Araştırmada, 2004 yılından bu yana tek haneli olan yıllık ortalama enflasyon oranının bu yıl tekrar çift haneli olarak ifade edilir duruma geldiği vurgulandı.

Gıda harcaması çalışmasına temel alınan beslenme kalıbında yer alan bazı ürünlerin fiyatlarında Aralık 2007 itibariyle gözlenen değişim şu şekilde oldu:

-Süt, yoğurt, peynir grubu; yıl başında süt fiyatı yüzde 15 ve yoğurt fiyatı yüzde 22.31 oranında artarken, peynir fiyatındaki artış genel ortalama fiyat artışının gerisinde kaldı.

-Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat gibi ürünlerin bulunduğu grup; yıllık bazda kuru fasulye yüzde 54.18, barbunya yüzde 74.29, kırmızı mercimek yüzde 42.71, nohut yüzde 15.59, yeşil

mercimek yüzde 22.71 oranında zamlandı. Tavuk yüzde 21.80 oranında ucuzlarken, sakatat fiyatı ise bir yıl boyunca aynı kaldı.

-Meyve-sebze grubu; Ortalama fiyatı geçen aya göre biraz gerilemiş, or-

talama meyve kilogram fiyatı 1.68 YTL oldu. Ortalama sebze kilogram fiyatı 1.56 YTL olduğu görüldü. Yıllık bazda patatesteki fiyat artışı yüzde 120 ve kuru soğan fiyatında yüzde 58.82 olarak hesaplandı.

-Ekmek, pirinç, un gibi ürünlerin bulunduğu grup; Bu ay önemli bir fiyat değişikliği olmazken, geçen ay ekmekte gerçekleşen yüzde 19.76 oranındaki artış aynı zamanda yıllık artış oldu. Makarnada yıllık artış yüzde 36.99'u buldu.

-Gıda maddelerinden tereyağı fiyatı değişmezken, margarin ve ayçiçeği yağı fiyatı geriledi. Siyah ve yeşil zeytin fiyatının arttığı görüldü. Şeker, bal, reçel, pekmez, tuz fiyatı da aynı kaldı. Yağlı tohum ürünleri, baharat, çay, ıhlamur ve salçanın fiyatında değişme görülmedi. Yıllık bazda margarin, zeytinyağı, zeytin, reçel, tuz fiyatı gerileyen ürünler olarak dikkat çekerken, ıhlamurda fiyat artışı ise yüzde 55.56 oldu.

Yoksulluk Yaygınlaşıyor

Araştırmada, toplumun önemli bir kesimini oluşturan ücretli çalışanların ve emeklilerin gelirlerinin hedeflenen enflasyon temel alınarak belirlendiği hatırlatılarak, enflasyon hedefindeki sapmanın, dar ve sabit gelirli kesimlerin yaşama koşullarını olumsuz etkilediğini ve yoksullaşmayı artırdığına dikkat çekildi. Araştırmada, açlık ve yoksulluğun giderek yaygınlaştığı kaydedilen araştırmada, "Uygulanan ekonomik politikanın beklenen-amaçlanan bu sonucu, siyasal iktidar tarafından uygulanan ve yaygınlaştırılan muhtaç ailelere "yardım" ile belirginleşmektedir" denildi.

LE FIGARO

Türkiye'deki orta sınıf tüketim çılgını oldu

Fransız Le Figaro gazetesi, OECD'nin en yoksul ülkesi olan Türkiye'de alışveriş merkezi patlaması yaşandığını yazdı. Gazeteye göre Türkiye'nin orta sınıfları tüketim çılgınlığına kapılmış durumda.

Fransa'nın ünlü gazetelerinden *Le Figaro*'da yayınlanan "İstanbul, Moda'nın Yeni Adresi" başlıklı yazıda, Nişantaşı ve İstinyePark'taki şık mağazalarla, İstanbul'un Milano, Paris, Londra gibi moda merkezlerinden farksız hale geldiği belirtildi.

Le Figaro'da yayınlanan yazıda İstanbul'un özellikle moda devlerinin kentte faaliyete geçmesiyle birlikte son yıllarda gösterdiği olağanüstü gelişmeye dikkat çekildi. Yazıda, dünya çapındaki markaların İstanbul'da mağaza açmak için sıraya girdiği vurgulanarak, "İstanbul, Avrupa'nın en sıcak alışveriş adreslerinden biri haline geliyor" ifadesine yer verildi.

Bottega Veneta, Chloé, Dolce&Gabbana, Etro, Fendi, Jimmy Choo, Paul Smith ve Yves Saint Laurent gibi dev markaların İstanbul'da ilk mağazalarını açmak için İstinyePark'tı tercih ettiklerine işaret edilen yazıda, "İnanmak için görmek gerekiyor. Ne Paris'teki Montaigne caddesinde, ne Milano'daki Montapoleone caddesinde, ne de Londra'daki New Bond caddesinde... İstanbul'un Nişantaşı bölgesindeyiz. İstanbul Avrupa'nın en sıcak alışveriş adreslerinden biri haline geliyor" denildi.

Tüketici krediyle harcıyor

Le Figaro, OECD'nin en yoksul ülkesi Türkiye'deki alışveriş merkezi (AVM) patlamasına dikkat çekerken son 4 yıldır tüketici kredilerinin alışveriş merkezleriyle aynı hızda büyüdüğünü, ülkenin iflastan döndüğü 2001 krizinin unutulduğunu ve Türk orta sınıfının bir tüketim

çılgınlığına kapıldığını yazdı.

Le Figaro, Galatasaray Üniversitesi Ekonomik Coğrafya Profesörü Jean-François PÉpouse'un, "Ticaret merkezleri elbette mal satıyor ama aynı zamanda tüketiciye bir yaşam tarzı da sunuyor; zaten bunlara 'hayat merkezi' adı takılması da manidar. Bunlar kredi desteğiyle muhteşem birer sosyal değişim makinesi gibi çalışıyor" sözlerini de aktardı.

İnşaatı tamamlanacak 35 yeni AVM ile İstanbul'un, AVM sayısını yakında iki katına çıkaracağını belirten gazete, Kapalıçarşı'nın yakında turistik gezinti yerine dönüşeceğini söyledi.

Borçlanma oranı yüzde 25'e çıktı

Türk ailelerinin borçlanma oranının, 2003'te bütçesinin sadece yüzde 7.5 iken, 2006'da büyük bir patlamayla yüzde 24.5'e ulaştığını anlatan *Le Figaro*, "Ama, fast-food lokantaları, çocuklar için oyun alanları, bowling salonlarıyla AVM'ler alışverişin ötesinde İstanbullular için hafta sonları ailece gezinti alanına dönüşüyor" değerlendirmesinde bulundu.

Gazete, Krea gayrimenkul şirketinin Başkanı Hakan Kodal'ın "İstanbul'da park ve bahçeler yetersiz, insanların başka gezip eğleneceği yer yok" şeklindeki sözlerine de yer verdi.

Resmi Verilere Göre 13 Milyon Yoksul Var

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2006 yılı itibarıyla Türkiye’de 539 bin kişinin açlık, 12 milyon 930 bin kişinin de yoksulluk sınırının altında yaşadığını açıkladı. TÜİK, 2002 yılından beri gerçekleştirdiği ‘Yoksulluk Çalışması’nın 2006 yılı sonuçlarını açıkladı. TÜİK 2006 yılı için dört kişilik bir ailenin aylık açlık sınırını 205 YTL, aylık yoksulluk sınırını ise 549 YTL olarak hesapladı. Aylık geliri 205 YTL’nin altındaki dört kişilik aile mutlak açlık sınırında, 549 YTL’nin altındaki ailelerin ise yoksulluk sınırının altında olduğu anlamına geliyor.

TÜİK’in 2006 Yılı Yoksulluk Çalışması sonuçlarına göre, 2006 yılı itibarıyla Türkiye’de 539 bin kişi açlık sınırının altında yaşamını sürdürürken, 12 milyon 930 bin kişi de gıda ve gıda dışı harcamalar itibarıyla yoksulluk sınırının altında bulunuyor. Açlık sınırının altında yaşayan insan sayısı 2001 krizinden sonra en yüksek noktaya 2002 yılında ulaştı ve izleyen yıllarda azalmaya başladı.

Açlık sınırının altındaki kişi sayısı 2005’te 623 bin, 2004’te 909 bin, 2003’te 894 bin ve 2002 yılında da 926 bindi. Yoksul kişi sayısı ise en yüksek noktaya 2003 yılında ulaştı. 2002’de 18 milyon 441 bin olan yoksulluk sınırının altındaki kişi sayısı 2003’te 19 milyon 458 bin, 2004’te 17 milyon 991 bin, 2005 yılında da 14 milyon 681 bin oldu. 2006 yılında açlık sınırının altındaki kişilerin toplam nüfusa oranı yüzde 0.74, yoksulluk sınırın altındakilerin oranı da yüzde 17.81 olarak hesaplandı. 2005 yılında bu oranlar sırasıyla yüzde 0.87 ve yüzde 20,50 seviyesinde bulunuyordu.

Açlık sınırındakilerin toplam nüfusa oranı en yüksek seviyesine yüzde 1.35 ile 2002 yılında, yoksulluk sınırının altındakilerin en yüksek seviyesi de yüzde 28.12 ile 2003 yılında hesaplanmıştı.

TÜİK’in istatistiklerine göre, 2006 yılı itibarıyla Türkiye’deki 539 bin aç insanın 18 bini kentlerde, 521 bini ise kırsal kesimde yaşıyor. Türkiye genelindeki 12 milyon 930 bin yoksulun ise 4 milyon 225 bini kentlerde, 8 milyon 706 bini de kırsal kesimde yaşamını sürdürüyor. 2006 yılında açlık sınırının altında yaşayan insan sayısı kentlerde

284 bin, kırsal kesimde ise 339 bin kişi seviyesinde bulunuyordu. Kentlerdeki aç nüfus azalırken, kırsal kesimde artış yaşanması, açlık sınırının altındaki nüfusun kırsal kesime göç ettiği şeklinde yorumlandı. Yoksul sayısı ise kentlerde kırsal kesimden daha hızlı azaldı. 2005 yılında yoksulların 5 milyon 687 bini kentlerde, 8 milyon 994 bini de kırsal kesimde yaşıyordu.

TÜİK’in çalışmasına göre, hanehalkı büyüklüğü arttıkça, yoksulluk riski de artış gösterdi. Buna göre Türkiye genelinde 2005 yılında toplam 17 milyon 549 bin olarak belirlenen hanelerin 2 milyon 705 bini, bir başka deyişle yüzde 15.42’si yoksul iken, 2006 yılında toplam hane sayısı 17 milyon 690 bine çıktı, yoksul hane sayısı ise 2 milyon 473 bine indi. Türkiye genelinde 2005 yılında toplam

İktisatçı Sönmez:

‘TÜİK’in Verdiği Yoksul Sayısı İnandırıcı Değil’

İktisatçı Mustafa Sönmez, TÜİK’in anketlerinin, hane halkından beyan yoluyla alınan bilgilere dayandığını belirterek, “TÜİK’in gelir, tüketim harcamaları anketi ve oradan ürettiği yoksulluk analizi bulguları hiçbir şekilde inandırıcı değil” dedi.

İktisatçı Sönmez, ANKA’ya yaptığı açıklamada, kayıt dışı ekonominin, rant-faiz kazançlarının yüksekliğinin kamufle edildiğini savundu. Özellikle üst gelir gruplarının doğru gelir ve tüketim beyanında kaçındığını öne süren Sönmez, “Alt ve orta gelir grupları da zaman zaman doğru ifadelerden kaçınmaktadırlar. TÜİK, bu anketlerden beyan usulüyle elde ettiği gelirin mutlak rakamlarını kullanılabilir gelir ve tüketim harcaması olarak doğru kabul etmekte ve dilimlere göre işleme tabi tutmaktadır. Bu sakat bilgi derlemesi, dört kişilik ailenin mutfak harcamasını 205 YTL göstermek gibi kargaları bile güldürecek sonuçları, resmi veri olarak topluma pompalamaktadır. Oysa açlık sınırı realitesi TÜRK-İŞ araştırmasında olduğu gibi TÜİK rakamının 3 katıdır” diye konuştu.

TÜİK’in söz konusu yöntemlerde ısrarcı olmasının hem iç hem de dış kamuoyunu yanılttığını savunan Sönmez, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bu durum Hükümete cephane sunarken dünya istatistiklerine de ‘73 milyonluk Türkiye’de ancak yarım milyon açlık sınırı altında nüfus var’ yalanı pompalanmaktadır. TÜİK yasaının 4. maddesi kurumu objektif bilgi üretmesini öngörür. Ancak bu tür araştırma adı altındaki üretimlerin hiçbir inandırıcılığı ve bilimselliği yoktur. Buradan üretilen laflar asgari ücret belirlenmesinden maaş artış oranlarına ve giderek tüm gelirler politikasına etki edip emek kesimlerini mağdur etmektedir. Emek kuruluşu sendikalar ve meslek örgütleri TÜİK’i şaibeli bilgi üretip, yaymaktan dolayı yargıya götürmelidirler. Özellikle muhalefet partiler bu tutuma seyirci kalmamalıdır.”

hane içinde yoksul hane oranı yüzde 13.98 olarak belirlendi. Türkiye çapında, 2006'da yoksul oranları bir-iki kişilik ailede yüzde 10.95, üç-dört kişilik ailede yüzde 8.27, beş-altı kişilik ailede yüzde 17.54, yedi ve daha fazla ailede ise yüzde 41.83 oldu.

2006 yılında ücretli-maaşlı çalışanlarda yoksulluk oranı yüzde 6 iken, yevmiyeli çalışanlarda bu oran yüzde 28.63, işverenlerde yüzde 3.75, kendi hesabına çalışanlarda yüzde 22.06 ve ücretsiz aile işçisi olanlarda ise yüzde 31.98 oldu. En yüksek yoksulluk riskine sahip olan tarım sektöründe çalışanlarda yoksulluk oranı 2005 yılında yüzde 37.24 iken, 2006 yılında yüzde 33.86 olarak hesaplandı. Sanayi sektöründe çalışanlarda 2006'da yoksulluk oranı yüzde 10.12 olurken, bu oran hizmet sektöründe çalışanlarda yüzde 7.23 olarak gerçekleşti.

Okuryazar olmayanlarda yoksulluk oranı yüzde 33.71 olurken, ilkokul mezunlarında bu oran yüzde 14.19, lise ve dengi meslek okulları mezunlarında yüzde 5.2, yüksekokul, fakülte ve üstü mezuniyetlere sahip fertlerde yüzde 1.01 oldu. Türkiye genelinde yoksulluk ve açlık göstergelerinde nispeten iyileşme yaşanırken, ücretliler arasındaki yoksulların oranının artması dikkat çekti. TÜİK, 2006 yılı itibarıyla, ücretli, maaşlı olarak çalışan ve yoksul konumunda bulunanların nüfus içindeki payının, bir önceki yıla göre 0.74 puan artarak yüzde 14.60'dan yüzde 15.34'e çıktığını bildirdi.

TÜİK 2006 yılı için dört kişilik bir ailenin açlık sınırını 205 YTL, yoksulluk sınırını da 549 YTL olarak belirlerken, TÜRK-İŞ 2007 yılı aralık ayı itibarıyla açlık sınırını 688.5 YTL, yoksulluk sınırını da 2 bin 241 YTL olarak hesapladı. TÜRK-İŞ adına Enis Bağdadioğlu'nun yaptığı hesaplamaya göre, son 12 ayda gıda harcaması tutarındaki artış, yüzde 11,84 oldu.

Yıllık ortalama artış yüzde 11.52'yken, 2004'den bu yana tek haneli olan yıllık ortalama enflasyonu bu yıl tekrar iki haneli rakamlara çıktı. TÜRK-

İŞ, 'fiyat artışlarının 'serbest', emek gelirlerindeki artışın ise 'bağlı' olduğu bir yapıda dar ve sabit gelirli kesimlerin yaşam koşullarının bozulmasının kaçınılmaz olduğunu belirtti. Ekonomik

politikanın beklenen bu sonucu, siyasal iktidar tarafından uygulanan muhtaç ailelere 'yardım'lar belirginleşiyor' denildi.

Kayıt dışı destekleniyor, örgütlenme hakkı baskılanıyor

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) tarafından hazırlanan raporda, Türkiye’de kayıt dışı istihdamın yüksek oluşu ve sendikal korumanın olmayışı sonucunda işçilerin keyfi işten çıkarmalarla karşı karşıya kaldığı görüşüne yer verilerek hükümete AB sürecinde hep arka plana atılan sendikal haklar konusunda harekete geçmesi uyarısı yapıldı.

ITUC’un Dünya Ticaret Örgütü Genel Konseyi için hazırladığı raporda, Türk-İş, Hak-İş, DİSK ve KESK’in ITUC’un Türkiye’deki üyeleri olduğu anımsatılarak, Türkiye’de yasaların işçilere örgütlenme özgürlüğü ile benzer biçimde, sendika kurma hakkı tanıdığı, “ancak bu hakka yönelik ciddi kısıtlamalar bulunduğu” ifade edildi. 1982 Anayasası ile oluşturulan modelde “devletin muhafazasının vatandaşlarından önce geldiği” görüşüne yer verilen raporda, bu anlayışın ilgili yasalara yansıdığı, insanları örgütlenme gibi haklardan alıkoyduğu, sendikal örgütlenmenin önünün kestiği ifade edildi.

ramından hiç bahsetmediği belirtilen raporda, söz konusu kanun, “ILO’nun 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi kapsamındaki toplu pazarlık tanımından uzak olması ve toplu pazarlık süreci için karar alma yetkisini devlete bırakması” gibi nedenlerle eleştirildi.

11 Milyon İşçinin 1 Milyonu Örgütlü

Raporda, ayrıca “yasaların dayanışma grevlerini, genel grevleri ve iş yavaşlatmaları engellemeye devam ettiği” ifade edildi. Grev erteleme konusuna da yer verilen raporda, mevcut durumun “grev erteleme ancak muhtemel bir milli felaket söz konusu olması durumunda mümkün olabileceğini”

İçeren ILO sözleşmelerine tezat oluşturduğu kaydedildi.

iş yerlerinin değiştirilmesi gibi ayrımcı uygulamaların sorun olmaya devam ettiği belirtildi.

Öneriler

ITUC raporunda, Türkiye’deki çalışma standartlarıyla ilgili öneriler şöyle sıralandı:

» Türkiye hükümeti gerek kanunlar seviyesinde gerekse de uygulamada sendikal hakları güçlendirmelidir.

» Hükümet, kamu çalışanlarına toplu pazarlık ve grev hakkının tanınması için yasada düzenlemeye gitmelidir.

» Toplu pazarlık hakkı daha etkin kılınmalıdır. Sendikanın toplu sözleşme yapabilmesi için iş kolunda yüzde 10 oranında işçiyi temsil etmesini gerektiren kural kaldırılmalıdır.

» Sendika üyeliği ya da sendikal faaliyetlere yönelik sendika karşıtı ayrımcılık ile işverenlerin ya da işveren örgütlerinin sendikaların işlerine müdahil olmalarına karşı yeterince etkin, yeterli seviyede korumacı, caydırıcı cezalara sahip bir yasaya aynı zamanda da hızlı bir adli sürece ihtiyaç vardır.

» Kadın ve erkek arasındaki eğitim, istihdama giriş konularındaki eşitsizliklerin azaltılması için hükümet daha çok çalışmalıdır.

» Çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına yönelik daha fazla ilerleme kaydedilmelidir.

» İş Kanunu’nun uygulanmasına ilişkin daha yoğun bir denetime ihtiyaç olduğu kadar iş denetçilerinin de eğitime ihtiyaçları vardır.

Kamuda Toplu Sözleşme

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nun binlerce kamu çalışanının sendikal örgütlenme içerisinde yer almasını engellediği belirtilen raporda, “Bu kısıtlamalar nedeniyle 450 binden fazla kamu çalışanı sendikalara üye olamamakta” denildi. Türkiye’de toplu-pazarlık konusunda da çeşitli kısıtlamalar bulunduğu anlatılan raporda, bir sendikanın toplu sözleşme için yetkili olabilmesi için işyeri düzeyinde yüzde 51 ve ülke çapında iş kolu düzeyinde yüzde 10’luk temsil sağlaması gerektiği ifade edildi. Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nun ise ‘toplupazarlık’ kav-

ITUC

“Türkiye’nin sendikal hakları tam anlamıyla güvence altına alacak bir mevzuatı kabul etmeye ihtiyacı var” denilen raporda, yasaların, sendikal haklar konusunda yetersiz kaldığı vurgulandı. Toplusözleşmelerden yararlanan iş gücü oranının toplu pazarlığa yönelik baraj nedeniyle son derece düşük olduğu belirtilen raporda, “Bu nedenle iş sözleşmesi ile bağıtlı 11 milyon işçinin tahminen ancak 1 milyonu toplu sözleşme ile güvence altına alınmıştır” denildi.

ITUC raporunda, çalışanlara sendikaları terk etmeleri konusunda baskı yapılması, sendika üyeliklerinden ötürü

İstihdam ve Büyüme Arasındaki İlişki Giderek Zayıflıyor

Türkiye İş Kurumu'nun "4. Genel Kurul Çalışma Raporu"nda, dünyada son yıllarda yaşanan ekonomik genişlemeye karşın istihdam ve işsizliğin, ciddi ekonomik ve toplumsal sorun olmaya devam ettiği vurgulandı. Raporla, istihdam ve büyüme arasındaki ilişkinin giderek zayıfladığına dikkat çekildi.

Türkiye İş Kurumu (İş-Kur), dünyada son yıllarda yaşanan hızlı büyümeye karşın istihdam ve işsizliğin, ciddi bir ekonomik ve toplumsal sorun olmaya devam ettiğini belirterek, istihdam ve büyüme arasındaki ilişkinin giderek zayıfladığını bildirdi.

İş-Kur'un "4. Genel Kurul Çalışma Raporu"nda, tek başına ekonomik büyümenin istihdam alanındaki küresel gereksinimleri karşılamaya yetmediğine işaret edildi. Raporla, ILO verilerine göre, 1990-2003 yılları arasında GSYİH'daki 1 puanlık artışın istihdamda yalnızca 0.3 puanlık artış sağladığı anımsatıldı. Küresel büyüme tahmininin 2007 yılında yüzde 4.9 olacağı ifade edilen raporda, büyümenin tahmin edilen oranda gerçekleşmesi halinde dünya ekonomisinin üst üste dört yıl boyunca büyüme göstermiş olacağına dikkat çekildi.

Raporla küresel büyümeye ilişkin şu tahminlerde bulunuldu:

"ABD ve Japonya'daki büyümenin yavaşlayarak sürmesi, Avrupa'da ise iyileşmenin devam etmesi bekleniliyor. Yükselen piyasalarda ve gelişmekte olan ülkelerde büyümenin güçlü bir şekilde süreceği düşünülüyor. Bu olumlu görünümün sürmesi için enflasyonist baskılar kontrol altına alınırken gelişmiş ülke merkez bankalarının faiz artışlarında daha ılımlı davranmaları gerekiyor. Ayrıca, gelişmiş ülkelerdeki iç talep büyümesinin dengelenmesi, gelişmekte olan ülkelerin kapasite darboğazlarından kaçınması ve küresel finans piyasalarının daha istikrarlı olması lazım."

Raporla, gelişmiş ülkelerde görülen işsizliğin ana nedeninin, talebin mevcut işgücü arzının tamamını çalışır du-

rumda tutacak düzeyde olmamasından ve ekonomik organizasyonun bu talebi yaratamamasından kaynaklandığı belirtildi. Gelişmekte olan ülkelerdeki işsizliğin ana nedeni ise tarımda yaşanan çözülme olarak gösterildi.

Her Ekonomik Büyüme İstihdam Getirmez

Raporla, aktif işgücü piyasası politikalarının uygulanmasında en önemli görevin kamu istihdam kurumlarına düştüğü kaydedildi. İşsizliği azaltmak ve istihdamı arttırmak için en etkili politikanın, sürdürülebilir ve yüksek bir ekonomik büyüme oranını sağlamak

olduğu ifade edilen raporda, her ekonomik büyümenin beraberinde istihdam artışını getirmediği vurgulandı. Raporla, "Bu nedenle büyümenin yanı sıra başta istihdamın ekonomik politikaların merkezine konulması olmak üzere insan kaynaklarına yatırım yapılması ve aktif işgücü piyasası politikalarının etkin olarak uygulanması gerekmektedir. İşgücünün yalnızca tek bir alanda eğitimi günün şartlarında artık yeterli değildir. Bu nedenle değişen işgücü piyasasının gereklerine kısa sürede uyum sağlayabilecek niteliklere sahip işgücünün yaşam boyu eğitimi öngörülmektedir" denildi.

İstihdam Paketi Son Aşamada

İstihdam paketi, yeni yılın ilk Bakanlar Kurulu toplantısında ele alınacak. Paket, genç istihdamını teşvik ederken, eski hükümlü çalıştırma zorunluluğunun kaldırılmasını içeriyor. Bakan Faruk Çelik, "İstihdam neşteri hazır" dedi. TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, Kıdem tazminatının tartışma konusu yapılmaması gerektiğini belirterek tazminatlara dokunulması halinde genel grev kararı alacaklarını söyledi.

Milliyet gazetesinin 26 Aralık 2007 tarihli haberine göre, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın uzun süredir üzerinde çalıştığı, istihdam üzerindeki vergi yükünden kıdem tazminatına, zorunlu istihdamdan nitelikli işgücü yetiştirilmesine kadar pek çok konuyu içeren, "istihdam paketi" son aşamaya geldi. 18-29 yaş arasında ilk kez işe girenlerin SSK işveren primlerinin 5 yıl Hazine tarafından ödenmesini, eski hükümlü çalıştırma zorunluluğunun kaldırılmasını içeren paketi, yılbaşından sonra sosyal tarafların görüşüne sunulacak.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, Milliyet'in sorularını yanıtlarken, Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'in yeni yılın ilk işi olarak açıkladığı istihdam paketini, "işsizliğe vurulacak neşter" olarak nitelendirdi. Pakette kadınlar için pozitif ayrımcılığı içeren net hükümler olmamasına rağmen, kadın istihdamındaki engellerin kaldırılacağını kaydeden Çelik şöyle dedi:

"Mevcut düzenlemelere göre belirli sayının üzerinde kadın çalıştıran işyerlerinde emzirme odası bulundurmak ve kreş açmak zorunlu. Bu yükümlülük kadın çalışan sayısının daha düşük tutulmasına yol açıyor. Bu zorunluluğun kaldırılmasıyla işyerlerinde kadın çalışan sayısının artırılmasının önü açılmış olacak."

Spor tesisi kurma zorunluluğuna da değinen Çelik, "İşveren sanayi arsasının üzerine futbol sahası mı, yoksa istihdamı artıracak sanayi tesisi mi yapacak?" diye sordu. Çelik, bu gibi mecburiyetleri kaldırılarak istihdamın önünü açan köklü değişiklikler yapılacağını kaydetti.

Kıdem tazminatına formül

Kıdem tazminatı konusunda çeşitli alternatifler hazırlandığını ve Bakanlar Kurulu'na bu şekilde sunulacağını belirten Çelik, "Maaşa eklenmesi, fon oluşturulması gibi tüm alternatifler sosyal

tarafarla bir araya gelinerek netleştirilecek. Bu düzenlemenin, kıdem tazminatının kaldırılması şeklinde takdim edilmesi doğru değil" dedi. Türkiye'nin önemli sorunlarının birisinin işsizlik değil, nitelikli işgücü olduğunu vurgulayan Çelik, işsizlik fonundaki 30 milyar YTL'nin bir kısmının İş-Kur'a aktararak iş garantili nitelikli eleman yetiştirme kurslarının açılmasının öngörüldüğünü kaydetti. Çelik şunları söyledi:

"Bütün olarak bakıldığında bu paket işsizliğe neşter olacak. Bir taraftan kayıtdışılığı önlerken, diğer taraftan istihdamın önündeki engeller kalkacak. 2008 çalışanlar ve işverenler açısından olumlu adımların atıldığı yeni bir yıl olacak. İşsizlik oranını yüzde 6-7'lere indirebilirsek, toplumda ciddi rahatlama olur. Türkiye bunu başaracak güçtedir."

Pakette 7 önemli değişiklik yer alıyor

3 yıl içinde işsizliğin belirgin düzeyde azaltılmasını hedefleyen pakette yer alan düzenlemeler şöyle:

- Mevcut düzenlemelere göre 50 veya üzerinde işçi çalıştıran işyerleri zorunlu olarak belirli sayıda eski hükümlü, terör mağduru ve özürlü istihdam etmek zorunda. Bu uygulama nedeniyle işverenler işçi sayısını 49'da tutmayı ya da bu sayının üzerindeki çalışanlara sigorta yapmamayı tercih ediyor. Hem istihdamı sınırlayan hem de kayıtdışıya yönlendiren bu uygulamada değişiklik yapılması planlanıyor. Paket, uygulanan zorunlu özürlü istihdamının sürmesini öngörüyor. Ancak pakette özürlü istihdamının teşvik edilmesi için bu kişilerin primlerinin belirli bir bölümün Hazine tarafından karşılanması, eski hükümlü istihdam edilmesi zorunluluğunun ise

kaldırılması planlanıyor.

- İşyerlerinin kreş açması, işyeri doktoru ve emzirme odası bulundurulması zorunlulukları kaldırılacak. İşyerleri söz konusu hizmetleri dışarıdan satın alabilecek veya bu hizmetler için ortak birimler açabilecek. Mevcut düzenlemelere göre, 100-150 arasında kadın işçi çalıştırılan işyerlerinde 1 yaşındaki küçük çocukların emzirilmesi için emzirme odası kurulması, 150'den fazla kadın işçinin çalıştığı işyerlerinde 0-6 yaş çocukların bakılmaları için kreş kurulması zorunlu.

- Genç istihdamını artırmak için 18-29 yaş arasında ilk kez işe girenlerin SSK işveren primleri Hazine tarafından karşılanacak. Söz konusu uygulama en fazla 5 yıl sürecek.

- Çalışan sayısı 500 ya da üzerinde olan işyerlerinde spor tesisi kurulması zorunluluğu kaldırılacak.

- Kıdem tazminatı için fon kurulacak. Bu fon için işverenden yüzde 3 pay alınması, SSK primlerinden 2 puanın fona yönlendirilmesi, İşsizlik Sigortası Fonu için işverenin verdiği katkı payından 1 puanın da fona kaydırılması öngörülüyor. Pakette yer alan diğer bir alternatifte göre ise kıdem tazminatı ücretlere eklenecek.

- Nitelikli eleman yetiştirilmesi için işsizlik fonundan, İş-Kur'a kaynak aktararak, iş garantili meslek kursları açılacak.

- 2009'dan itibaren işveren üzerindeki SSK prim yükünde 5 puanlık indirimle gidilecek.

Kumlu: Kıdem Tazminatı Tartışma Konusu Yapılmamalı

Hükümetin yeni istihdam paketini Milliyet'e değerlendiren Türk-İş Başkanı Mustafa Kumlu, kıdem tazminatına ilişkin düzenleme yapılmasına tepki gösterdi. "Kıdem tazminatı tartışma konusu yapılmamalı" diyen Kumlu, tazminatlara dokunulması halinde genel grev kararı alacaklarını ifade etti. Kumlu, "Fon oluşturulması, tazminatla-

rın maaşlara eklenmesi ya da başka bir formüle tümüyle karşıyız" dedi. Kumlu, mevcut yasadaki zorunlu istihdamla ilgili hükümlerin korunması gerektiğini bildirdi.

Çelebi: '30 yaş üstü işsizlik artar'

DİSK Başkanı Süleyman Çelebi istihdam konusundaki düzenleme hazırlığını eleştirerek, "Bu, istihdam değil, olsa olsa yeni işsizlik paketidir" değerlendirmesinde bulundu.

Paketin temel felsefesinin işvereni rahatlatmak olduğunun altını çizen Çelebi şöyle konuştu:

"Bu düzenleme başladıktan sonra bakın bakalım 30 yaş üzerinde çalışan kalacak mı? Ya da 5 yıl boyunca primi devlet tarafından ödenecek olan bu kesim daha sonra ne olacak? İşveren elbette kendisine maliyeti daha az olan işe almak isteyecektir."

Kıdem tazminatına dönük önerilerin kazanılmış hakları geriye götüreceğini vurgulayan Çelebi, paketin işvereni, kıdemlileri işten çıkarmaya ve gençleri daha düşük aylıklarla çalıştırmaya yönlendireceğini aktardı.

DÜNYA'dan

Aytemiz: 'Küreselleşme Süreci Sosyalleştirilmelidir' ■

Sendikaların Küreselleşmeye Tepkileri ■

Mikro Kredi ve Kamu Politikaları ■

İngilizceden Çeviriler: Mükremin Tosun

DÜNYA' dan •

Aytemiz: 'Küreselleşme Süreci Sosyalleştirilmelidir'

ICEM Dördüncü Genel Kurulu 22-24 Kasım 2007 tarihleri arasında toplandı. Genel Kurulda bir konuşma yapan TES-İŞ Genel Başkan Yardımcısı M. Murat Aytemiz, "küreselleşmenin daha adil hale getirilebilmesi için evrensel bir duruş sergilenmeli ve yeni stratejiler geliştirilmelidir. Küreselleşme insanileştirilmeli, sosyalleştirilmeli ve hukukileştirilerek ehlileştirilmelidir" dedi.

de ICEM Başkanlar Kurulu'na seçildi. Katılım anlaşmasını Italo Rodomonti ve Manfred Warda imzaladı. Bu birleşmeden sonra ICEM'in toplam üye sayısı 20 milyonun üzerine çıktı.

Genel Başkan Yardımcısı Aytemiz, Genel Kurul'da küreselleşme sürecini, Türkiye çalışma hayatı ve enerji sektörünün sorunlarını irdeleyen bir konuşma yaptı.

Aytemiz'in konuşması şöyle:

"Yaşanan küreselleşme sürecinin tüm dünyada sosyal devleti tahrip ettiği, sendikal hak ve özgürlükleri yok ettiği bir dönemden geçmekteyiz.

Üzülerek söylemek istiyorum ki, ülkemde küreselleşmenin olumsuz etkileri, yoğunlaşarak devam etmektedir.

Sosyal devleti tahrip eden IMF ve Dünya Bankası kaynaklı politikaların bedelini çalışan kesim, dar ve sabit gelirliiler ödemektedir. Aynı politikalar nedeniyle, yoksulluk, gelir dağılımı adaletsizliği, işsizlik, taşeronlaşma, kayıt dışı istihdam ve örgütsüzlük gün geçtikçe artmaktadır.

Özelleştirmeler ve özelleştirmelerin yarattığı sorunlar ülke ekonomisini ve çalışma hayatını olumsuz yönde etkilemektedir.

Enerjinin bir ülkenin can damarı olduğu gerçeğinden hareketle, bu alanın özelleştirilmesine yönelik ülkemizde atılan adımlar, bizleri ülkemizin geleceği adına da kaygılandırmaktadır.

Sendikalarımız, enerjide dışa ba-

GLOBAL UNITY GLOBAL EQUALITY

Uluslararası Kimya, Enerji, Maden ve Genel İşçiler Federasyonu (ICEM) 4'üncü Genel Kurulu 22-24 Kasım 2007 tarihleri arasında Tayland'ın başkenti Bangkok'da toplandı. Genel Kurul'a TES-İŞ'i temsilen Genel Başkan Yardımcısı M. Murat Aytemiz, Genel Sekreter Mustafa Şahin ve Genel Araştırma ve Mevzuat Sekreteri Mehmet Özyılmaz katıldı.

Genel Kurul'da Güney Afrika Cumhuriyeti Maden İşçileri Ulusal Sendikası Başkanı Senzeni Zokwana Küresel Sendika Federasyonu Başkanlığına, Almanya Maden, Kimya, Enerji Endüstri Sendikası IGBCE Uluslararası İlişkiler Başkanı Manfred Warda da Genel Sekreterliğe seçildi. Kongrede Dünya Endüstri İşçileri Federasyonu WFIW ICEM'e katıldı. WFIW'dan iki temsilci ICEM Yönetim Kurulu'na, iki temsilci

ülkelerin sosyal politikaları, esas olarak “sosyal devlet” modeline dayalıdır. Ulusal düzenlemeler, gerek Uluslararası Çalışma Örgütü, gerekse Avrupa Konseyi normları ile uyumludur. Bu çerçeveden bakıldığında, ülkemizin sosyal politikalar ile sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı konusunda henüz yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir.

Çalışma hayatını düzenleyen yasaların Avrupa Birliği norm ve standartlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi hem tam üyelik sürecini hızlandıracak hem de Avrupa Birliği kamuoyunun ve çalışanlarının Türkiye'nin üyeliğine yönelik endişelerini ortadan kaldıracaktır.

TÜRK-İŞ Konfederasyonu ve üye sendikaları, Avrupa Birliği sürecine katkı amacıyla oluşturulan bütün diyalog mekanizmalarında yer almakta, toplantılarda Türk çalışma hayatının Avrupa norm ve standartlarına uygun olarak yeniden düzenlenebilmesi konusundaki görüş ve önerilerini dile getirmektedir.

Bu konuda sizlerin desteği, bizler için çok önemli olmaktadır. ICEM'in Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde Türkiye'ye her platformda destek vermesi, bunun yanı sıra Türkiye'nin bu süreçte atması gereken adımlar konusunda bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da duyarlı olması bizleri memnun edecektir.

Türk çalışanları savaşı ve terörü, insan haklarının, demokrasinin, işçi hak ve özgürlüklerinin en kötü düşmanı olarak görmektedir. Bu nedenle, Irak, Filistin ve dünyanın birçok bölgesinde yaşananları kaygı ile izlediğimizi ve Ortadoğu'da istikrar ile barışın bir an önce sağlanmasını istediğimizi ifade etmek istiyorum.

Ülkemde yıllardır devam eden dış destekli bölücü terörden toplumun huzuru kaçmakta ve gerilim yaratmaktadır. Buradan savaş taraftarı olan ve terörü destekleyen tüm ülkeleri ve politikacıları kınıyor; tüm dünyada barışın egemen olmasını temenni ediyorum.”

gümlülüğün ulaştığı düzeyden kaygı duymakta, yerli ve yenilenebilir kaynaklara yönelinilmesi konusundaki görüşlerini her platformda dile getirmektedir.

Uygulanan bu politikalara neden olan küreselleşmenin daha adil hale getirilebilmesi için evrensel bir duruş sergilenmeli ve yeni stratejiler geliştirilmelidir. Küreselleşme insanileştirilmeli, sosyalleştirilmeli ve hukukileştirilerek

ehlileştirilmelidir.

Bildiğiniz gibi, Türkiye'de Avrupa Birliği'ne üyelik süreci yaşanmakta ve Hükümetimiz üyelik şartlarını yerine getirebilmek için çaba sarf etmektedir.

Bizler de ülkemizin Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecini var gücümüzle desteklemekteyiz. Ancak, Avrupa Birliği Müktesebatı'nın önemli bir boyutunu çalışma hayatı oluşturmaktadır. Üye

Sendikaların Küreselleşmeye Tepkileri

Küreselleşme dünya genelinde işçiler için karmaşık ve çok yönlü süreç ortaya koyuyor. İşçiler küreselleşmeden kaynaklanan meydan okumalara karşı yeni stratejiler geliştirmek zorundalar. ILO tarafından yayınlanan yeni bir kitap, sendikal hareketin karşı karşıya olduğu hayati konuları ve bunlar için geliştirilen yeni politikaları ayrıntılı bir biçimde araştırıyor. Kitapta ele alınan konular arasında birlik oluşturma, uluslararası işbirliği ve hızlı değişimin olduğu bu dönemde uluslararası işçi standartlarını adaptasyonunun teşvik edilmesi için yeni politikaların şekillenmesi yer alıyor. Kitap, ILO İşçi Etkinlikleri Bürosu'ndan Küresel Sendika Araştırmaları Ağı Koordinatörü Verena Schmidt imzası taşıyor.

Sendikaların Küreselleşmeye Tepkileri: Küresel Sendika Araştırma Ağı tarafından yapılan bir araştırma dünyanın değişik yerlerinde küreselleşmenin çalışanlar üzerine etkisi ve bu meydan okumaya karşı koyabilmek için sendikaların benimsediği stratejiler üzerine yapılan araştırmalardan oluşan bir koleksiyon. Küreselleşmenin çalışanlar üzerinde farklı etkileri oluyor. Küreselleşmenin bir yandan sendikaya üye olma özgürlüğünün engellenmesi, serbest ticaret bölgesi, çocuk işçiliği, emek köleliği ve ayrımcılık gibi olumsuz yönleri var. Küreselleşme bir yandan ise, işçilerin ülkeler arası sendikalaşmaya, şirketler ile küresel düzeyde müzakere yapmaya, cinsiyet ayrımcılığı ve sürdü-

rülebilir gelişme gibi küresel konuları dünya genelindeki aktörlerle birlikte vurgulamaya imkân veriyor. Sendikalar sivil toplumun en önemli parçası ve adil küreselleşmeye ulaşmak, gelişmeyi teşvik etmek için kuralları etkilemede, uygulamada ve baskı oluşturmada anahtar rolleri var.

İşçi hareketi küreselleşmenin karmaşık etkisi ve meydan okumasına karşı yaratıcı tepki geliştiriyor. Sendikalar, gündemlerini, uluslararası organizasyonlarla iş birliği yaparak onların politikalarını etkilemek gibi konuları gündemlerine alarak genişletiyorlar. Sendikalar, çok uluslu şirketlerin büyüyen gücünden dolayı uluslar arası

çerçeve anlaşmaları yaparak, küresel kampanyalar düzenleyerek, uluslararası işbirliği düzeyini genişleterek ve derinleştirerek uluslararası sosyal diyaloga giriyorlar. Adil küreselleşmeye ulaşabilmek için sendikaların gündeminde üç konu bulunuyor: öncelikle sendika gündemini genişletme, ağ ve birlik oluşturma'nın önemi ve üçüncü olarak ILO ve çalışma standartların önemi.

Yönetişim ve Sorumluluk

Çok uluslu şirketlerin ülkeler arası üretim faaliyetlerinin gelişmiş koordinasyonu, üretimin büyük oranda yayılmasına rağmen son yıllarda işbirlikçi

yönetimin gücünün ne kadar büyüdüğü'nün altını çiziyor. Buna karşı bu değer zinciri stratejisinin işçiler üzerine etkisiyle birlikte birçok ülkede ulusal çalışma yasalarının azalan uygunluğu, işçi haklarında büyük boşluklar doğuruyor. Özel sektörün büyüyen etkisiyle karşı karşıya kalan sendikaların birçoğu, bazı durumlarda gönüllü işbirliği kurallarının "sorumluluk" ölçümlerinde yeterince eşlik edilmediği konusunda endişeliler.

Ulusal ekonomilerin tek bir küresel pazara doğru artan entegrasyonu ve yeni dünya üretim sisteminin görünüşü ulusal ve uluslararası sendikaların gündemini daha güçlü bir şekilde koordine etmeyi gerektiriyor. Bu, geleneksel olarak ulusal düzeyde organize olan sendikalar için büyük bir meydan okuma.

Sendikalar, düzenleyici sistemin yanı sıra uygulama ve yaptırımı sağlama alma, yönetim ve daha geniş pazar entegrasyonu için etkili ulusal/uluslararası kurallar ve standartlar çerçevesi uygulamak için kampanya yapıyorlar. Hissedarlar, mal sahibi olarak yükümlülüklerini yerine getirmemeye devam ederlerse yatırım yaptıkları şirketlerin davranışlarını kontrol edemeyeceklerdir. Yüksek standartta işbirlikçi sorumluluğu aşılama sorununu aşabilmek için şirketin yöneticileri, paydaşlar ve diğer hisse sahipleri ile biraraya gelerek şirketin amaçlarını tespit etmek ve icracıların uygun denetlenmesini sağlamalıdır.

Küresel Çerçeve Anlaşmalar Aracılığı ile Sosyal Diyalog

Küresel Çerçeve Anlaşmaları birçok sendika tarafından birden fazla ülkede faaliyet gösteren şirketlerin yönetmeliklerini saptamak için kullanılan anahtardır. Bu anlaşmalar, şirket, Uluslararası Sendika Federasyonları ve ulusal sendika tarafından ortak müzakere edildiği için küreselleşmenin ortaya çıkardığı birçok konuyla ilgilenmek için önemli bir araçtır. Örneğin, küresel yönetişimin bu yeni çerçevesi, sendikalara, kendi politikalarında sürdürülebilir gelişmeye

hem uluslararası kuruluşlarla lobi oluşturarak ve hem de sivil toplum örgütleriyle ittifak oluşturarak entegrasyon çabalarını yoğunlaştırma imkânı veriyor. Eğer bir Çok Uluslu Şirket, çevresel veya sosyal bir normu ihlal ediyorsa, Uluslararası Sendika Federasyonları bir kanıtlayıcı etkinlik veya ilgili anlaşma işbirliği çerçevesinde müzakere etmeyi teklif ederek tepki gösterebilir.

Küresel çerçeve anlaşmalar, küresel düzeyde sosyal ortaklığın resmi tanınmasıdır. Bu yüzden nitelik bakımından şirketin kendi iç yönetmeliğinden farklıdır. Bunlar temel uluslararası çalışma standartlarının gözetilmesine bağlılığı yansıtır. Prensip olarak bu anlaşmaları imzalayan işverenler işyerinde iyi endüstriyel ilişkileri desteklediklerini, bütün üretim zincirinden sorumluluk hissi duyduklarını ve sendikal faaliyetlere açık fikirli olduklarını gösterirler. Ancak, sosyal ortaklık sendikal örgütlenmenin yerini alamaz. Küresel çerçeve anlaşmaları, şu anda dünya işgücünün sadece çok küçük bir kısmını kapsıyor. Bununla birlikte, bu anlaşmalar, ulusal düzeyde yapılan toplu iş sözleşmelerine ilave olarak endüstriyel ilişkilerin yeni formunun ortaya çıkmasının ipucunu verebiliyor.

Sendikal Gündemin Genişletilmesi

Uluslararası sendikal hareket, son zamanlarda, küreselleşmenin meydan okumalarına tepki göstermek için ortaya çıkan birkaç konuya odaklandı. Uluslararası Sendika Konfederasyonu (ITUC), Küresel Sendika Federasyonları (GUF) ve OECD Sendika Danışma Komitesi'nden (TUAC) oluşan Küresel Sendikalar, adil bir küreselleşmeye katkıda bulunmak için Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası Grubu (WB), Birleşmiş Milletler (UN) ve onların program ve fonları ile, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi büyük uluslararası organizasyonlara angaje oluyorlar.

Örneğin, 1990'ların sonlarına kadar küresel sendika liderleri, Dünya

Bankası'nın borç verme ve tedarik uygulamalarına ILO temel çalışma standartlarını dahil edilmesi için lobi yaptılar. Bu faaliyet karşılığını aldı. Mayıs 2006 tarihinde Uluslararası Finans Kurumu (IFC) kendilerinden borç almak isteyen bütün işletmelere temel çalışma standartlarına uyma zorunluluğu getirdi. Dünya Bankası, Aralık 2006 tarihinde, temel çalışma standartları zorunluluğunu Yeniden Yapılanma ve Gelişme Uluslararası Bankası ve Uluslararası Kalkınma Birliği tarafından finanse edilen kamu çalışma projelerine dahil ettiğini açıkladı. Dünya Bankası, Mayıs 2007'de temel çalışma standartları zorunluluğunu tedarik sözleşmelerine sokmaya başladı.

Dünya Bankası'nın borç verme ve tedarik prosedürlerine temel çalışma standartlarının dahil edilmesi, uluslararası alanda bir hayli yankı uyandırdı. Bu, daha çok özel sektör uygulamalarının olumsuz etkilerinin hükümetler ve politikalar nasıl sınırlandırılabilirliği sorunu ile bağlantılıdır. Temel çalışma standartların uygulanması ile ilgili karar alma ve izlemenin sadece ILO tarafından yapılacağı çok açık olduğu için ILO ile Dünya Bankası grubu arasında uyumlu çerçeve oluşturulması yaşamsal bir önemdedir.

Ağ ve Birlik Oluşturulması

Küresel üretim sistemlerinin yanında sendikalar arasında ağ oluşturulması uluslararası işbirliğine bir örnektir. Sendikalar küresel üretim sistemi içerisinde ulusal düzeyde karmaşık ve genelde anti-sendikal insan kaynakları yönetim stratejisi ile uğraşmak ve şirketlerin bölünme kararları sonucu meydana gelen temsil güclüğü durumlarına tepki vermek zorundalar. Ancak, değer zinciri konsepti aynı zamanda işçiler için de bazı fırsatlar ortaya koyuyor. Bu fırsatlardan faydalanmak için değer zincirlerinin yanı sıra toplu pazarlık ve örgütlenme düşüncesiyle birlikte stratejiler geliştiriyorlar. Tedarik zincirinin yanı

DÜNYA' dan •

sarı organize olmak, var olan Kuzey-Güney işbirliği anlaşmasının ilerisine götürebilir. Aynı zamanda, küresel kuzey ve küresel güney işçileri arasında taşeronlaşma ve offshore alanında çıkarlardan kaynaklanan potansiyel bir anlaşmazlık mevcut. Hatta kuzeydeki işçilerin taşeronlaşmanın maliyetlerine katlanmalarını önlemek için küresel kuzeyde aktif işgücü piyasası stratejisine ihtiyaç var. Özellikle küresel güneydeki ülkeler arasında en düşük ücrete doğru yapılan yarış durdurmak da çok önemli. Burada ILO'nun oynaması gereken önemli bir rolü var.

ILO'nun Küreselleşme Üzerine Rolü

Uluslararası Çalışma Standartla-

rı, çalışma koşullarını geliştirmek için önemli bir katalizördür. Onaylamamış olsalar dahi ILO'ya üye bütün ülkeler, temel çalışma standartlarına uymak zorundadırlar. Buna karşılık gerçek çok farklıdır. Uluslararası sendikal hareket, uluslararası toplumu temel sözleşmeleri dikkate almayan ülkelere gerekli değişiklikleri yapmaları için baskı yapmaya zorluyor. Örneğin, özel sermaye ortaklığı ve finansal riskten koruma fonları yakın zamanda uluslararası sendikal hareket tarafından vurgulandı. Küresel Sendika Federasyonları, hükümetlerden ve uluslararası örgütlerden özel sermaye ortaklığı ve finansal riskten koruma fonları faaliyetleri ile ilgili olarak uygun düzenleme ve vergilendirme yapılmasını, şeffaflık sağlanmasını istiyor.

Kitap, sendikaların çalışma günde-

mine, ulusal ve uluslararası düzeyde işbirliğine ve diğer sivil toplum gruplarıyla birlik oluşturarak işçilerin durumunu nasıl geliştirdiklerini gösteren en iyi birkaç örneğini veriyor. Küresel meydan okumalara, sendikal hareket yeni konuları vurgular ve örgütlenme yapısını ona göre düzenlemeye devam ederse karşı konabilir.

Adil küreselleşmeye ulaşabilmek için uluslararası çalışma standartlarının uygulanması ve teşvik edilmesi önemli bir araçtır. Bu amaca ulaşabilmek için temel önkoşullar şunlardır: Herkes için sosyal adalet görüşlü güçlü ve birleşmiş bir sendikal hareket, sosyal ve ekonomik politika için uyumlu genel düşünce, etkili toplu sözleşme, modern ve kapsayıcı sendika yapıları.

© ILO

Mikro Kredi ve Kamu Politikaları

Mikrokrediye, dünya genelinde her yıl yaklaşık 4 milyar ABD Doları yatırım yapılıyor. Mikro Kredi Kuruluşlarının (MKK) ayakta kalabilmeleri için güçlü ticari modellere ihtiyaçları var. Çünkü kalıcı bir sosyal değişim yaratırken aynı zamanda kâr etmek gibi bir sorunları var. ILO tarafından yayınlanan yeni bir araştırma, pratisyenlere ve politika oluşturuculara mikro kredi kuruluşlarının desteklenmesi ile ilgili kriterleri tanımlayarak ticaret ve sosyal değişimin dengelenmesi sorununun üstesinden gelinmesi konusunda rehberlik ediyor. Mikro kredi ve Kamu Politikası: Sosyal Yardım, Performans ve Verimlilik adlı araştırmanın editörü Bernd Balkenhol.

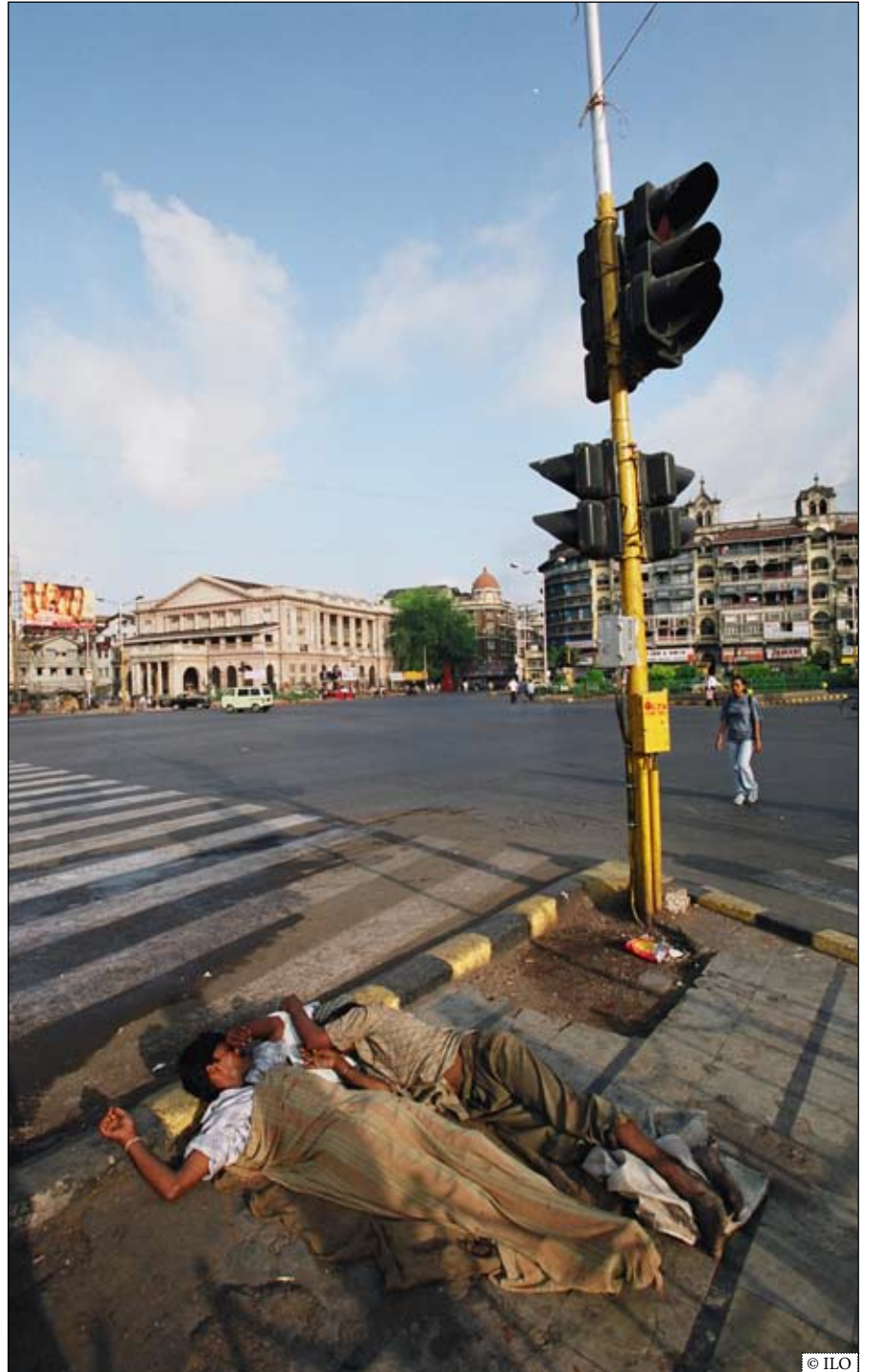
Mikrokredi ve Kamu Politikası: Sosyal Yardım, Performans ve Verimlilik, mikrokredide alanındaki pratisyenler ve bağışçıların karşı karşıya kaldığı bir konuyu netleştirmek için yapılan bir araştırma. Mikro kredi kuruluşlarının (MKK) yoksulluğu azaltmak ve verimlilik için verdikleri taahhütlerini nasıl koruyacakları, bu süreçte kredi piyasasına aşamalı entegrasyonun garanti edilmesi ve subvansiyonların safha safha tamamlanması gibi konular kitabın ana konuları.

MFK Performansının Araştırılması

Mikrokredide sosyal ve mali performans arasındaki bağlantıları daha iyi anlayabilmek için 24 ülkede 45 farklı MKK ortak standart verimliliği kullanarak araştırıldı. Her hangi bir MKK'nın verimlilik düzeyini belirleyebilmek için MKK'larla ilişkili 5 kıyaslanabilir faktör seçildi: mekân, yasal yapı, teslim teknikleri (örneğin bireysel veya grup borç sözleşmeleri), subvansiyonlar ve personel konuları.

Küme analizi kullanılmasıyla performans ile ilgili dört farklı model ortaya çıktı:

- hem mali hem de sosyal performans alanında yetersiz olan MKK'lar
- sosyal performans alanında iyi olan MKK'lar
- mali performans alanında iyi olan MKK'lar
- hem mali hem de sosyal perfor-

mans alanında iyi olan MKK'lar.

İlk tespit, yoksulluk yardımı ile mali

performansın her zaman biri için diğere
rinden vazgeçmek zorunda olduğumuz

konular olmadığıdır. Bazı MKK'lar çok yoksul ailelere ulaşmayı becerebildikleri halde hâlâ başabaş noktasındalar; başkaları daha iyi koşullardaki müşterilere hizmet götürseler de mali anlamda daha iyi performans gösteremeyebiliyorlar. Bu durumun asıl anlamı mali performansın her zaman verimlilikle çakışmadığı. Yerel rakibin olmaması, mali açıdan kendi kendine yeten MKK'nın verimli çalışabildiği anlamına gelmeye-biliyor. Aynı şekilde verimli çalışan bir MKK başa baş noktasını yakalayamayabiliyor; bunun sebebi kötü yönetim olmak zorunda değil; bunun nedeni personel ve sermaye maliyetleri nispi olarak yüksek düzeyde olan yerel piyasadaki bağlamsal faktörler olabilir.

Mali performans ve verimlilikteki bu farklılık ortamın oluşturulmasında kamu politikasının önemli bir rol oynadığı gözlemleniyor. Verimli MKK'lar başabaş noktasını yakalayamayabilirler; ancak çalışan yoksulların ekonomik güvencesine ve gelir istikrarının sağlanmasına somut katkı yaptıkları bir gerçektir ve gerek kamu gerekse özel hiçbir kuruluş onların yerini alamaz.

Verimliliğin Ölçülmesi

Mikrokredide verimlilik; bir MKK maksimum ürün (verilen borç miktarı, mali açıdan yeterlilik, yoksulluk sosyal yardımı) elde edebilmek için girdileri (varlıklar, personel, sübvansiyon) nasıl sağladıklarına ilişkin bir sorudur. Bir MKK'nın verimliliği kendi sınıfındaki MKK'larla olan ilişkisi ile değerlendirilebilir. Başka bir deyişle benzer piyasalarda çalışan ve kıyaslanabilir kurumsal yönetime sahip olanlar arasında değerlendirme yapılabilir.

Mikrokredide verimlilikle ilgili tespit edilen sonuçları şu şekilde özetleyebiliriz:

- MKK'ların verimlilik ölçümü, göreceli olarak verimlilikte öncü yakın olan kuruluş ile yani "sınıfının en iyisi" ile yapılır. DEA (veri sarma analize) gibi doğrusal programlama teknikleri aracı-

lııyla öncü ile aradaki fark ölçülebilir. Süreç içinde MKK'nın öncüye yaklaşım veya uzaklaştığı tespit edilebilir.

- Verimliliğin düzeyi, girdi ve ürün değişkenleri temelinde belirlenebilir: müşteri sayısı, borç veren eleman sayısı, toplam personel sayısı, idari masraflar, verilen borç sayısı, genel borç portföyünün hacmi ve kompozisyonu ve benzeri.

- Bir MKK'nın performansına daha az veya çok verimli diyebilmek için benzer yoksulluk-kârlılık bütününde yerleşmiş karşılaştırmalar yapılabilir. MKK grubunun bilgilerine ihtiyaç vardır. Böylece bir MKK'ların kentsel veya kırsal bölgede mi, tekel veya rekabetçi ortamda mı bulunduklarına bakılır ve aynı zamanda çıktı karışımlarının ve üretim fonksiyonlarının farklılıkları göz önünde bulundurulur.

Düzenleme çerçevelerindeki ana farklar, politika rejimleri ve yerel piyasasın rekabet düzeyleri göz önüne alındığında MKK'ların verimlilik karşılaştırmalarının farklı ülkelerden ziyade aynı ülkede bulunanlar arasında yapılması daha mantıklıdır.

- Verimliliği belirleyen faktörler arasında yöneticinin etkileyeceği faktörler vardır ve yöneticinin sorumlu tutulmayacağı başka faktörler vardır. Bazı faktörler ise ne tamamıyla içsel ne de tamamıyla dış nedenlerdendir.

Sübvansiyonların Kullanımı ve Odaklanması

Mikrokredide sübvansiyon yaygındır, özellikle düşük faiz ve geri ödeme şartlarında elverişli kredi formunda. Araştırmada incelenen 45 MKK bir şekilde sübvansiyon edilmiştir. Bunlardan 34 tanesinin, sübvansiyonlar olmasaydı insan ve mali kaynakların kullanımını geliştirerek skalalarını yükseltme imkânları olmazdı. Bu sonuçlar, kamu politikası ve özellikle sübvansiyonlar için anlamlı. Sübvansiyonlar, MKK'ları sosyal amaçları ile mali performansı arasında seçim yapmaya mecbur et-

mekten ziyade verimliliği geliştirmeli ve teşvik etmeli.

Sübvansiyonlar, araştırılan MKK'ların on tanesinin varlıklarının yüzde onun altındadır, 11 tanesinin yüzde 11 ile yüzde 50 arasında, 12 tanesinin yüzde 51 ile yüzde 100 arasındadır. Sübvansiyonların kullanımı zaman içerisinde 12 MKK'da azalmış, 14 MFK'da artmıştır. Buna karşılık, bağış yapanlar, MFK'nın amacının yoksulluğa engellemek mi yoksa daha fazla kârlılık mı olduğunu görmek isterler ve daha fazla verimlilik isterler.

Buradan çıkan sonuçlar, kamu kaynaklarının MKK'ları desteklemeleri ve sosyal ve mali hedefleri birleştirmeleri için önemli rol oynayabilirler. Sübvansiyonlar, verimliliği ve rekabeti geliştirebilir. Ancak, tecrübeler sübvansiyonların yönetimi yozlaştırabileceklerini ve piyasayı tahrip edebileceklerini göstermiştir. Bu harici olumsuzlukları engellemek için sübvansiyonların formu, yoğunluğu, zamanlaması, şartları ve şeffaflığı dikkatle tanımlanmalıdır.

Politikaya Bulaşma

Araştırma, bağış yapan toplulukları, temel performans değerlendirme kriteri olarak verimliliğe odaklanmaya davet ediyor. Böylece MKK'ların farklı düzeyde sosyal ve mali misyonlarını kapsayabilirler. Çalışabilmek için bağışçı ile MKK'lar arasında bağış ilişkisi performans hedefli ve çıkış stratejili daha kararlı, şeffaf ve uzun vadeli sözleşmeye bağlanmış olmalıdır. Performans-temelli, sözleşmeye bağlanmış ve etkili destek, finansal hizmetlerin yoksullara geniş, rekabetçi ve farklı tedarik şekilleriyle ulaşmasını sağlar.

Performans-temelli sözleşme MKK yöneticilerinin sorumlu olacakları alanların standartlarını içermeli ve ilerleme kaydedilmesi gereken dönem belirlenmeli.

MKK yöneticileri için verimlilik alanındaki gelişmedeki başarısızlığın

sonuçları net olmalı ki, onlar da uygunsuzluğun maliyetini sübvansiyonun azaltılması veya iptal edilmesi şeklinde tahmin edebilsinler.

En önemlisi, verimlilik alanında gelişme gösterirlerse MKK'ların ödül ve teşvik alacakları sözleşmede belirtilmeli. Bu tek bir ülkede farklı MKK tiplerini birbirine uygun hale getirir; yerel mikro kredi piyasası ne kadar homojen ise ödül ve teşvik belirleme o kadar kolay olur.

MKK'lara sübvansiyonların dağıtım sistemi daha rasyonel ve şeffaf olmalı ki bağışçılardan gelen paralar bir tip MKK'yı diğerine tercih etme yerine, daha büyük verimlilik gösteren her tip-te MKK'ya yönlendirilmeli. Bu sayede bütün MKK konfigürasyonlarında daha ekonomik kaynak kullanılması sağlanır.

- Her bir tekil MKK desteklenirken veya sübvansiyon edilirken olası dışsal olumsuzluklar doğru sübvansiyon şekliyle bertaraf edilebilir.

- Aracıları sübvansiyon etmek, piyasayı, müşteriyi doğrudan sübvansiyon etmekten daha az bozar.

- Bir MKK'ya herhangi bir sınırlama olmadan yapılan sübvansiyon, performans bağlantılı bağıştan daha fazla olumsuz etki yaratır.

- Azalan sübvansiyonlar doğrusal sübvansiyonlara tercih edilmelidir.

- Geri dönüşüm stratejisi olan sübvansiyonlar zaman sınırı olmayan sübvansiyonlara tercih edilir.

- Ağlara veya üst kuruluşlara verilen sübvansiyonlar tekil MKK'lara verilen sübvansiyonlardan daha az zarar verme riski taşır.

Mikrokredide sübvansiyonların kullanımına böyle bir verimlilik temelinde yaklaşım ancak bütün bağışçılar ve devlet kurumları bunu taahhüt ettiklerinde ve aynı şeffaflık ve teşvik temelli desteğe göre hareket ettiklerinde çalışabilir.

SEKTÖR'den

Türkiye Elektrik Sektöründe 2007 Nasıl Geçti, 2008'de Neler Olacak? ■

Aydınlatma Merakı ■

NİSYAN - Enerjide Zam Belirsizliği ■

Türkiye Elektrik Sektöründe 2007 Nasıl Geçti, 2008'de Neler Olacak?

Tes-İş Enerji Araştırmaları Birimi

Dergimizin 2008 yılının ilk sayısında Türkiye elektrik enerjisi sektöründe 2007 yılında neler olduğu ile bu yıl nele-
rin yaşanabileceğini değerlendireceğiz.

Geçtiğimiz yıl elektrik enerjisi sektörü açısından en önemli konu, kamu hizmeti anlayışından uzaklaşılması ve özel sektör işletmeciliğinin “tek kurtarıcı” olarak görülmesi şeklinde özetlenebilecek ekonomik ve siyasi anlayış yüzünden ülkemizin elektrik gereksinimini karşılayacak yatırımların yeterli düzeyde gerçekleştiril(e)memesi, bu nedenle bütün bir yılın arz-talep dengesi açısından “bıçak sırtında” geçirilmesidir.

Bu anlayış, geçen yılın zor geçmesine sebep olduğu gibi asıl olumsuz etkisini bu yıl gösterecektir. Bu etki, uygulayıcıları tarafından yıllardır hayali kurulan kamuya ait enerji dağıtım ve üretim tesislerinin özelleştirilmesinin yanında elektrik fiyatlarının piyasa kurallarına göre belirlenmesi gerekçesiyle “otomatik fiyatlandırma mekanizması”na işlerlik kazandırılması halinde daha da boyut kazanacaktır.

Bu tespitlerimizi somutlaştırmaya, elektrik enerjisi sektöründe öngörülen ile 2007 yılında gerçekleşen tüketim, üretim, kaynak dağılımı gibi hususları kıyaslayıp değerlendirerek başlayalım.

Türkiye'nin elektrik enerjisi talep artışı çeşitli ekonomik ve sosyal gelişme varsayımları altında “düşük” ve “yüksek talep senaryosu”na göre belirlenir.

Bu talep senaryoları Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından 2020 yılına kadar öngörülen Gayrisafi Yurtiçi

Hasıla ve imalat sanayi bileşenlerindeki farklı büyüme beklentilerine göre Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından hazırlanıp Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından onaylanır.

Bu hesaplamalara göre Türkiye'de elektrik enerjisinin yıllık ortalama talep artışı “yüksek talep senaryosu”na göre yüzde 8,1, “düşük talep senaryosu”na göre ise yüzde 6,3'tür.

Senaryolardaki artış öngörülleri bunlar iken, Türkiye'de 2007 yılında tüm beklentilerin üzerinde bir elektrik talep artışı yaşandı. Bu dönemde yurtiçi toplam elektrik enerjisi talebi (brüt talep) 189,5 milyar kilovatsaat olarak gerçekleşti. Bu, 2006 yılına göre yüzde 8,6'lık

bir talep artışı anlamına geliyor.

2007 yılında talebin mevsimsel dağılımına bakıldığında özellikle yaz aylarında klima kullanımındaki artışın etkisiyle toplam elektrik tüketimi 50 milyar kilovatsaati aştı. Diğer mevsimlerde ise tüketim 45.5 ile 47 milyar kilovatsaat düzeyinde gerçekleşti.

2007 yılının ilk aylarından itibaren yüzde 8,5 düzeylerinde gerçekleşen talep artışı Nisan-Mayıs-Haziran aylarında yüzde 9.5 seviyelerine çıktı.

Bu durumda elektrik talebinin nasıl karşılanacağı konusunda kuşkular doğdu. Havaaların en sıcak, turizm sezonunun en yoğun dönemi ifade eden Temmuz-Ağustos-Eylül aylarında talep

Tablo 1. Aylara Göre 2007 Yılı Türkiye Elektrik Enerjisi Üretimi ve Tüketimi (milyon kilovatsaat)

	Üretim	İthalat	İhracat	Tüketim
Ocak	15.863	65	253	15.675
Şubat	14.646	57	179	14.524
Mart	15.750	58	239	15.569
Nisan	14.917	61	237	14.741
Mayıs	15.205	107	241	15.071
Haziran	15.816	70	252	15.634
Temmuz	17.581	100	194	17.487
Ağustos	17.773	101	316	17.558
Eylül	15.786	61	228	15.619
Ekim	15.051	57	242	14.866
Kasım	16.079	56	118	16.017
Aralık	16.695	71	79	16.687
TOPLAM	191.163	864	2.577	189.450

• **Tablo 2. 2007 Yılı Kaynaklara Göre Elektrik Üretim Miktarı**

	Üretim (Milyon kWh)	Üretimdeki Payı (yüzde)
Fuel-Oil	7.582	4
Motorin	8	İhmal edilebilir
Taş Kömürü	3.137	1,6
İthal Kömür	11.771	6,2
Linyit	38.289	20
Doğal Gaz	92.821	48,6
Jeotermal	158	İhmal edilebilir
LPG	478	0,3
Nafta	633	0,3
Biogaz	42	İhmal edilebilir
Diğerleri	106	İhmal edilebilir
Hidrolik	35.779	18,7
Rüzgâr	358	0,2
GENEL TOPLAM	191.163	100,0

artışı yüzde 10'a kadar ulaşınca, üstelik beklentilerden daha düşük bir yağış rejiminin yaşanması yüzünden bilhassa hidroelektrik üretimi ciddi oranlarda azalınca bu tür kaygılar daha da arttı.

2007 yılının son üç ayında elektrik talebi ortalama yüzde 6'lar düzeyine gerileyince elektrik kesintilerinin çok daha uzun sürelerle ve geniş bir bölgede yaşanması gibi ciddi bir sorunla karşılaşmadan yıl tamamlandı.

Sonuçta 2007 yılı için 188 milyar kilovatsaat olarak öngörülen elektrik enerjisi talebi 1.5 milyar kilovatsaatlık bir artışla 189.5 milyar kilovatsaat olarak gerçekleşti.

ELEKTRİK ÜRETİMİ

2007 yılında Türkiye toplam elektrik enerjisi üretimi, 2006 yılına nazaran yüzde 8,4 oranında artarak 191,2 milyar kilovatsaat seviyesine ulaştı. 2007 yılı Temmuz ve Ağustos aylarında 17,5 milyar seviyelerine çıkan elektrik talebi, bilhassa Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) bünyesindeki kamu santrallerinin daha fazla çalıştırılması sayesinde yaklaşık 17,5 ve 17,7 milyar kilovatsaatlık üretimlere ulaşılarak karşılandı (Bakınız Tablo 1).

Her ne kadar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından sıklıkla elektrik üretim kompozisyonunda doğal gazın payının azaltılıp yerli kaynaklarından azami ölçüde yararlanıldığı ifade edilse de, 2007 yılı rakamları bu iddiaları doğrulamadı.

Türkiye'nin 2007 yılında elektrik üretiminin yüzde 59,3'lük kısmı ithal kaynaklardan karşılanırken üretimin yüzde 88'den fazlası termik santrallarda gerçekleştirildi.

2007 yılında elektrik enerjisi üreti-

minin yüzde 48,6'sı doğal gazdan elde edilirken toplam 92 milyar 821 milyon kilovatsaat elektrik enerjisi doğal gaz santrallerinde üretildi.

Doğal gazı yaklaşık 38,2 milyar kilovatsaat ve yüzde 20'lik payla linyit santralleri izledi. (2007 yılında elektriğin yaklaşık 11,7 milyar kilovatsaati ithal kömürden, 3,1 milyar kilovatsaati taş kömüründen üretildi).

Elektrik üretiminde kömürü 35,7 milyar kilovatsaat ve yüzde 18,7 payla hidroelektrik üretimi takip etti.

Bir başka ifadeyle, 2007 yılında toplam "su gelirleri", son 5 yılın en düşük düzeyine inerken hidroelektrik üretimin toplam üretime katkısı da yüzde 20'nin altına geriledi (Bakınız Tablo 2).

Geçen yıl Türkiye elektrik enerjisi üretimindeki dağılımı incelediğimizde, özel sektör üretim şirketleri ile otoprodüktör ve otoprodüktör gruplarının üretime katkılarında daha önceki yıllara göre sınırlı da olsa bir artış görülüyor.

Özel sektör elektrik üreticilerinin 2006 yılında üretime katkıları yüzde 16,5 düzeyindeyken, bu oran 2007 yılında özel sektör üretim şirketlerinin yüzde 9,6, otoprodüktör ve otoprodüktör gruplarının yüzde 8,4 olmak üzere toplam yüzde 18 düzeyine çıktı (Bakınız Tablo 3).

• **Tablo 3. Üreticilerin 2007 Yılı Üretimleri**

	Üretim (Milyon kWh)	Üretimdeki Payı (yüzde)
Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ)	73.794	38,6
EÜAŞ Bağlı Ortaklıkları	18.489	9,7
İşletme Hakkı Devri Santralleri	4.265	2,2
Mobil Santraller	726	0,4
Otoprodüktör-Otoprodüktör Grubu	16.129	8,4
Yap-İşlet Santralleri	45.032	23,6
Yap İşlet Devret Santralleri	14.245	7,5
Özel Üretim Şirketleri	18.262	9,6
Özelleştirme Programına Alınan Kamu Santralleri	221	0,1
ÜRETİM TOPLAMI	191.163	100,0

SEKTÖR'den •

Bu artışın sebebi elektrik üretim-tüketim sistemindeki dengesizlikler halinde fiyatların artmasına olanak sağlayan, kısa adı DUY olan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Sistemi'nin işlemesidir. Bu piyasada oluşan yüksek fiyatlar özel sektör üreticilerinin tesislerini daha çok çalıştırmalarını ve sisteme yaklaşık 6 milyar kilovatsaat daha fazla elektrik vermelerini sağladı.

Ancak ülkenin elektriksiz kalması için özel sektör santrallerinden yararlanmanın bedeli de yine kamunun sırtına yüklendi.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası tarafından hazırlanarak kamuoyuna açıklanan rapora göre "özel sektörün yüksek doğalgaz maliyeti ve kârlılığının düşmesi nedeniyle 1 Ağustos 2006'da yürürlüğe giren DUY sistemi bir anlamda elektrik borsası oluşmasını sağladı. Bu borsada bir kilovatsaat elektriğin fiyatı ortalama 15 Ykr olarak gerçekleştirildi. Şu anda tüketilen toplam elektriğin yüzde 8-10'u oluşturulan bu borsadan yani özel üreticilerden temin ediliyor. Özel üreticilerin toplam kurulu gücü 2 bin 500 megavat civarında. Rapora konu DUY uygulamasının yapıldığı dönemde bir yıllık elektrik tüketimi yaklaşık 170 milyar kilovatsaat olarak gerçekleşti. Buna göre son bir yılda tüketilen elektriğin yüzde 8-10'una tekabül eden 15-17 milyar kilovat saatlik bölümü DUY'dan sağlandı. Özel üreticilerden 15 Ykr karşılığında alınan elektrik TEDAŞ tarafından tüketiciye 12 Ykr karşılığında satılıyor. Söz konusu fiyatın içinde 2 Ykr amortisman bedeli olduğu dikkate alındığında TEDAŞ'ın satış fiyatı 10 Ykr oldu. Devletin sübvansiyonu kilovat saat başına 5 Ykr olarak gerçekleşti. Bunun son bir yılda kamuya 700-800 milyon YTL arasında bir zarara sebebiyet verdiği" belirtildi. Bu zarar 2007 yılı sonuna doğru daha da arttı.

Sonuçta "ülkeyi elektriksiz bırakmamak için özel sektörden pahalıya da olsa alınıp halka ucuza satılan elektriğin

halkın yararına olduğu" yanlıgısı altında kamu kurumları zarara uğratıldı. Bu zararın bedeli vergilerle yine halka yüklendiği için aslında bu işten kârlı çıkan tek kesim özel sektör oldu.

YA KAMU ŞİRKETLERİ OLMASAYDI?

Kamunun bu ölçüde zarara uğratılması pahasına olsa da, "piyasaya satış yapan" özel sektör şirketlerinin elektrik üretimindeki paylarını bir nebze artırmaları "bu ülkenin enerjisini ancak özel sektör sağlar" diyenleri memnun etmiştir.

Ancak 2007 yılında kamu santrallerinin gösterdiği başarımların olmasaydı karşılaşılabilecek tablonun ürkütücülüğü, birilerinin duyduğu bu memnuniyetin sektörün ve ülkenin bekası için ne kadar beyhude ve yanıltıcı olduğunu gösterir.

Özel sektörcü ve özelleştirmeci anlayışın aksi yöndeki tüm değerlendirmelerine rağmen, bugün Türkiye elektrik sektörünü kamu işletmelerinin ayakta tuttuğuna dair tespitimiz 2007 gerçekleştirmeleri ile bir kez daha teyit edildi. Elektrik Üretim A.Ş. ve bağlı ortaklıklarına ait santrallerin -bakım, onarım, yenileme, kapasite artırımı yatırımları gerektiği oranda yapılmamasına rağmen- 2006 yılında 81 milyar kilovatsaat düzeylerinde olan elektrik üretimleri yaklaşık 11 milyar kilovatsaatlık bir artışla 92.2 milyar kilovatsaatin üzerine çıktı. Böylece 2007 yılında öngörülerin üzerinde gerçekleşen elektrik enerjisi talebi karşılandı.

Özel sektörün asıl istikrarlı üretim artışı, devletin belli fiyat ve yüzde 85'e varan oranda alım garantisi verdiği doğal gaz ve ithal kömürle çalışan Yap-İşlet santrallerinde oldu. Tablo 3'te görülebileceği gibi 2007 yılında özel sektör üretiminde aslan payını bu santraller aldı.

2006 yılında 42 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üreten Yap-İşlet santralleri yine ağırlıklı doğal gazla dayalı olarak ve devlet garantisi ile ürettiği elektriği yine devletin garanti ettiği fiyattan satabilmenin avantajı ile 2007 yılında yaklaşık 45 milyar kilovatsaat

elektrik üretti. Bir başka alım ve fiyat garantisi içeren Yap-İşlet-Devret santralleri ise 2006'ya göre küçük bir düşüşle 14.2 milyar kilovatsaat düzeylerinde elektrik üretti.

2007 yılında Yap-İşlet santralleri yüzde 23,5, özel sektör üretim şirketi santralleri yüzde 9,6, otoprodüktörler ve otoprodüktör grubu santraller yüzde 8,4, Yap-İşlet-Devret modeli kapsamındaki santraller yüzde 7,5 ve İşletme Hakkı Devri modeli kapsamındaki santraller yüzde 2,2 oranlarında pay aldı.

İHRACAT-İTHALAT

Türkiye 2007 yılında 2 milyar 577 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi ihraç ederken 864 milyon kilovatsaatlık elektrik ithalatı gerçekleştirdi. Böylece 2007 yılında 2006 yılına göre elektrik enerjisi ithalatı yüzde 50, ihracatı ise yüzde 15 oranında artmış oldu. 2007 yılında toplam elektrik enerjisi ihracatı, elektrik enerjisi üretiminin yüzde 1,3'üne ulaştı.

2007 yılında Türkiye, Gürcistan Nahçıvan ve Türkmenistan'dan elektrik enerjisi ithal ederken, Nahçıvan, Irak, Gürcistan, Suriye ve Yunanistan'a elektrik enerjisi ihraç etti.

NÜKLEER İÇİN YASA ÇIKTI

Geçtiğimiz yıl nükleer santraller kurma tutkusu küllerinden yeniden doğdu.

Bu kez 2010-2020 arası dönemde toplam yaklaşık 5 bin megavat kapasiteye karşılık gelen 3 adet nükleer santralin devreye alınmasına yönelik çalışmalara başlandı.

Bu çalışmaların kronolojisi şöyle:

Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Enerji Satışına İlişkin Kanun Tasarısı 22 Şubat 2007 tarihinde TBMM Sanayi-Ticaret-Enerji ve Teknoloji Komisyonu'nda kabul edildi.

Mart ayında Park Enerji, nükleer santral yatırımı için herhangi bir garanti talep etmeden EPDK'ya lisans başvurusu yaptı. Ardından nükleer santral

yapmak ile yakından ilgilenen Sabancı Grubu, EPDK'ya yazı göndererek nükleer santral yer lisansına sahip tek yer olan Akkuyu sahasının mülkiyetinin EÜAŞ'a ait olduğunu, yasa ve tebliğ çıkmadan bu konuda herhangi bir işlem yapılmamasını istedi. Şirket, TBMM gündemindeki taslakta, nükleer santral yapacak olan firma ve yer seçimine yönelik ölçütlerin seçiminin Bakanlar Kurulu tarafından yapılacağını hatırlatarak, Akkuyu'nun herhangi bir şirkete tahsis edilmesi durumunda itiraz edeceğini bildirdi. Ardından EPDK, "yasal zemin oluşmadığından" Park'ın başvurusunu iade etti.

Mayıs ayında TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen tasarı onay için Köşke gönderildi. Dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer yasa tasarısının 3 maddesini, şirket denetiminin belirtilmediği, özelleştirme inisiyatifinin özel sektöre bırakıldığı gibi gerekçelerle veto etti. Sezer'in vetosunun ardından TBMM Komisyonu'nda 28 Mayıs 2007 tarihinde tasarı yeniden ele alınarak iade edilen maddeler ve bunlarla ilgili bazı yeni düzenlemeler eklenerek kabul edildi.

TBMM'nin son çalışma günü, Ko-

misyonun son anda toplantıya katılmaktan vazgeçmesiyle tasarının TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi ertelendi. Böylece yasanın görüşülmesi, yeni hükümet dönemine kaldı.

Hazırlanan değişiklik önermeleri ile tamamen değişen tasarı TBMM Genel Kurulu'nda 9 Kasım'da kabul edildi, yeni Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından hızla onaylanıp 21 Kasım 2007 tarihli *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

6 Aralık 2007 tarihinde de bu yasanın bazı hükümlerinin iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle CHP ve DSP'li 110 Milletvekili, Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.

Yine Aralık ayında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından nükleer santral yapımı için açılacak yarışmada teknik şartnameye temel oluşturacak ve ihale öncesinde ön koşul olarak aranacak ölçütler açıklandı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler, "Nükleer santral kurulması için TETAŞ'ın 21 Şubat 2008 tarihinde ihale ilanı yapabileceğini, yakıtla beraber, yerli katkı oranı, ekonomiklik ve yatırımının erken bitirilmesi belirleyici

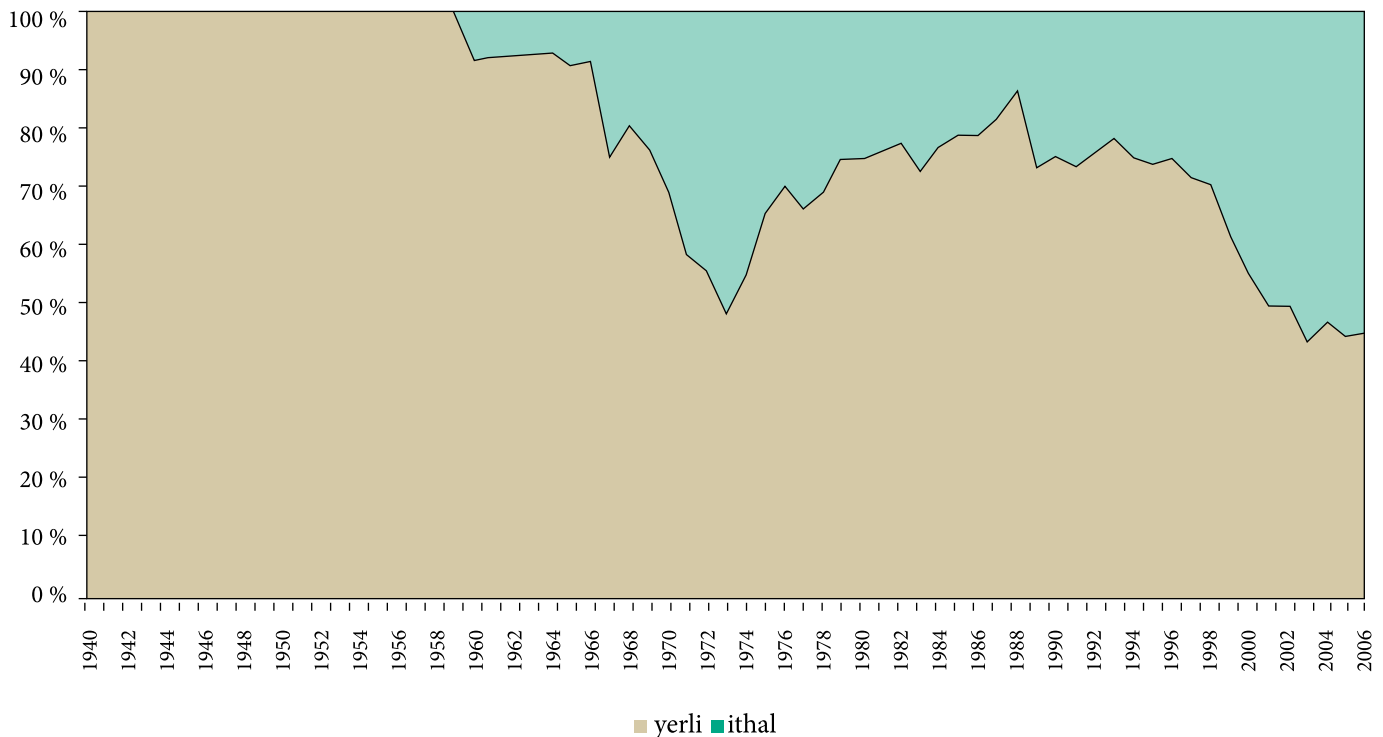
olacağını" söyledi.

Bakanlık ve TAEK tarafından açıklanan Türkiye'de kurulması planlanan nükleer santrale ilişkin aranacak ölçütler şunlar:

"Nükleer santral güncel ve kanıtlanmış teknolojik yenilikleri kapsayacak. Başta uluslararası atom enerjisi normları olmak üzere uluslararası normlara uygun olacak. Santralin ciddi kaza sınıfına giren kazalara karşı da radyolojik sonuçları hafifletecek önlemleri alacak şekilde tasarımı yapılmış olması değerlendirilmekte dikkate alınacak.

Nükleer santralin saha şartlarından kaynaklanan gerekler ve şartlar hariç tasarımcı ülkenin güncel nükleer mevzuata uygun olacak önerilen santrali büyük ölçüde örnek teşkil edilebilecek. Halen işletilmekte ve aynı teknolojinin en son örneği olan lisanslı bir santral referans olarak gösterilecek. Önerilen santralin henüz işletmeye geçmiş bir örneğinin olmaması durumunda aynı teknolojinin onaylanmış veya lisans almış en son tasarımı referans olarak gösterilebilecek. Lisanslamayla ilgili olarak Türkiye'nin mevzuat gerekleri ve nükle-

Grafik 1. Elektrik Üretiminde Yerli Kaynak-İthal Kaynak Oranı

SEKTÖR'den •

er düzenleme kuruluşunun talep edeceği şartlar saklı kalacak.

Değerlendirmeye alınacak reaktör tipleri doğal uranyum kullanan basınçlı ağır su ve zenginleştirilmiş uranyum kullanan, basınçlı hafif su ile kaynar hafif su reaktörleri olacak. Bunların dışında kalan (hafif su soğutmalı grafit nötron yavaşlatıcı reaktörler, gaz soğutmalı reaktörler, hızlı üretken reaktörler gibi) reaktörler değerlendirmeye alınmayacak.

Nükleer santralin hizmet edeceği süre en az 40 yıl olacak.

Yerli katkı payına yönelik plan ve program önerilecek. Plan ve programda en az yüzde 60 yerli katkı payına ulaşılacak süreç gösterilecek. Bununla kurulacak santralin birden fazla ünite-den oluşması öngörüldüğünden yerli katkı payının da kurulacak ünitelerin sayısı ile artması amaçlanıyor. Bu ölçüt gelecekte yerli nükleer reaktör ve yakıt teknolojisine sahip olunmasına kısmen hizmet edebilecek. Santrallerin işletme deneyimi değerlendirmede dikkate alınacak.

İkinci nesil santrallerin işletme deneyimini gösterir tedarikçinin ülkesine veya diğer ülkelerdeki referans örnek ve örneklerinin belgelenmesi gerekecek.

Benzer şekilde üçüncü nesil santrallerin işletme deneyimini gösterir referans, örneklerinin eğer varsa belgelenmesi gerekecek. Elektrik çıkış gücü nükleer güç santralının her ünitesinin sahip olacağı garanti edilen net elektrik gücü 600 MW'tan büyük olacak. Değerlendirmeye alınacak santral tipleri teknolojik olarak sınanmış olacak. Bu nedenle 4. nesil nükleer santraller değerlendirilmeye alınmayacak.

Teknolojik sınanmışlık ölçütüyle üçüncü nesil santrallerin önünün açılması hedeflenecek. Yakıt teknolojisi sınanmış olacak, doğal uranyum ve zenginleştirilmiş uranyum kullanan reaktörler değerlendirmeye alınacak. Yakıt üretiminin ülke içinde yapılmasıyla ilgili olarak plan ve program önerilecek."

Tüm bu ölçütleri uzun uzun şunun için yazdık:

Yukarıdaki paragraf okunduğunda "ne kadar güzel, hem denenmiş, uygulanan, en yeni teknoloji kullanılıp tüm çevre ve güvenlikle ilgili tedbirler alınacak hem de bu santrale asgari yüzde 60 yerli payı ayrılacak" demek mümkündür.

Ancak işin esası şudur:

Bu ölçütler yıllardır defalarca ihale

süreci yapılmış, ancak kamuoyu tepkisi hiç azalmamış olan bu tür santrallara yönelik halkın desteğini sağlamayı amaçlamaktadır. Ağaca bakıp ormanı görmemek misali bu ölçütlere bakılıp çıkan yasanın hükümleri görülmezse, işin aslı da görülmez.

Yasayı görmeye çalışalım:

21 Kasım 2007 tarihinde *Resmî Gazete*'de yayımlanan kanunun 4. maddesine göre: "Özel şirketin sözleşme gereği üreteceği enerji, şirketle TETAŞ arasında imzalanacak sözleşme çerçevesinde TETAŞ tarafından satın alınır. Bu enerji, santralin devreye girmesinden itibaren her yıl, faaliyette bulunan perakende ve toptan satış lisansı sahibi tüzel kişilere yapılacak ikili anlaşmalar çerçevesinde satılır. Perakende ve toptan satış lisansına sahip tüzel kişilerin alacakları enerji miktarı, bu tüzel kişilerin bir önceki yıla ait Türkiye toplam enerji tüketimindeki payları oranında her yıl belirlenir. Bu Kanun kapsamında toptan ve perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından ikili anlaşmalarla üstlenilecek elektrik enerjisi alımına ilişkin hükümler lisanslarına dercedilir."

Bununla, dünyanın en pahalı enerji üretim teknolojisi olan nükleer santrallara kamunun sırtından alım garantisi verilmesi sayesinde yapılması amaçlanmıştır.

Tablo 4. 2007 Yılında Yapılan Özel Sektör Başvuruları ve Verilen Lisanslar

	2007'de Yapılan Başvurular*		2007'de Verilen Lisanslar		Bugüne Kadar Yapılan Başvurular		Bugüne Kadar Verilen Lisanslar	
	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)	Adet	Kurulu Güç (MW)
Termik	56	14.723	12	531	315	31.529	248	8.899
Doğal Gaz	31	5.842	5	85	201	16.507	161	4.679
Kömür	21	8.790	2	307	64	13.582	39	2.837
Diğerleri	4	91	5	139	50	1440	48	1.383
Hidroelektrik	220	5.831	115	3.347	633	16.345	260	7.763
Yenilenebilir	12	164	27	901	218	8.484	69	2.137
RES	5	67	24	889	191	8.093	54	1.921
Diğerleri	7	97	3	12	27	391	15	216
Toplam	288	20.718	154	4.779	1.166	56.358	577	18.799

Kanunun bir başka maddesine göre:

“Atık yönetimi kapsamında geçici depolama veya nihai depolama yerinin belirlenmesine, depolama tesisinin inşasına, lisanslanmasına, işletilmesine ve işletmeden çıkarılmasına, geçici depolama yerinde muhafaza edilecek veya nihai depolama yerinde bertaraf edilecek kullanılmış yakıt ya da yüksek radyoaktif seviyeli atıkların taşınmasına ve işlenmesine, radyoaktif atıkların yönetimini sağlayacak araştırma, geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin maliyetleri ve nükleer güç santralının söküm işleminden dolayı oluşacak maliyetleri karşılamak amacıyla, Bakanlık ve Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılacak düzenleme ile Ulusal Radyoaktif Atık Hesabı ve İşletmeden Çıkarma (İÇH) Hesabı oluşturulur. Bu işlemler için İÇH kaynaklarının yetersiz kalması durumunda İÇH’den oluşmuş kaynakların yüzde yirmibeşine kadar maliyetler Hazine tarafından, bunun da yetmemesi halinde şirket tarafından karşılanır.”

Bu paragrafın meali, santralin tüm dünyada çok masraflı olduğu kabul edilen söküm işlemlerinin bedeli de kamunun sırtına yüklendiğidir.

Üstelik, dünyada ABD dahil olmak üzere nükleer atık problemini tam olarak çözebilmiş herhangi bir ülke yoktur. ABD senatörleri nükleer atıkları nereye koyacakları konusunda tartışmaya devam etmektedir. Bu konuda en güncel gelişmeleri uluslararası haber ajanslarından takip etmek mümkündür. İşte bu kanunla, bu kadar büyük, bu aşamada çözümsüz, ekonomik ve çevresel yönden ağır bir maliyetin kamunun sırtına yüklemektir.

Üstelik ülkemizde kurulacak bu santrallerin “yerli” bir tarafı da olmayacaktır. Nükleer santral, teknolojisine sahip birkaç yabancı şirketten biri tarafından yapılacak, bu şirket “yerli katkısı” altında kendine küçük ortak olarak bir yerli şirketi alacaktır. Yani işin aslı; yapımcısı, enerji kaynağı, teknolojisi, kârı yabancı şirketlere ait olan bu sant-

ralın Türkiye ile ilgili olan kısmı, Türkiye’de binbir risk, belirsizlik içinde kurulup kamunun sırtına yük olarak işletilip sökülecek olmasıdır.

Yıllardır Türkiye’nin enerji ihtiyacının karşılanması için zaten yerli kaynakların yetersiz olduğunu söyleyip bu yüzden nükleer enerjiyi zorunluluk olarak sunanlar bu düşüncelerinde samimi iseler önce tüm yerli kaynaklarından azami ölçüde yararlanmayı sağlamalıdır.

Türkiye’nin uzun vadede değerlendirilebilecek, 125 ile 200 milyar kilovatsaat arasında değişen hidrolik, 100 milyar kilovatsaatin üzerinde linyit ve taşkömürü, 120 milyar kilovatsaate yakın rüzgâr potansiyeli olduğu kabul ediliyor. O zaman evvela bu kaynakların yatırıma dönüşmesi için ne tür yasal, teknik, ekonomik adımlar atılacağını göstermeleri gerekir.

• **Tablo 5. Elektrik Enerjisinde Yakıt Cinslerine Göre Kurulu Güç, Üretim Kapasitesi ve Üretim Değerleri** •
Güç: MW; Üretim: GWh

	2006			2007 (GT)			2008 (T)		
	Kurulu	Ortalama	Fiili	Kurulu	Ortalama	Fiili	Kurulu	Ortalama	Fiili
	Güç	Üretim	Üretim	Güç	Üretim	Üretim	Güç	Üretim	Üretim
Taşkömürü	1 987	14 900	14 217	1 987	14 900	14 300	2 122	15 913	15 600
Linyit	8 211	52 550	32 433	8 211	52 550	40 000	8 211	52 550	42 800
Fuel-Oil	2 123	12 740	4 232	1 776	10 660	6 500	1 776	10 660	7 000
Motorin,LPG,Nafta	273	1 230	108	273	1 230	1 300	273	1 230	1 800
Doğal Gaz	11 462	85 965	80 691	11 702	87 765	91 800	11 902	89 265	99 500
Çok yakıtlı (*)	3 323	23 260		3 323	23 260		3 323	23 260	
Biyogaz-atık	41	305	154	42	313	280	43	319	300
TERMİK	27 420	190 950	131 835	27 315	190 678	154 180	27 651	193 197	167 000
HİDROLİK	13 062	45 800	44 244	13 414	47 020	35 300	14 134	49 378	34 500
Jeotermal	23	150	94	23	150	150	23	150	150
Rüzgar	59	200	127	232	772	470	352	1165	850
TOPLAM	40 565	237 100	176 300	40 984	238 620	190 100	42 160	243 890	202 500

Kaynak: 2008 Yılı Programı

(*) Fiili üretim yakıt oranlarına göre dağıtılmıştır.

(T) Tahmin,

(GT) Gerçekleşme Tahmini

SEKTÖR'den

Bu da son 6 yıldır yaşanarak görüldüğü gibi sadece özel sektöre binlerce megavatlık lisans verip başka bir şey yapmamakla olmaz.

Sözün kısası, Grafik 1'de görüldüğü gibi, Türkiye'de özellikle 1980'lerin sonundan bu zamana elektrik üretiminde yerli kaynakların payının sürekli ve giderek azalırken evvela yapılması gereken bu tabloyu düzeltmektir.

RÜZGÂR LİSANSI ESTİ

Elektrik enerjisi sektörü açısından 2007 yılına dair üzerinde durulması gereken bir diğer önemli konu ülkemizde bir günde, daha önce dünyada bir örneği görülmemiş bir yatırım başvurusunun yapılmış olması!

Türkiye rüzgâr enerjisinden yararlanma konusunda çok geç kalmış ve gerekli adımları atamamış bir ülke. İlk rüzgâr santrali on yıl önce işletmeye geçti; 2006 yılına kadar sadece toplam 20 megavat kurulu gücünde 4 santral devreye alınabildi.

EPDK'nın verilerine göre son iki yıldaki gelişmeler sonucunda 2007 yılı sonu itibarıyla faaliyette bulunan rüzgâr santrali sayısı 10'a toplam kurulu güçleri de 146 megavata ulaştı. 276 megavatlık 6 projenin yatırımları sürüyor. Ayrıca türbin tedarik sözleşmesi imzalanan toplam 558 megavat kurulu gücünde tesis bulunuyor.

Elektrik iletim sisteminin operatörü olan TEİAŞ, mevcut koşullarda Türkiye'nin ancak bin megavatlık rüzgâr yatırımını kaldırabileceğini hesaplıyor. TEİAŞ, daha fazla rüzgâr yatırımının ancak daha fazla sayıda trafo kurulması ve iletim yatırımı yapılması ile mümkün olabileceğini söylüyor.

Buna rağmen son 4 yılda EPDK'ya yaklaşık 6 bin 700 kurulu gücünde 150 adet rüzgâr projesi için lisans başvurusu yapıldı. Bunlardan 2 bin megavat kadarına lisans, 900 megavat kadarı için uygun bulma kararı verildi. Kalan 3 bin 800 megavatlık başvurunun ise inceleme ve değerlendirmesi devam ediyordu.

Tablo 6. Elektrik Enerjisi Tüketiminin Kullanıcı Gruplarına Göre Dağılımı

	2006		2007 (GT)		2008 (T)	
	GWh	Pay (%)	GWh	Pay (%)	GWh	Pay (%)
Konutlar	34 800	19,9	36 400	19,3	38 200	18,9
Ticarethaneler	21 100	12,1	24 500	13,0	26 800	13,3
Resmi Daire	6 000	3,4	5 800	3,1	6 000	3,0
Genel Aydınlatma	3 900	2,2	4 100	2,2	4 300	2,1
Sanayi	67 000	38,4	72 600	38,5	78 200	38,8
Diğer	10 200	5,8	11 400	6,1	12 400	6,2
NET TOPLAM	143 000	81,9	154 800	82,2	165 900	82,3
İç Tüketim ve Kayıp	31 637	18,1	33 600	17,8	35 700	17,7
BRÜT TOPLAM	174 637	100,0	188 400	100,0	201 600	100,0
Kişi Başına Net Tüketim (kWh)	1 958		2 094		2 217	
Kişi Başına Brüt Tüketim (kWh)	2 391		2 548		2 694	

(T) Tahmin,
(GT) Gerçekleşme Tahmini

İşte, elinde bu kadar çok sayıda başvuru biriken EPDK son 1.5 yılda yeni başvuru almak yerine mevcut başvurular inceleyip lisanslandırmaya yöneldi.

Elektrik enerjisi üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının ve yerli enerji kaynaklarının kullanımını özendirme amacıyla 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun, 18 Mayıs 2005 tarihinde yürürlüğe girdi. Yasada rüzgâr enerjisinin kilovatsaatine 5.5 eurosent'lik alım garantisi verildiği ve rüzgâr santrali lisansı sahip olmanın hem bir modaya hem de iyi bir kâr kapısına dönüştüğü için özel sektör tarafından EPDK'ya lisans başvurularını tekrar alması yönünde yapılan baskılar arttı.

EPDK da 1 Kasım 2007 tarihinde sadece bir günlüğüne lisans başvurularını kabul etti. Bu tarihte kurum binası önünde uzun lisans kuyrukları oluşan EPDK'ya tüm gece süren tasniflerin sonunda kurulu gücü 78 bin megavati aşan 750 adet proje için başvuru yapıldı.

Türkiye'nin tüm enerji kaynaklarına dayanarak oluşturduğu toplam kurulu gücün dahi iki katı olan ve "yatırım büyüklüğü 130 milyar dolar" olduğu söy-

lenen bu başvurular Bakanlık ve EPDK tarafından sevinçle karşılandı.

Türkiye'nin mevcut rüzgâr potansiyelinden azami ölçüde yararlanmasından herkes hoşnut olur. Ancak bu işin bazı teknik kısıtları bulunmaktadır ve olmayacak işe âmin diyerek beyhude yere etrafa umut saçmak yersizdir.

Şöyle ki;

Rüzgâr santralleri rüzgârın esme hızına ve periyoduna bağlı olarak yılda 2-3 bin saat çalışabilen tesisler. (Bu süre yük santralleri olarak kabul edilen nükleer, doğal gaz ve kömür gibi santrallerde 7-8 bin saata çıkabiliyor) Rüzgâr santrallerinin çalışmadığı dönemde elektrik sisteminde senkronizasyonu, dengeyi tutturabilmek için iletim sisteminin "yedekli olması" gerekiyor. Bu nedenle ne kadar kaliteli, verimli, güçlü bir rüzgâr potansiyeliniz olursa olsun sistemin teknik kısıtları dikkate alındığında rüzgâr enerjisi ile tüm elektrik enerjisi ihtiyacınızın karşılanması gibi bir imkânınız olmayor.

EPDK'ya yapılan başvuruların çok büyük kısmı, başvurular bir günle sınırlı tutulduğundan bu fırsatı kaçırmak istemeyen ve "bahtımıza iyi bir şey çı-

kabilir” düşüncesi ile davranan farklı farklı şirketlerin aynı bölge için yaptığı başvurulardan oluşuyor. Hal böyle iken, aynı yerde onlarca santral kurulamayacağı için başvuran şirketler arasında bir eleme yapılacağından 78 bin MW’ın yüzde 70-80’lik bölümü daha başvuru aşamasında devre dışı kalacaktır.

İşte bu nedenle “artık bu rüzgârın önünde kimse durmaz, ülkeye 130 milyar dolarlık rüzgâr yatırımı yapılacak” gibi işi boş demeçler vermek yerine, elektrik enerjisi sektörü ile ilgili çok iyi bir planlama yapılarak ülkenin gerçekçi verilerle, ne zaman, ne kadar elektrik enerjisi üretilip tüketilebileceğinin, bunun ne kadarının rüzgâr enerjisinden ne kadarının diğer enerji kaynaklarından karşılanacağını, bunun için de ne kadarlık iletim yatırımı, trafo merkezi vb kurulacağını hesaplanarak gerekli adımların atılması gerekiyor.

ÖZELDE BAŞVURU ÇOK BİTEN YOK

2007 yılının elektrik enerjisi sektörü yatırımları açısından değerlendirdiğimizde, kamu kurum ve kuruluşlarının her geçen yıl yatırım bütçeleri kısılmasına rağmen, elektrik üretmek, santral-

ları rehabilite etmek, kömür çıkarmak, aramak gibi çabalarla ülkenin bugünü ve geleceğinin elektriksiz kalmaması için vakur ve yoğun bir şekilde çalıştıkları, ancak bunun yerine özel sektörün vaatlerinin daha fazla itibar gördüğü bir yıl oldu.

Önceki yıllarda olduğu gibi geçtiğimiz yıl da özel sektör temsilcileri, enerjiye ne kadar çok önem verdiklerine dair sık sık gazete demeçleri verdi; üretim lisansı alıp enerji yatırımı yapmaya çok istekli olduklarını söylediler, ancak bu isteklilikleri bir türlü üretime dönüştürmedi.

Bu fasit daire içinde, son 5 yılda özel sektöre verilen lisansların tamamı fiilen gerçekleştirilecek yatırımlar gibi görülerek ve gösterilerek, arz güvenliği açısından oluşabilecek risklerin boyutunun kamuoyu tarafından algılanması engellendi. Özel sektör yatırımları, devreye alınamaz, termin programlarına göre ilerlemezken, “yapıtırımla yatırım olmayacağı” anlayışı içerisinde, uzun bir süre lisans iptali gibi işlemler yapılmadı.

Bunun sonucunda, kamuoyunda, hem elektrikte arz güvenliği riskinde-

ki büyüme hem de buna karşı kamunun acil yatırım yapması gerektiği anlaşılmadı. İlâveten lisans alıp, yatırımları gerçekleştirmek yerine beklemeye geçen özel sektör, imtiyaz sahibi olduğu projelerin başkaları tarafından gerçekleştirilmesini de fiilen engelledi. Böylece ülkemizin önemli su ve rüzgâr gibi yerli kaynakları yıllarca devreye alınmadan atıl kaldı.

Bir diğer husus, bu lisans enflasyonunda, lisans ticaretinin ve “proje çantacıları”nın doğmasına zemin hazırlandı. Zamanında “ciddi yatırımcılar” gibi görülen, ülkemizin her bir köşesindeki su, rüzgâr kaynağını gözüne kestirip EPDK’dan ucuza lisans alan şirketler, zamanla bu kâğıdı milyon dolarlarla ifade edilen bedellerden başka şirketlere sattı. Bu durum söylenenlerin aksine, ülkemizin doğal kaynaklarının yatırıma ve enerjiye dönüşmesine değil özel şirketlere yeni ticaret ve kazanç kapıları açılmasına vesile oldu.

EPDK’ya 1 Kasım 2007 tarihine kadar yılı içinde toplam kurulu gücü 20 bin 718 megavata ulaşan 288 adet proje için lisans başvurusu yapıldı. Bu başvuru-

Tablo 7. Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (1) (Cari Fiyatlarla, Milyon YTL) *

	2006			2007 (2)			2008 (3)		
	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel	Toplam
Tarım	2 076	3 147	5 222	2 834	3 777	6 610	2 537	4 164	6 701
Madencilik	558	1 572	2 130	683	1 787	2 470	837	1 952	2 788
İmalat	617	39 347	39 964	429	44 219	44 648	517	51 073	51 591
Enerji	2 945	2 540	5 485	3 397	2 816	6 213	3 032	3 075	6 107
Ulaştırma	10 360	15 216	25 576	10 095	16 717	26 811	10 159	18 606	28 765
Turizm	122	6 890	7 012	147	7 882	8 029	149	9 103	9 252
Konut	457	14 511	14 968	544	18 048	18 592	573	20 466	21 039
Eğitim	3 267	948	4 215	3 687	1 144	4 831	3 600	1 442	5 042
Sağlık	1 735	5 268	7 003	2 114	6 162	8 277	2 091	7 118	9 209
Diğer Hizmetler	8 273	3 720	11 993	9 505	4 303	13 809	9 875	4 785	14 660
TOPLAM	30 410	93 159	123 569	33 435	106 855	140 290	33 371	121 783	155 153

Kaynak: DTP

(1) Merkezi Yönetim Bütçesinde yatırım işçiliği dahil

(2) Gerçekleşme Tahmini

(3) Program

SEKTÖR'den •

rular arasında özel sektörün yaptığı, toplam 14 bin 723 megavat gücünde 56 adet termik santral projesi en fazla dikkat çekenler oldu. Termiklerin dağılımında 31 adeti 5 bin 842 megavat gücünde doğalgaz santrali başvurusu olurken, 21 adeti 8 bin 790 megavatlık kömür yakıtlı çalışacak santraller oldu. (Bakınız Tablo 4)

2007 yılında dikkat çeken asıl husus, Enerjisa, Enka, Alarko, Aksa, Cengiz İnşaat gibi şirketlerin ülkenin her yerinde ithal kömür ve doğal gaz santrali kurmak üzere ardi ardına başvuru yapmasıydı.

Bu santrallerin büyüklüklerinin daha iyi anlaşılması için Türkiye'nin mevcut elektrik üretiminin neredeyse yarısını, toplam kurulu gücünün de dörtte birinden fazlasını oluşturduğunu söylemek gerekir. Türkiye'nin elektrik üretiminde ithal kaynakların payı yüzde 50 seviyesinin üzerinde iken 3-5 yıllık süreler zarfından mevcut tüketiminin

yarısı kadar daha ithal kaynaklı santrallerin devreye alınması halinde, bırakınız elektrik üretiminde ithal kaynaklarının payının azalmasını, bilakis ciddi oranda artması söz konusudur.

Hal böyle iken doğru bir enerji politikası ve planlaması oluşturulmayıp, sektörün geleceği özel sektör yatırımlarına bırakılınca bu zamana kadar olduğu gibi yine ithal enerjiyle çalışacak santraller ön plana çıktı. Böylece hükümet programına da yazılan "ülkemin enerji üretiminde azami oranda iç kaynak kullanarak ithalata bağımlılığın azaltılması temel önceliği"nden biraz daha uzaklaşıldı.

DEVREYE GİREN 346 MW

2007 yılı özel sektörün yatırım başvuruları açısından "bereketli" geçerken, geçen yıl, gerçekleşen yatırımlar alınan lisansların yanında "devede kulak" kaldı.

Bakanlık verilerine göre, 2007 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla, özel sektöre

ait sadece 346,4 MW kurulu gücünde 30 adet üretim santralının geçici kabul-leri yapılarak, işletmeye açıldı. (İşletmeye açılan tesislerin 4 adedi (76,4 MW) rüzgâr, 5 adedi (29 MW) hidrolik ve 21 adedi (241 MW) ise termik santraller).

2007 yılında DSİ tarafından yapılan 300 MW kurulu gücündeki Borçka Hidrolik Santrali işletmeye girdi. Sonuçta 2007 yılında işletmeye giren özel sektör ve devlet santrallerinin toplamı 646,4 MW olarak gerçekleşti.

18 Ekim 2007 tarihli *Resmî Gazete*'de yayımlanan 2008 Yılı Programı'nda hem arz güvenliği sorunu hem de doğal gazın payının giderek artmasının yarattığı sıkıntı şu şekilde ifade ediliyor:

"2006 yılı sonu itibarıyla 40 bin 565 MW olan elektrik santralleri toplam kurulu gücü, 2007 yılında yüzde 1 artarak 40 bin 984 MW'ı ulaşmıştır. Bu güç talebin çok üzerinde olmakla birlikte gerek santrallerin tam kapasitede çalışmasında yaşanan sıkıntılar gerekse olumsuz hidrolojik koşullar nedeniyle talebin karşılanmasında yer yer güçlükler yaşanmış ve ciddi ölçekli yeni yatırımların eksikliği sonucu güvenli yedek marjı daralmıştır.

1990 yılından itibaren toplam elektrik üretimi içindeki payı hızla artan doğal gazın 1990 yılında yüzde 17,7 olan payının 2007 yılında yüzde 48,3'e ulaşması beklenmektedir. Yaklaşık tamamı ithal bir kaynak olan doğal gaz bu ölçüde bir bağımlılık önemli bir arz güvenliği riski oluşturmaktadır.

Strateji Belgesinde, geçiş döneminde herhangi bir arz sıkıntısının yaşanması amacıyla gerekli önlemlerin alınacağı belirtilmiştir. Bu nedenle, serbest piyasaya geçiş süreci devam ederken, arz-talep projeksiyonlarının işaret ettiği yakın dönem elektrik arz açığının önlenmesi için talep yönetimine ve arz imkânının genişletilmesine yönelik tedbirlerin süratle uygulanmasına ihtiyaç vardır. Ayrıca, kamu enerji kuruluşlarının yatırım finansman imkânlarının biran önce iyileştirilmesine gereksinim duyulmaktadır."

Tablo 8. Devletin 2008 Yılı Elektrik Alımları

ENERJİ ALIM YERLERİ	ALINAN ENERJİ	Ortalama Fiyat (sent /kWh)
	Milyon kWh	
Doğa Doğalgaz Santrali	1.500	12
Ova Doğalgaz Santrali	2.150	8
Trakya Doğalgaz Santrali	3.500	12
Uni-Mar Doğalgaz Santrali	3.600	11,5
Diğer YİD (Hidrolik+Rüzgar)	3.330	6,7
YAP İŞLET DEVRET TOPLAMI	14.050	10
İHD SANTRALLARI (Park Termik A.Ş.)	3.720	6,5
Gebze Doğalgaz Santrali	11.800	8
Adapazarı Doğalgaz Santrali	5.900	8
İzmir Doğalgaz Santrali	12.600	8
Ankara Doğalgaz Santrali	6.400	8
İskenderun Doğalgaz Santrali	9.400	5,80
YAP İŞLET SANTRALLARI TOPLAMI	46.100	7,50
ZORUNLU ALIM TOPLAMI	63.870	8
ELEKTRİK ÜRETİM AŞ	23.070	2,40
TOPLAM	86.940	6,5
GENEL TOPLAM	87.205.000	6,46

Aydınlatma Merakı

19 Eylül 2007 tarihinde Devlet Bakanı Nazım Ekren'in başkanlığında, ilgili tüm bakan ve bürokratların katılımı ile Türkiye elektrik enerjisi sektörünün sorunlarının tartışıldığı bir toplantı yapıldı.

Bu toplantıdan önce de tüketilen enerjinin bedeli üzerinden her ay sanayide yüzde 1, meskende yüzde 5 oranında Belediye Tüketim Vergisi alındığı halde belediyelerin sokak aydınlatması bedellerini TEDAŞ'a ödemediği biliniyordu.

Ancak basına yansıdığına göre, bu toplantıda TEDAŞ yetkilileri, yıllardır ödenmeyen sokak aydınlatma bedelinin birikerek 1.8 milyar YTL gibi büyük bir rakama ulaştığını söyledi.

Üstelik aynı toplantıda, TEDAŞ yetkilileri Ankara gibi belediyelerin bazı bölgelerin aydınlatmasında bedelini ödemedikleri elektriği pervasızca kullandıklarından şikâyet etmişti.

Bu durum, enerji politikalarının sadece elektrik üretilmesine ardından dağıtılması odaklanarak oluşturulamayacağını, mutlaka aydınlatma, tasarruf, verimlilik gibi zincirin diğer halkalarını içermesi gerektiğini gösterir.

Peki, Türkiye'de elektrik aydınlatmalarının standartlara uygun yapıp yapılmadığını, kentsel ışık kirliliğinin boyutlarını kim denetler, kim kime nasıl yaptırımlar uygular?

Bu konuda Türkiye'de 12 yıl önce kurulmuş bir "milli komite"nin olduğunu kim bilmektedir?

31 Ekim 1995 tarihinden bugüne faaliyetleri sürdüren Aydınlatma Türk Milli Komitesi'nin Başkanı Prof. Dr. Mehmet Şener Küçükdoğan 3 e *Electrotech* dergisinin Eylül 2007 tarihli sayısında kendisi ile yapılan bir söyleşi de bakın ne diyor:

"Dünya Enerji krizini 1973-74 yıllarında tanımış ve yaşamıştır. Aslında enerji krizi beklemiyoruz, zaten içindeyiz ve yaşıyoruz, ama hala farkında değiliz. Bu konularda 1973 öncesinden beri çeşitli yayınlar yapıyoruz, makaleler bildiriler yazıyoruz, söyleşilerimiz, yazılı ve görsel medyada, tabii toplumun değer verdiği daha önemli (!) konulardan zaman ayrılabilirdi kısıcak aralarda kısıcak aralıklarda yayımlanıyor. Merak ediyorum, bunları kaç kişi izliyor ve tavsiyelerimize kulak veriyor? Bu bir devlet politikası olmalıdır. Ve devlet bu konuda söz söyleyebilecek bizler gibi sivil toplum örgütlerinden yararlanmalıdır. Ben bu konuda bir basın toplantısı yapsam, hangi medya temsilcileri gelir ve ne kadarını yayınlar hiç düşündünüz mü? Ama bu konuda devletin yetkili ve etkili organları bizden herhangi bir yardım istediğinde hizmete hazır olduğumuzu duyuruyorum. Bakalım kim bizimle ilişki kuracak hep birlikte göreceğiz."

Biz de merak ediyoruz...

Sorun bu kadar net bir şekilde ve açıkça tanımlanmışken pratikte söylenenin tam tersi yapılmaya devam edilecek ülkenin acil enerji gereksinimi için özel sektöre siparişle yine yeni doğal gaz santralleri yaptırılmaktadır.

Çok açıkça görülmektedir ki, bilhassa Ege bölgesi ile Antalya ve civarının yaz aylarında artan elektrik ihtiyacı, buralarda 2009 yılına kadar yetiştirilmek için harıl harıl çalışması yapılan Sabancı ve Aksa gibi şirketlerin bin megavat düzeylerindeki doğal gaz santrallerinin hızla devreye alınması sayesinde sağlanacaktır.

Yatırım programında eleştirilen hususların tam tersinin Bakanlık ve EPDK tarafından uygulanması kamuoyunun yanıltılması değilse, en hafifinden kurumlar arasındaki koordinasyonsuzluğun işaretidir.

2008 YILINDA NE OLACAK?

2008 Yılı Programı'nda bu yıl elektrik tüketiminin 201,6 milyar kilovatsaata ulaşacağı tahmin ediliyor. Böylece 2007 yılında 2 bin 580 kilovatsaat olarak tahmin edilen kişi başına elektrik tüketiminin 2008 yılında 2 bin 727 kilovatsaat yükselmesi, elektrik üretiminin ise yüzde 6,5 artışla 202,5 milyar kilovatsaat olması bekleniyor.

2008 yılında elektrik santralleri toplam kurulu gücü, kamuya ait Alpaslan I, Obruk ve diğer HES'ler ile özel sektör santrallerinin devreye girmesiyle sadece yüzde 2,9 oranında bir artışla 42 bin 160 megavata ulaşacak. Bu yıl elektrik üretiminde doğal gaz yakıtlı santraller yüzde 49,1, linyit yakıtlı santraller yüzde 21,1 ve hidrolik santraller yüzde 17'lik paylarla ilk sıralarda yer alacak.

Tablo 5'de görüldüğü gibi bu yıl da, ne yazık ki, elektrik üretiminde doğal ga-

zın payı artmaya devam edecek, hidrolik kaynak payı da azalacak.

Bu yıl da, kamunun enerji gereksiniminin karşılanması için kamu yatırımları artırılması gerekirken azalacak.

Tablo 7'de görülebileceği 2007 yılında 3 milyar 397 milyon YTL olan kamunun sabit sermaye yatırımlarının arz talep dengesinde acil çözüm bekleyen sorunlar dikkate alındığında bu yıl artırılması gerekirken 300 milyon YTL'lik bir azalmayla 3 milyar 32 milyon YTL'ye gerileyecek. 2008 yılında kamu-özel toplam sabit sermaye yatırımları da 2007 yılına göre azalarak 6 milyar 107 milyon YTL düzeyinde gerçekleşecek.

6 yıldır devam eden bu erime sürecinin sonunda, 2008 yılında bütçeden kamu kuruluşlarının enerji sektörü yatırımları için aldığı pay, 2002 yılına göre reel olarak yüzde 68.6 oranında azalmış

SEKTÖR'den •

olacak.

HÜKÜMETİN ÖNCELİKLERİ

2008 Programı'nda sektörün durumu şöyle değerlendiriliyor:

"TEDAŞ'ın bazı abone grupları ve bölgeler düzeyindeki tahsilât oranlarının artırılması, genel aydınlatma bedellerinin tahsil edilmesi ve maliyet artışlarının fiyatlara yansıtılması ihtiyacı devam etmektedir. Ayrıca, yeni abone-lerle birlikte, TEDAŞ'ın satış fiyatının üretim maliyetlerine göre düşük kalması sonucunda bazı otoprodüktörler ve serbest tüketicilerin TEDAŞ'tan alım yapmaya başlaması, TEDAŞ'ın program öngörülerinin 18 milyar kwh üzerinde bir talep artışına yol açmıştır. EÜAŞ ve TETAŞ'tan karşılanamayan söz konusu talep artışının Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezinden (PMUM) yapılan spot alımlarla karşılanması TEDAŞ'ın zararını büyüten diğer bir etken olmuştur.

TEDAŞ'taki bu gelişmeler, başta TKİ ve BOTAŞ olmak üzere diğer enerji KİT'lerinin nakit akışında aksamaya ve bu kuruluşların vergisel ve işletme faaliyetlerine yönelik yükümlülüklerini yerine getirmelerinde zorluklara neden olmaktadır.

Kuraklık nedeniyle EÜAŞ'ın, üretim kompozisyonunda termik santrallara ağırlık vermesi doğal gaz tüketimini artırmış, bu durum kuruluşun üretim maliyetlerine olumsuz yansımıştır. 2008 yılında da üretim kompozisyonunun bu şekilde devam etmesi beklenmektedir. Enerji KİT'lerinin içinde bulunduğu nakit sıkıntısını aşmak, TEDAŞ'ın mali durumunu sürdürülebilir kılmak, yatırımları için gereken kaynağı temin etmek ve aynı zamanda piyasa mekanizmasını işler kılmak amacıyla TEDAŞ'ta 2007 ve 2008 yıllarında fiyat ayarlaması programlanmıştır.

İmalat sanayinin girdi maliyetleri üzerinde olumsuz etki yapan enerji fiyatlarında sanayi aboneleri lehine bir politika izlenecektir. Bu bağlamda, TEDAŞ'ın tarifelerinde yapılacak fiyat

ayarlamalarında söz konusu politika dikkate alınacaktır. TEDAŞ'ın 2008 yılı kayıp kaçak oranının yüzde 13,5 seviyesinde gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

Elektrik dağıtım bölgelerine ilişkin özelleştirme ihalelerine 2008 yılında başlanması öngörülmektedir."

Bu alıntıdan da görüldüğü gibi hükümetin elektrik sektörü ile ilgili iki önceliği vardır: otomatik fiyatlandırma ve özelleştirme.

Hükümet tarafından TEDAŞ'ın 20 elektrik dağıtım bölgesinin özelleştirilmesi ile ilgili süreç 2007 yılından itibaren kamuya ait 3 elektrik dağıtım bölgesinin özelleştirme ihalesine çıkılması ile başlatılmıştı.

İlgili kamu kurumları tarafından tüm teknik hazırlıkları tamamlanmış, bu kapsamda ihale şartnamesi hazırlanarak özel sektöre satılmış ardından yeterlilik başvuruları kabul edilerek "yeterli" firmalar belirlenmiş ve ihale tarihi de açıklanmıştı. Ancak Hükümetin son anda aldığı bir kararla bu ihaleler "şehirlerdeki havai kabloların yeraltına döşenmesine yönelik yatırımların tamamlanması ve özelleştirmeye ilişkin diğer teknik çalışmaların tamamlanması" gerekçesi ile genel seçim sürecinden sonraya ertelendi.

Bugünlerde İstanbul Anadolu Yakası, Ankara, Kırıkkale, Zonguldak, Bartın, Karabük, Çankırı, Kastamonu Sakarya, Bolu, Düzce, Kocaeli şehirlerini içeren ve 2006 yılı rakamları ile 4 milyon elektrik abonesi 18 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi tüketilen bu bölgelerin tekrar özelleştirilmesine yönelik çalışmalar sessiz bir şekilde sürdürülmektedir. 2008 yılı programında bu çalışmaların Haziran ayına kadar tamamlanması hedeflenmiştir.

2006 yılı Aralık ayında Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) kararı ile EÜAŞ'a ait "Tercan, Kuzgun, Mercan, İkizdere, Çıldır Hidroelektrik ve Engil Gaz Tribünleri santrallerinin Hazineye ve EÜAŞ'a ait bazı taşınmazları özelleştirme kapsam ve programına alınmış ve

ardından EPDK tarafından lisanslandırılmıştı. Bu kararla daha önce kapsama alınarak, özelleştirmeye hazırlık işlemlerine tabi tutulmasına karar verilen, 'Beyköy ve Ataköy Hidroelektrik Santralleri ile Denizli Jeotermal Santrali' de özelleştirme programına dahil edilmişti.

Özelleştirme İdaresi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hem bu santrallerin hem de diğer kömür, doğal gaz ve hidrolik santrallerinin özelleştirilmesi için Haziran ayına kadar bitirilmek üzere teknik çalışmalar yapmaktadır.

OTOMATİK ZAMLARA DOĞRU

Elektrik özelleştirilmeleri için sürdürülen asıl önemli çalışma ise elektrik fiyatlarının maliyet artışlarına göre artırılmasını esas alan otomatik fiyatlandırma mekanizmasının hayata geçirilmesidir.

2008 yılı başında elektriğe sanayide yüzde 12, konutlarda yüzde 20'ye varan oranlarda yüklü bir zam yapıldı (Bakınız: Enerjide Zam Belirsizliği).

Bununla birlikte Mart ayına kadar elektrik fiyatlarının tıpkı akaryakıt fiyatlarında olduğu gibi "otomatik fiyat artışları"na bağlanması için çalışmalara başlandı.

Bu kapsamda, önümüzdeki süreçte Yüksek Planlama Kurulu'nda görüşülmek üzere, ilgili tüm kurumların katılımı ile "Enerji KİT'lerinin Uygulayacağı Maliyet Bazlı Otomatik Fiyatlandırma Mekanizmasının Usul ve Esasları" adlı teknik bir çalışma tamamlandı.

Önümüzdeki aylarda kamuoyuna açıklanarak ayrıntılı bir şekilde tartışılacağını umduğumuz bu metinde şunlar söyleniyor:

"233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi TKİ, BOTAŞ, EÜAŞ, TETAŞ ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olan elektrik dağıtım şirketlerinin mali açıdan sağlıklı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda

kamu kurumlarının kömür ve/veya alım maliyetlerindeki değişimlerin otomatik olarak satış fiyatlarına yansıtılmasını sağlayacak bir Enerji KİT'leri Otomatik Fiyatlandırma Mekanizması (EKO FM) uygulanacaktır.”

Metinde EKO FM'den beklenen temel faydalar şu şekilde sıralanıyor:

“Enerji KİT'lerinin satış fiyatlarının maliyet esaslı olmak üzere otomatik olarak belirlenmesi.

Enerji KİT'lerinin yatırım ve finansman programı çerçevesinde maliyetlerini ve yatırım ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik gerekli fiyat ayarlamalarını yapmalarına olanak sağlanması.

Enerji KİT'leri arasındaki nakit akışının sağlıklı ve sürekli hale getirilmesi-ne bağlı olarak kuruluşların mali yapısının güçlendirilmesi.

Mali yapıları güçlenen elektrik dağıtım şirketlerinin ve EÜAŞ uhdesinde yer alan portföy üretim gruplarının başarılı bir şekilde özelleştirilmesine katkı sağlanması.”

Elektriğin kamu hizmeti kapsamından çıkarılıp, tamamen özel sektör işletmeciliğine devredilip piyasalaştırılması ve bu kapsamda ticari bir ürün olarak fiyatlandırılması anlayışı içinde, “TEDAŞ'ın zarar etmesine son vermek” ve dağıtım özelleştirmelerine zemin hazırlamak gibi gerekçeleri ile gündeme getirilen bu uygulama tüketicileri mağdur edecektir.

Şöyle ki,

Türkiye elektrik enerjisi sektöründe fiyatlandırma konularının iyi anlaşılabilmesi için üretimden perakende satışa kadar her aşamasında maliyet unsurlarının nelerden oluştuğunun analiz edilmesi gerekir.

Bu alıntıda ifade edildiği gibi elektriğin fiyatlarında esas belirleyici üretim maliyetleridir. Ve ülkemizin mevcut elektrik üretiminin yarıya yakın bölümü de doğal gazdan sağlanmaktadır. Üstelik, hem özel sektör ağırlıkla doğal

gazla elektrik üretimi yaparken, hem de özel sektör tarafından önümüzdeki yıllarda işletmeye geçirilmesi planlanan yatırımlar da yine doğal gaz ve ithal kömür gibi yurtdışından temin edilecek kaynaklara dayandırılmaktadır.

Doğal gaz fiyatları ise dünya petrol fiyatlarındaki değişimlere göre sürekli artmaktadır:

Kasım 2002'de göreve gelen AK Parti hükümeti döneminde BOTAŞ doğal gaza toplamda yüzde 87'lik bir zam yaptı.

2003'te fiyatları yüzde 12,7 düşüren BOTAŞ, 2004'te yüzde 27, 2005'te yüzde 31,2, 2006 yılında da yüzde 28,6 zam yaptı.

2008 yılı projeksiyonlarında yüzde 14'lük zam öngörüsü olan BOTAŞ, 1 Ocak 2008 tarihinde doğal gaza yüzde 6,5-7,5 oranında zam yaptı.

İkinci dilim zammın da birkaç ay içinde yapılması planlanırken dünya petrol fiyatlarında varili 100 dolara varan hızlı artışın etkisi (petrol fiyatları 2002 yılına göre dört katlamış durumda) ile yıl boyunca doğal gaza yapılacak zammın yüzde 14'ün de üzerine dahi çıkabileceği görülüyor.

Hal böyle iken, dünya petrol fiyatlarının hızlı bir artışla 100 dolar seviyelerine ulaştığı ve bu artışın gelecek yıllarda da sürmesinin beklendiği dikkate alındığında, elektrik üretim maliyetlerindeki artışın otomatik olarak nihai satış fiyatlarına bir başka ifade ile tüketicilere yansıtılması halinde elektrik fiyatları 2008 yılında sürekli bir artış eğilimine maruz kalacaktır.

Burada Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler'in 20 Aralık 2006 tarihinde TBMM Plan Bütçe Komisyonu'nda yaptığı konuşmasından bir paragrafı dikkatinize sunalım:

“Elektrik Piyasası Kanunu, piyasa faaliyetlerinin ağırlıklı olarak özel sektör eliyle yürütülmesini öngörmektedir. Ancak, geçiş dönemi öngörülme-yen Kanun ile kamu teşebbüslerinin faaliyet-

lerinin kısıtlanması nedeniyle 2002-2005 yılları arası dönemde kamuda önemli bir atıl kapasite oluşmuş ve kamu üretimi düşmüştür. Bu durum, birim maliyetlerin artmasına, elektriğin üretiminden tüketimine kadar, temin zinciri içerisinde yer alan KİT'lerin satış fiyatları üzerinde baskı oluşmasına neden olmuştur. Elektrik fiyatının paçal olarak oluşmasında fiyat düşürücü etkisi olan kamu üretiminin azalması yanısıra; Yap-İşlet-Devret ve Yap-İşlet projeleri ile ilgili alım sözleşmelerinin alım garantisi içermesi ve fiyat esnekliğinin bulunmaması, elektrik enerjisinin ortalama maliyetini yükseltmiştir. Ayrıca, elektrik üretiminde kullanılan doğal gazın ithaline ilişkin sözleşmelerde öngörülen yüksek fiyatlar ve yüksek oranlı al yada öde yükümlülükleri elektrik üretiminde diğer yakıtların kullanılmasını azaltıcı etki yaratmış ve uluslararası petrol ve doğal gaz fiyatlarındaki artışlar ile birlikte maliyetleri etkilemiştir.”

Tablo 8, 2008 yılı için kamunun alım garantisi verdiği projelerden alacağı elektriğin fiyatı ile kendi ürettiği santrallerin fiyatları arasındaki büyük uçurumu gözler önüne sürmektedir. Kamu, 2008 yılında YİD santrallerinden ortalama 10 sent fiyatla 14 milyar kilovatsaat, Yap-İşlet santrallerinden 7,5 sent ortalama ile 46 milyar kilovatsaat elektrik alacak. TETAŞ, kamuya ait Elektrik Üretim A.Ş santrallerinde ise maliyeti 2,4 sent gibi düşük bir bedel olmasına rağmen sadece 23 milyar kilovatsaat alım yapacak.

Elektrik üretim maliyetlerini artıran tüm bu etkenlere, yüksek kayıp-kaçak oranları, TRT payı, Belediye Tüketim Vergisi ve yüzde 18 gibi yüksek bir oranlı KDV eklenirken, önümüzdeki dönemde belediyeler tarafından tamamı ödenmeyen sokak aydınlatma bedellerinin de ilave edilmesi ile birlikte fiyatlar daha da artacaktır.

Tüm bunlara ilaveten TEDAŞ'ın, piyasada özel sektörden daha yüksek fiyattan aldığı elektriğin bedelini de nihai

SEKTÖR'den

satış fiyatlarına yansıtması üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bu da fiyatları artıracak diğer bir unsurdur.

Sözün özü, 2008 yılında elektrik sektörüne yönelik uygulanacak tüm politikaları fiyat artışı şeklinde tezahür edecektir.

SONUÇ

Ülkemizde elektrik enerjisi talebi dünya ortalamalarının çok üzerinde bir hızla artmaktadır. Bu artışın milletin gündelik yaşamını ilgilendiren boyutu ise bu hızlı talep artışını karşılayacak üretimin de aynı hızla artırılıp artırılmadığıdır.

2007 yılında öngörülerin üzerinde artan talep yeni yatırımların devreye alınması şeklinde değil, büyük bölümü kamuya ait santrallerin daha fazla çalıştırılması sayesinde ucu ucuna karşılanabilmiştir. Yukarıda, 2008 ve 2009 yılları için de devreye alınacak özel sektör yatırımlarının ne kadar yetersiz kaldığı rakamlarla açıklanmıştır. Buna rağmen kamu kuruluşlarının tüm yatırımlarda olduğu gibi enerji yatırımları için ayırdığı kaynak azaltılmaya devam etmektedir.

Özel sektörün yatırım şartı, yüksek kâr hedefidir. Özelleştirmeci anlayış bu şartın tutturulması için gözünü elektrik fiyatlarını arttırmaya dikmiştir. Tüm bu koşullarda 29 milyon elektrik abonesinin gündelik yaşamının vazgeçilmez bir gereksinimi durumundaki ikamesi olmayan elektriğin "piyasalaştırılması" hane halkı ve sanayicinin daha fazla elektrik bedeli ödemesi sorunu doğuracaktır.

Otomatik fiyatlandırmanın temelinde yatan anlayış bu piyasacı anlayıştır.

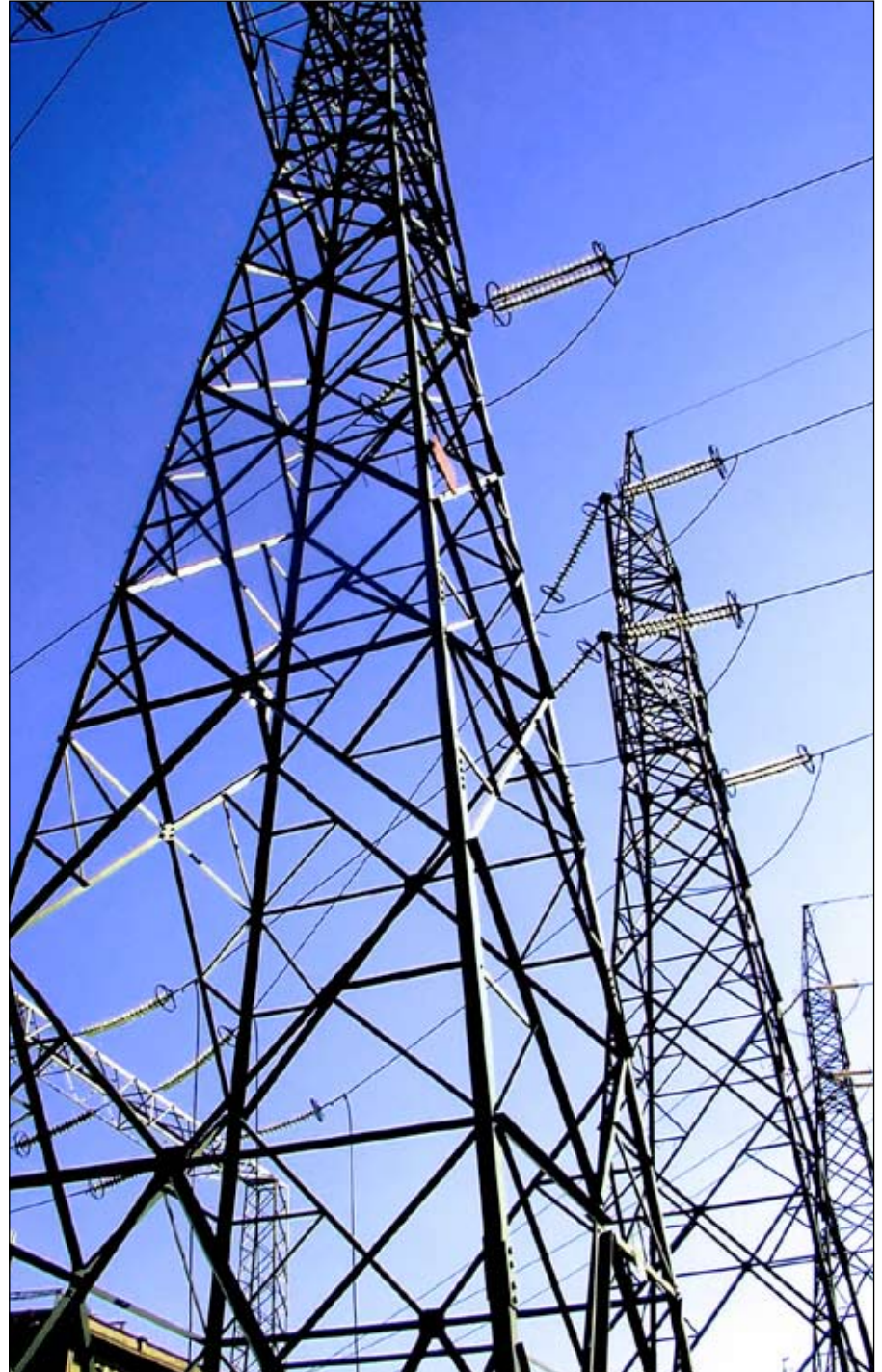
Sendikamızın kamuoyunun dikkatine sunduğu araştırmalarda, elektrik dağıtım ve üretim özelleştirmelerinin gerçek amacı ve bu sürecin ülkemiz, emekçilerimiz, sektörümüz ve tüketiciler açısından doğuracağı tüm olumsuzluklar ayrıntılı ve sürekli olarak aktarıl-

mıştır.

Sendikamızın özelleştirme karşısındaki tavrı ile, özelleştirmeci politikaların arz güvenliği ve elektrik fiyatları üzerindeki olumsuz etkileri hakkında yaptığı tüm uyarılar ne yazık ki bir bir ortaya çıkmaktadır.

Ülkemiz elektrik enerjisi sektörü daha büyük sorunlarla karşılaşmadan uyarılarımızın dikkate alınması gerekmektedir.

Bu itibarla, ülkemizin elektriksiz kalmaması ve fahiş fiyatlardan elektrik tüketilmemesi için, hükümetin sektörün geleceğini, fiyatları ve yatırımları özel sektörün insafına bırakmaması gerekir. Hükümetin, bu kapsamda sektörü yabancı enerji devlerinin hâkimiyetine terk edecek olan özelleştirme çalışmalarından vazgeçerek kamu işletmeciliğine dayalı enerji politikalarına ağırlık vermesi, devletin kaynak çeşitlendirmesini planlanması ve üretim yatırımları yapılması gerekmektedir.

NİSYAN

Enerjide Zam Belirsizliği

Elektrikte AB ortalamasının altındayız

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, 5 yılı aşkın bir süredir her platformda elektriğe zam yapmaktan övünç duyar. Gerçekten de normal şartlar altında bilhassa dar gelirli insanların bütçesini olumlu etkileyen böyle bir politika takdire şayandır. Ancak bu başarı kadar bu başarının nasıl sağlandığı da önemlidir.

Bakanlık, Hükümetin seçim galibiyetinde de büyük payı olan "en büyük başarısı"nı, bir başka deyişle 5 yılda girdi maliyetleri hızla yükselirken enerjiye zam yapmama mucizesini "iyi enerji yönetimi" gibi genel ifadeler ve aşağıda tartışacağımız gerekçeler dışında izah etmedi, edemedi.

Enerji Bakanı 5 yıldır enerjiye zam yapmamalarını "ithal kaynaklarının payının azaltılarak yerli kaynakların payının artırılması sayesinde enerji maliyetlerinin düşürülmesi"ne bağladı. Ancak gerek ana yazıda ve gerek önceki yazılarımızda belirttiğimiz gibi elektrik üretimindeki yerli kaynak payı azalmadı, bilakis arttı, bundan sonra da artmaya devam edecek.

Enerji Bakanı geçtiğimiz 5 yılda sürekli olarak, Türkiye'nin pahalı alım garantili santralleri yüzünden elektrik maliyetlerinin yükseldiğini söyleyip bu konuda şirketler ile yaptıkları müzakereler sayesinde kamu yararına belli kazanımlar elde edildiğini bunun da elektriğe zam yapmamalarını sağladığını söyledi. Ancak bu santralleri işleten yerli ve yabancı şirketler ile arkasındaki uluslararası kreditorlerin, ellerinde "uluslararası tahkim" silahı da bulunurken "kamuun lehine" ancak kendileri aleyhine olan bir duruma nasıl ikna edildikleri, daha da önemlisi bu işten kamuun ne kadar kazancı olduğu ve bunun elektrik maliyetlerini ne oranda düşürdüğü bugüne kadar kamuoyuna hiç açıklanmadı.

Üstelik Enerji Bakanının ifade ettiği müzakeresi yapıp sözleşme hükümleri kamu lehine yeniden düzenlenen santraller, gerçekten de kamuya oldukça pahalı fiyatlardan satış yapıyor olsalar da (Bakınız Tablo 5) elektrik üretimi Yap-İşlet santrallerinin dörtte biri olan Yap-İşlet-Devret santralleridir. Bu nedenle toplam elektrik üretiminde sınırlı payı olan bu santrallerin bir ikisinden ucuzluk sağlanmış olsa bile bunun genel elektrik fiyatlarını ucuzlattığı söylenemez.

Devletin Yap-İşlet-Devret santrallerinin dört katı kadar ve alım garantisi verilen elektriğin büyük kısmını üreten Yap-İşlet santrallerinin sözleşmelerinin kamu yararı çerçevesinde yeniden ele alınması konusunda ise hiçbir görüşme yapılmamıştır. O halde elimizde, bu yolla enerji maliyetlerinin nasıl ve ne kadar düştüğüne dair hiçbir gerçekçi değerlendirme ve veri

bulunmuyor.

Hal böyle iken, yılların yanlış enerji politikaları yüzünden ağırlıkla ithal yakıtlara dayanan elektrik üretiminin dışsal etkiler nedeniyle artan maliyetlerine rağmen tüketici fiyatları arttırılmıyor ise o zaman akla enerji KİT'lerinin pahalı alıp ucuz satması pahasına zarar ettiği, oluşan açığın Hazine'den finanse edildiği, Hazinesinin ihtiyacının da yine vergilerle yani halkın sırtından karşılandığı geliyor.

ZAMMIN GEREKÇESİ DE MİKTARI DA BELİRSİZ

İşte bu belirsizliğin sonunda 5 yıllık büyü bozuldu ve Hükümet 2008 yılına elektrik ve doğal gaz fiyatlarına yüksek oranlı zamlar yaparak girdi.

Dünyanın neresinde olursanız olun doğal gaza yüzde 7.5, elektriğe yüzde 20'ye varan oranlarda zam yapılması, hele de maaşına yılda en fazla yüzde 5-10 oranında zam alan dar gelirli insanların yaşadığı bir ülkede tepki toplar. Bu insanların bir ay sonra kullandıkları enerjiye neden yüzde 20'e varan oranda daha fazla para ödeyeceğini bilmek en doğal hakkıdır.

Bu nedenle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın siyasi sorumluluğu gereği olarak kamuoyunun karşısına çıkıp "bu zamma neden ihtiyaç duyulduğunu" açıklaması beklenirdi. Bu yapılmadı. Bunu da geçtik. Bırakalım zammın gerekçesini, elektrikte zam oranı konusunda dahi kamuoyuna doğru bir şekilde açıklanmadı.

Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek, geçtiğimiz Aralık ayında sanayi elektriğine yüzde 10, konut elektriğine ise yüzde 15 oranında zam yapılacağını açıkladı. Bakanlar Kurulu kararı da bu şekilde çıktı. Ancak zam oranı birkaç gün sonra Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe girene kadar "birtakım" daha (memura ilk 6 ayda yapılacak zam kadar) artırmış sanayide yüzde 12, konutlarda yüzde 19.5 olmuştur.

Aslında bu zam oranı 2 yıl önce özelleştirme için yürürlüğe giren tebliğin bir sonucu idi. Bu tebliğe göre, her yıl TEDAŞ'ın elektrik dağıtım, iletim ve perakende satış hizmet bedelleri enflasyon oranında arttırılacak ve bu artış nihai tüketici fiyatlarına yansıtılacaktı. Böylece EPDK Bakanlar Kurulu'nun açıkladığı rakamın üzerine bu 17 aylık "enflasyon farkını" ilave ederek elektriği zamlayınca olan, açıklananın üzerine çıktı. Bu durumda, ya yürütmenin başı olan Başbakan ve Bakanlar Kurulu'nun doğru bilgilendirilmediği ya da gerçek zam oranının kamuoyunda saklanmak istendiği sonucuna varılıyor ki, ikisi de devlet işleyişi ve kamunun bilgilendirilmesi açısından çok esef verici anlam taşıyor.

Hal böyle iken, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından öncelikle kamuoyuna bu kadar yüksek oranlı zamlara neden ihtiyaç duyulduğuna dair inandırıcı gerekçeler sunmasını, daha sonra kamuoyuna ilan edilen ilk rakamlar ile gerçekleşen zam arasındaki farkın neden kaynaklandığını açıklamasını beklerdik. Ancak Enerji Bakanı bunun yerine haber kupüründe görülen açıklamayı yaptı. 5 Ocak 2008 tarihinde Sabah gazetesinde yer alan habere göre, Enerji Bakanı "Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeleri içinde ve geçen yılın fiyatlarına göre elektriğin en ucuza tüketildiği ülkelerden biri olduğunu" söyledi.

Böyle bir demece "pes" diyerek, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan şu sorulara cevap vermesini bekliyoruz:

Geçen yılın fiyatları ile değil özellikle şu son zamlardan sonra, bugün, elektrik fiyatları ne kadar oldu? Türkiye bu fiyatlarla Avrupa'da kaçınıcı oldu? Daha da önemlisi Türkiye satın alma gücü ile karşılaştırıldığında elektrik fiyatlarında kaçınıcı sırada? Tüm bunlara ilaveten ve son olarak, 2008 yılında otomatik fiyatlandırmaya geçildikten sonra elektrik fiyatları ne olacak?

DOSYA

Mustafa KUMLU
TÜRK-İŞ
Genel Başkanı

55'inci Yılda 20'nci Genel Kurul

**Türkiye İşçi
Konfederasyonu**

20. Olağan Genel Kurul
6 - 9 Aralık 2020

TES-İŞ GENEL BAŞKANI Mustafa Kumlu, 6-9 Aralık 2007 tarihlerinde yapılan TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulu'nda TÜRK-İŞ Genel Başkanı seçildi. Genel Başkanlık için iki aday vardı: Mustafa Kumlu ve Salih Kılıç. Mustafa Kumlu, 361 geçerli oyun 214'ünü aldı. TÜRK-İŞ eski Genel Başkanı Salih Kılıç ise 147 delegenin destediğini sağlayabildi. Mustafa Kumlu, TÜRK-İŞ Genel Başkanı sıfatıyla yaptığı ilk konuşmada "Genel kurul kararları doğrultusunda Türk-İş ve Türk işçisi laik ve demokratik cumhuriyetin bekçisi olmaya devam edecektir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın" dedi.

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU'na Mustafa Kumlu'nun listesinde yer alan adaylar seçildi. Tekgıda-İş Genel Başkanı Mustafa Türkel Genel Sekreter, Demiryol-İş Genel Başkanı Ergün Atalay Genel Mali Sekreter, Belediye-İş Genel Başkanı Nihat Yurdakul Genel Eğitim Sekreteri, Türk Metal Genel Başkan Yardımcısı Pevrul Kavlak Genel Teşkilatlandırma Sekreteri oldu. Salih Kılıç'ın listesinden Yol-İş Genel Başkanı Fikret Barın Genel Sekreter, Basisen İç Anadolu Bölge ve Ankara Şube Başkanı Yaşar Seyman Genel Mali Sekreter, Haber-İş Genel Başkanı Ali Akcan Genel Eğitim Sekreteri, Petrol-İş Başkanı Mustafa Öztaşkın Genel Teşkilatlandırma Sekreteri adayydı.

Sendikaları

erasyonu

Genel Kurul

2007, Ankara

55.YIL

Mustafa Kumlu TÜRK-İŞ Genel Başkanı

TES-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, 6-9 Aralık 2007 tarihleri arasında yapılan TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nda TÜRK-İŞ Genel Başkanı seçildi. Kumlu, toplam 361 geçerli oyun 214'ünü aldı. Diğer Genel Başkan adayı Salih Kılıç ise 147 delegenin oyunu alabildi.

TES-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, 6-9 Aralık 2007 tarihleri arasında yapılan TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nda TÜRK-İŞ Genel Başkanı seçildi. Kumlu, toplam 361 geçerli oyun 214'ünü aldı. Diğer Genel Başkan adayı Salih Kılıç ise 147 delegenin oyunu alabildi. Yapılan seçimler sonucunda TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu şöyle oluştu: TES-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu (Genel Başkan), Tekgıda-İş Genel Başkanı Mustafa Türkel (Genel Sekreter), Demiryol-İş Genel Başkanı Ergün Atalay (Genel Mali Sekreter), Belediye-İş Genel Başkanı Nihat Yurdakul (Genel Eğitim Sekreteri), Türk Metal Genel Başkan Yardımcısı Pevrul

Kavlak (Genel Teşkilatlandırma Sekreteri). Böylece Kumlu'nun listesi seçildi. Mustafa Kumlu, TÜRK-İŞ Genel Başkanı sıfatıyla yaptığı ilk konuşmada, "TÜRK-İŞ ve Türk işçisi laik ve demokratik cumhuriyetin bekçisi olmaya devam edecektir" dedi.

TÜRK-İŞ 20'nci Olağan Genel Kurulu, 6-9 Aralık tarihleri arasında Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığı Şura Salonu'nda yapıldı. Genel Kurul'un açılışına TBMM Başkanı Köksal Toptan, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, DSP Genel Başkanı Zeki Sezer, Saadet Partisi Genel Başkanı

Recai Kutan, İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, Hür Parti Genel Başkanı Yaşar Okuyan, ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras, Emek Partisi Genel Başkanı Levent Tüznel, CHP Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Selvi, MHP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Ekici, kitle örgütlerinin temsilcileri, çok sayıda sendikacı ve işçi ile uluslararası sendikal hareketin temsilcileri katıldı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de, Genel Kurul'un üçüncü gününe gelerek bir konuşma yaptı.

Genel Kurul'un birinci günü, Mustafa Kumlu'nun Genel Sekreter sıfatıyla yaptığı açılış konuşmasıyla başladı. Divan Başkanlığı'na aktif sendikal yaşamı-

TÜRK-İŞ GENEL KURULU'nun açılışına TBMM Başkanı Köksal Toptan, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, siyasi partilerin genel başkanları ve yöneticileri, kitle örgütlerinin temsilcileri, çok sayıda sendikacı ve işçi ile uluslararası sendikal hareketin temsilcileri katıldı.

nı bu Genel Kurul'la birlikte noktlayan TÜRK-İŞ eski Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Çetin Altun seçildi. Genel Başkan Salih Kılıç'ın açış konuşmasının ardından konukların konuşmalarına geçildi. Yurtdışından gelen uluslararası sendikal hareketin temsilcilerinden dördü de, birer konuşma yaptılar. Ardından, hesap tetkik, eğitim ve teşkilatlandırma, tüzük tadil, bütçe ve kararlar komisyonlarının seçimleri yapıldı.

Genel Kurul'un ikinci günü, sendika temsilcilerinin konuşmalarıyla başladı. TÜRK-İŞ'e bağlı 35 sendikanın temsilcisi, kurayla belirlenen sıraya göre işçi ve sendika hareketi ile yurt ve dünyadaki gelişmeler hakkındaki görüşlerini açıkladılar.

Üçüncü gün sendika temsilcilerinin konuşmaları devam etti. TES-İŞ adına

Genel Başkan Yardımcısı M. Murat Aytemiz 32'nci sırada konuştu. Daha sonra komisyon raporlarının görüşmelerine geçildi. Delegeler, komisyon raporları hakkında lehte ve aleyhteki görüşlerini belirttiler ve önergeler verdiler. Görüşmeler tamamlandıktan sonra komisyon raporları tek tek ve topluca oylanarak kabul edildi.

Genel Kurul'un üçüncü gününün finalinde, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri, tek tek söz alarak eleştirilere cevap verdiler. Son olarak da kurulların ibrası yapıldı.

Genel Kurul'un son gününde seçimler yapıldı. Seçimlere iki ayrı liste halinde gidildi.

Genel Başkan Adayı Mustafa Kumlu'nun listesinde şu isimler yer aldı: Tekgıda-İŞ Genel Başkanı Mustafa Tür-

kel (Genel Sekreter), Demiryol-İŞ Genel Başkanı Ergün Atalay (Genel Mali Sekreter), Belediye-İŞ Genel Başkanı Nihat Yurdakul (Genel Eğitim Sekreteri), Türk Metal Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Pevrul Kavlak (Genel Teşkilatlandırma Sekreteri).

Diğer Genel Başkan Adayı Salih Kılıç'ın listesinde ise şu isimler yer aldı: Yol-İŞ Genel Başkanı Fikret Barın (Genel Sekreter), Basisen Ankara ve Çanadoğlu Başkanı Yaşar Seyman (Genel Mali Sekreter), Türkiye Haber-İŞ Genel Başkanı Ali Akcan (Genel Eğitim Sekreteri), Petrol-İŞ Genel Başkanı Mustafa Öztaşkın (Genel Teşkilatlandırma Sekreteri).

Seçimlerde toplam 372 delegenin 368'i oy kullandı.

Mustafa Kumlu 361 geçerli oyun 214'ünü alarak Genel Başkan seçilirken Salih Kılıç 147 delegenin desteğini alabildi. Seçimleri Mustafa Kumlu'nun listesi kazandı.

Salih Kılıç, seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından yaptığı konuşmada sendikacılık yaşamını noktaladığını açıkladı. Kılıç, sözlerini "Yaşasın TÜRK-İŞ, Yaşasın Emegiyle Geçinenler" diyerek bitirdi.

Mustafa Kumlu, TÜRK-İŞ Genel Başkanı sıfatıyla yaptığı ilk konuşmada, "Genel kurul kararları doğrultusunda Türk-İş ve Türk işçisi laik ve demokratik cumhuriyetin bekçisi olmaya devam edecektir" dedi.

Mustafa Kumlu, kendisinin ve ekibinin konfederasyon yöneticiliği anlayışının farklı olduğunu belirterek şunları kaydetti:

"Konfederasyonların; sendikaların ve şubelerinin üzerinde bir 'baba' görevi yapması lazım. 30 yıllık sendikacılık hayatımda koltuğa hiç sarılı kalmadım. Seçimle gelenin seçimle gittiğinin farkındayım. Bizi buraya getiren TÜRK-İŞ delegeleri, bu emaneti istediğiniz zaman geri alabilirsiniz. TÜRK-İŞ ve Türk işçisi laik ve demokratik cumhuriyetin bekçisi olmaya devam edecektir. Bundan kimşenin şüphesi olmasın. Bunlar AK Partiydi, MHP'liydi gibi düşünceleri kafanızdan çıkartın. Emegi geçen herkese teşekkür ediyorum."

CUMHURBAŞKANI ABDULLAH GÜL TÜRK-İŞ Genel Kurul'u'nun üçüncü gününe gelerek bir konuşma yaptı. Abdullah Gül'ün konuşması delegeler tarafından ilgiyle dinlendi.

'Gümbür Gümbür Bir TÜRK-İŞ İçin...'

TES-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, "suskun değil konuşan, ricacı değil talepkâr, edilgen değil etken, gümbür gümbür bir TÜRK-İŞ için" ekibiyle beraber TÜRK-İŞ yönetimine talip olduklarını açıkladı.

Mustafa Kumlu, TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulunun üçüncü günü olan 8 Aralık'ta yaptığı ve genel başkanlığa adaylığını açıkladığı konuşmasında şunları söyledi:

İşçilerin istekleri

•İki gündür sendika temsilcisi arkadaşlarımın konuşmalarını dinliyorum. Konuşmalarda dile getirilen ana problemleri sıralayacak olursak; öncelikle işçi hak ve özgürlükleri bakımından Avrupa Birliği standartlarında bir Türkiye istiyoruz. Bunun sağlanması için de anayasamızda ve çalışma mevzuatında yer alan sınırlamaların kaldırılmasını istiyoruz. Avrupa Sosyal Şartı'nın adil ücreti, sendikalaşma hakkını, toplu pazarlık ve grev hakkını düzenleyen maddelerine konulan çekincelerin kaldırılmasını istiyoruz. Emek politikalarındaki IMF etkinliğinin sona erdirilmesini, yatırıma ve üretime ağırlık veren ekonomik politikalar uygulanmasını istiyoruz. Özel leştirmelere son verilmesini, özelleştirme mağdurlarının haklarının tam olarak teslim edilmesini istiyoruz.

•Sendikal örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılmasını, ekonomik politikalarda, işsizlik ve yoksullukla mücadelenin temel alınmasını, "bölgesel asgari ücret" yaklaşımlarından vazgeçilmesini, asgari ücretin 4 kişilik bir ailenin insanca yaşayabileceği bir düzeye getirilmesini, vergi adaleti sağ-

lanmasını, kayıt dışı ve taşeronlaşmaya yol açan politikalardan vazgeçilmesini istiyoruz. Sağlık ve sigorta hizmetlerinin piyasalaştırılmasına karşı çıkıyor, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası yasasının işçilerin hakları gözetilerek yeniden düzenlenmesini istiyoruz. Kıdem tazminatlarımıza dokunulmasını "genel grev" sebebi sayıyoruz...

•İşsizlik Sigortası Fonu'nda birikmiş paralarımızın başka amaçlarla kullanılmasına şiddetle karşı çıkıyor, iş güvencesinin kapsam ve etkinliğinin genişletilmesini, iş ve ücret politikalarının insan onuruna yakışır bir düzeye getirilmesini istiyoruz. Demokratik, laik Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yılmaz bekçileri olacağımızı ilan ediyor, Anayasa ve yasalarımızın 12 Eylül etkisinden kurtarılmasını, anayasa değişikliği sürecinde toplumsal uzlaşma aranmasını istiyoruz.

•Ülkemizde, var olan demokrasinin sınırlarının genişletilmesini istiyor, demokrasinin daraltılmasına yol açacak her türlü uygulamaya karşı çıkıyoruz.

'Hizmete talibiz'

•Değerli arkadaşlarım, sorunlarımızı sıralarken bir de TÜRK-İŞ tarifi yaptınız. Birlik, beraberlik içinde bir TÜRK-İŞ... Yaşadığımız bu demokratik yarıştan kim galip çıkarsa, onun etrafında kenetlenecek bir TÜRK-İŞ... Suskun değil konuşan, ricacı değil, talepkâr, edilgen değil etken, gümbür gümbür bir TÜRK-İŞ... Ekibimle birlikte sorunların çözümünde böyle bir TÜRK-İŞ için, hizmetinize talibiz...

•Sekiz yıldır TÜRK-İŞ Yönetimindeyim. Önce Genel Mali Sekreter olarak, ardından da Genel Sekreter

olarak. Görevimi sürdürdüğüm yıllar boyunca tüm sendikalarımızla yakın bir ilişki içinde oldum... Dertlerimiz vardı, dertleştik. Zorluklarımız vardı; aştık ya da aşamadık, ama dayanıştık. Yılları geride bıraktık ve geldik bu günlere...

•Değerli arkadaşlarım, ben 56 yaşımdayım. 1974 yılında Kayseri DSİ 12. Bölge Müdürlüğünde işçi olarak çalışmaya başladım. Kayseri'de işyeri temsilciliği ile başlayan sendikal yolculuğum, yıllar yılı çeşitli kademelerdeki sendikal görevlerle devam etti. TES-İŞ Genel Başkanlığı'nı son durak sandığım bir noktada, önüme TÜRK-İŞ yöneticiliği kapısı açıldı, o kapıdan sendikam adına gururla girdim. Gün geçti, devran döndü, önüme daha büyük bir kapı geldi. TÜRK-İŞ Genel Başkanlığı kapısı.

'Tuttuğunu koparan bir TÜRK-İŞ için...'

•Bu kapı diğerlerinden farklıydı. Bu fark öyle bir farktı ki, o kapıdan girdiğim andan itibaren, koskoca bir teşkilatın, TÜRK-İŞ'in, attığı ya da atamadığı her adımın birinci derecede sorumlusu ben olacaktım. Temsil ettiğimiz kitle için en doğru olanı düşünmek, düşündüğümü paylaşmak, ikna olmayanları ikna etmek ve daha güçlü, daha kararlı, tuttuğunu koparan bir TÜRK-İŞ için sürekli tetikte olmak...

'Liderlik ateşten gömlek'

•Atılacak her adımı, ne geç, ne erken tam zamanında atmak... Bizim kitabımızda liderlik ateşten gömlek... Bizim kitabımızda liderlik elini taşın altına

MUSTAFA KURLU, TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına adaylığını açıkladığı konuşmasında suskun değil konuşan, ricacı değil talepkâr, edilgen değil etken, gümbür gümbür bir TÜRK-İŞ için ekibiyle beraber TÜRK-İŞ yönetimine talip olduklarını belirtti.

dan hiç çekmemek... Yanlış yaptıklarımızın, ya da beceremediklerimizin hesabını da önce lider olarak kendimle sormak... Şaka değil bu, TÜRK-İŞ Genel Başkanlığı...

•Yönetimi bir arada tutmak da benim görevim, yol haritasını en doğru mecraya oturtup, o yoldan yürünmesini sağlamak da. Binlerce işçi gözünü dikmiş bana bakıyor... “Tamam”, “giderim ben bu ateşten gömleği.”

Ben, bugün sizin karşınızda, TÜRK-İŞ’i TÜRK-İŞ yapan işçi liderlerinin giydiği o ateşten gömleği giymeye talibim.

Gömlek sizin elinizde. Verseniz de Allah razı olsun, vermeseniz de.

‘Bütün siyasi partiler bir yana, ben TÜRK-İŞ’liyim’

•Bana AK Partili diyorlar. Kulislerde böyle konuşuldu, kimi gazeteler böyle yazdı. TÜRK-İŞ benim liderliğimde yönetilirse, “mücadeleci” TÜRK-İŞ gidecekmiş, yerine “teslimiyetçi” TÜRK-İŞ gelecektmiş... Öyle diyorlar.

•Şunu bilin: Siz ne kadar AK Partiliyseniz, ben de o kadar AK partiliyim. Siz ne kadar CHP’li, MHP’li iseniz, ben de o kadar CHP’li, MHP’liyim. Ben emekten, emeğin haklarından, işçi sınıfından yanayım arkadaşlar... Bırakın o partiyi bu partiyi... Ben tüm siyasi partiler bir yana TÜRK-İŞ’liyim. Ve bu göreve, hangi parti hükümette olursa olsun, kararlı bir TÜRK-İŞ, tutarlı bir

TÜRK-İŞ, emek mücadelesinde öncü, saygın, ilkeli bir TÜRK-İŞ için talibim.

‘Artık ayağa kalkma zamanı’

•Artık ayağa kalkma zamanı... Eğer şimdi, bugün ayağa kalkamıyorsak, sonsuza kadar oturma zamanı geldi çatı... Sevgili arkadaşlar, Pazar günü burada, bu salonda ya kaybettiklerimizin peşinden ağlayarak sonsuza kadar oturmaya, ya da umuda sarılarak ayağa kalkmaya karar vereceksiniz.

•Vereceğiniz kararın, ülkemize, Türk İşçi Hareketi’ne ve TÜRK-İŞ topluluğuna hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, yolumuz açık, yurdumuz aydınlık olsun diyorum...

TES-İŞ GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
M. MURAT AYTEMİZ

‘İşçi Sınıfı Yeni Açılımlar İçin TÜRK-İŞ’in Liderliğini Bekliyor’

M. Murat Aytemiz, TÜRK-İŞ Genel Kurulu’nda TES-İŞ adına yaptığı konuşmada, TÜRK-İŞ’in on yıllar boyunca çalışma hayatının sorunlarına ilişkin büyük açılımlar sağladığını belirterek, “işçi sınıfı, yeni açılımlar için yine TÜRK-İŞ’in liderliğini beklemektedir” dedi.

TES-İŞ Genel Başkan Yardımcısı M. Murat Aytemiz, TÜRK-İŞ’in on yıllar boyunca çalışma hayatının sorunlarına ilişkin büyük açılımlar sağladığını belirterek, “işçi sınıfı, yeni açılımlar için yine TÜRK-İŞ’in liderliğini beklemektedir.

TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulu’nun üçüncü günü olan 8 Aralık’ta TES-İŞ adına Genel Başkan Yardımcısı M. Murat Aytemiz konuştu. Sözlerine, “Genel Kurulumuzun ülkemize, TÜRK-İŞ’imize ve çalışanlarımıza hayırlı olmasını diliyorum. Diliyorum ki, bu genel kurul TÜRK-İŞ topluluğu olarak taptaze bir enerji ile dolmamıza ve yolumuza daha güçlü, daha kararlı devam edebilmemize vesile olsun” diye başlayan Aytemiz’in konuşması şöyle:

‘TÜRK-İŞ, Türkiye’nin en büyük işçi topluluğudur’

Daha önce konuşan sendikacı arkadaşlarım dile getirdi. Evet, işçi sınıfı olarak kan kaybettiğimiz bir dönemi yaşamaktayız. Üye sayımız, gerek özelleştirmeler, gerekse emeklilik uygulamaları nedeniyle gün geçtikçe düşmektedir. Örgütlenmenin önündeki engeller ise üye sayımızı artırmamızda önemli bir engel oluşturmaktadır. Ama şu da bir gerçektir ki, TÜRK-İŞ, bugün bu haliyle bile Türkiye’nin en büyük örgütlü işçi topluluğudur. Türk-İş on yıllar boyunca çalışma hayatının sorunlarına ilişkin büyük açılımlar sağlamıştır ve işçi sınıfı, yeni

açılımlar için yine TÜRK-İŞ’in liderliğini beklemektedir.

‘Sağduyu çağrısı yapmak yine bize düştü’

Geçen genel kuruldan bu yana, ülkemiz önemli dönemeçlerden geçmiştir. Zehir zemberek gerginliklerle dolu bir seçim öncesi süreç, ardından seçim, ardından cumhurbaşkanlığı gerginliği ve cumhurbaşkanlığı seçimi...

Aylarımız, günlerimiz, devletin tepesindeki gerginlikler nedeniyle yüreğimiz ağzımızda geçmiştir. Sendikalar olarak “sağduyu” çağrısı yapmak yine bize düşmüş, “toplumu kutuplara ayırmanın yanlışlığına dikkat çekmek” yine bizlerin görevi olmuştur. Ve hemen akabinde ülkemizin güney doğusunu kasıp kavuran terör olayları gündeme oturmuştur. Uzun süren müzakereler ve tartışmalar sonucunda da Meclis’ten sınır ötesi müdahaleyi mümkün kılan bir tezkere çıkarılmıştır. Gelinek noktada terör örgütü askeri ve siyasi abluka altına alınmıştır. Türk milleti güçlüdür ve inanıyoruz ki daha önce olduğu gibi bu sefer de bu sorunun üstesinden gelecektir. Bu topraklarda yüz yıllardır birlikte yaşayan insanların birbirinden ayırma çabaları amacına ulaşamayacaktır.

Diğer yandan Türkiye son derece özgün ve değerli kaynaklara sahip özel bir ülkedir. Ülkemiz her karış toprağında

dünya var olduğundan beri varlık gösteren onlarca medeniyetin zenginliğini taşımakta, halkımız bu manevi zenginliğin içine doğmakta, o zenginlikte büyümektedir. Ülkemiz, maddi olarak da her türlü zenginliği içinde barındırmaktadır. Denizlerin çevrelediği ülkemizin toprağı verimlidir, yer altı kaynakları boldur, suyu boldur.

Ama gelin görün ki, bu zenginliğin ortasında ülkemizi bir uçtan diğer uca bir fakirlik, bir yoksulluk kasıp kavurmakta, işsizlik üniversite mezunu iki dil bilen gençlerimizi bile vurmakta, işçisi, çalışanı bir yana esnafı, üreticisi kan ağlamakta, çoğu zaman küçük esnaf sıftah etmeden akşamı etmektedir.

‘İşsizlik ve yoksulluk değişmeyen tek gündem’

Evet, Türk insanı, bugün tüm dünyayı kasıp kavuran küreselleşme gerçeği ve onun ülkemize yansıyan yönetim biçimleri nedeniyle maddi olarak yoksullaşmış, bu yoksulluk değerlerimizi de etkilemeye başlamıştır. Yıllardan beri uygulanan IMF politikaları nedeniyle işsizlik ve yoksulluk ülkenin değişmeyen tek gündemi olurken, sosyal devletin gün geçtikçe budanması halkı derin bir umutsuzluk içine itmektedir. Sağlıktan eğitime kadar tüm temel ihtiyaçların piyasalaştırıldığı günümüz koşullarında vatandaş, parası olmazsa tedavi olmayacağını, parası olmazsa çocuğunu

M. MURAT AYTEMİZ, TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nda dikkatle izlenen konuşmasında yurt ve dünya sorunları, enerji sektörü, işçi hareketinin gündemi ve TÜRK-İŞ'in yeni dönemi hakkında TES-İŞ'in görüşlerini açıkladı.

okutamayacağını gün geçtikçe daha da çok fark etmekte, açlık sınırında yaşayan milyonlarca insan derin endişe ve kaygılarla yaşamını sürdürmektedir. Aynı kaygı, insanları suça teşvik etmektedir.

'IMF reçeteleri hastalığı derinleştiriyor'

Ekonominin hastalıklı yapısı, yıllardan beri uygulanan IMF reçeteleri ile

tedavi edilmeye çalışılmakta, ancak bu reçeteler tedavi bir yana hastalığın daha da derinleşmesini beraberinde getirmektedir.

IMF kısılacındaki Türkiye, giderek daha da dar bir hareket alanına sıkıştırılmakta, yapılmak istenen hukuki düzenlemelerle, değil bu hükümet, daha sonraki hükümetlerin de hareket sahası iyice daraltılmak istenmektedir.

Değerli arkadaşlarım, sorunların çözümü yönünde adım atılmadığı sürece, yaşanan hatalardan ders çıkarılıp, yeni yol haritaları benimsenmediği sürece, hataların tekrarlanması kaçınılmazdır. Türkiye'de de on yıllardan beri yaşanan sorunlar, aslında aynı hataların tekrar tekrar yapılmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'nin ekonomisinin her zaman sorunlu olmasının en önemli nedeni, uluslararası para şirketleriyle kurduğu

TES-İŞ, TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nda 33 delge ile temsil edildi. TES-İŞ delegeleri Genel Kurul'u başından sonuna kadar dikkatle takip etti.

muz borç al- faiziyle borç öde ilişkisidir. Ekonomi tamamıyla bu anlayışla yönetilmektedir. Ekonomideki bu işleyiş vatandaşa da yansımakta, vatandaş da kredi kartları aracılığıyla borçlanmakta, bütün bir ay, yaptığı borcun faizini ödeyebilmek için çalışmakta, borcun tümünü kapatamadığı için de faiz artarak büyümektedir.

Ülkemizde bir de "sıcak para" problemi vardır. "Ekonomi tıkrında, döviz bolluğu var" söylemleri, yüksek faiz getirisi ve düşük kur nedeniyle ülkemize akan dövizden kaynaklanmaktadır. Ama bu para herhangi bir nedenle başka bir ülkeye kaydığına sorun yaşanmaktadır.

'AK Parti halkın sesine kulak vermek zorunda'

Yaşanan genel seçimlerde AK Parti yüzde 46 gibi yüksek bir oranla birinci parti olmuştur. Ama bu güçlü yeniden geliş AK Parti'yi, geçmişin alışkanlıkla-

rından vazgeçip, halkın sorunlarına kulak verme mecburiyeti ile karşı karşıya bırakmıştır. Dileğimiz Hükümetin bu mecburiyetin farkında olmasıdır.

Hatırlarsanız bir önceki dönemde halkın değişik kesimleri sık sık Başbakan tarafından azarlanmış, halka sıklıkla "ne versen doymayan, aslında zengin olan ama fakir rolü yapan, sürekli anlamsız isteklerde bulunan" bir kalabalık muamelesi reva görülmüştür.

Memur, verilen zammı kabul etmediği için azarlanmış, fındık üreticisi verilen taban fiyatını beğenmediği için coplemiş, yoksulluktan açlıktan artan suç oranları için çözüm, ekonomik iyileştirmede değil, polise önlemlerin, cezaların artırılmasında bulunulmuş, asgari ücretten şikâyet eden işçiye bir simit ve bir zeytinle nasıl karın doyurulacağının dersi verilmiştir.

Artan işsizlik için çözüm bulmaya yönelik tek bir adım atılmamış, üretim

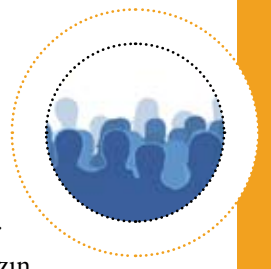
ve istihdamı yaratacak çözüm önerilerine sırt çevrilmiş, özelleştirmelere so-luksuz devam edilmiş, halkın sağlık ve sigorta ihtiyaçlarının piyasalaştırılması için büyük adımlar atılmış, iş yasasında yapılan değişiklikle çalışma koşulları daha da güvencesiz hale getirilmiştir.

Halk AK Parti'ye oy vermiştir ama, bunun nedeni elbette ki halkın yaşam koşullarının iyileştirilmesi değildir. Bunda hepimizin bildiği başka hassasiyetler, başka faktörler rol oynamıştır. Ama o faktörlerin de anlamını yitireceği günler gelecektir. Öyleyse hükümet halkın desteğini gerçekten almak istiyorsa kulak vermelidir.

Hükümet eğer bizlere kulak verirse, neler duyacaktır? Şimdi biraz bunlara bakalım.

'Sosyal güvenlik reformu, bu haliyle sosyal devlet cinayettir'

Hükümet, Anayasa Mahkemesi tara-

findan bazı maddeleri iptal edilen Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasasını, IMF'nin istediği gibi değil, halkın istediği gibi yeniden düzenlemeli ve yasalastırmalıdır. Yasanın bugünkü yeniden düzenlenmiş hali, açıkçası bir sosyal devlet cinayetidir. Çalışanların tümünü ama özellikle işçileri mağdur edecek çok ciddi hükümler içermektedir. Hükümet yol yakinken bu yanıltan dönmelidir, ama başta Konfederasyonumuz olmak üzere tüm örgütlü kesimlerin bu yasaya karşı seslerini yükseltmesi tarihsel bir sorumluluk olarak karşımızda durmaktadır.

'Demokrasinin en önemli unsuru örgütlenme özgürlüğüdür'

Maalesef ülkemizde özelleştirmeler, taşeronlaşma, kayıt dışı ekonomi, erken emeklilik uygulamaları ve sendikalaşmanın önündeki engeller nedeniyle örgütlü işçi sayısı gün geçtikçe azalmaktadır. Üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliği ülkelerinde sendikalara verilen önem dikkate alındığında bizim ülkemizdeki bu "yok olsalar daha iyi" tavrı Avrupa Birliği politikamızla son derece çelişir niteliktedir. "Demokrasi" söylemini dilinden düşürmeyenlerin söz konusu demokrasinin en önemli unsurunun örgütlenme özgürlüğü olduğunu artık anlamaları gerekmektedir.

Soru şudur: Örgütlenemiyorsak, demokrasi nerede? Eğer, haksızlık ediyorsak, Süleyman sizsiniz, mühür sizde... Değiştirin yasaları, açın örgütlenmenin kapılarını...

'Enerji özelleştirmelerini engellemek için elimizden ne geliyorsa yapacağız'

Tabii en önemli meselelerimizden biri de özelleştirmelerdir. Türkiye'de özelleştirme adına bu güne kadar yapılanlar son derece can yakıcıdır. Kimi zaman sadece arsası için trilyonluk değerler heba edilmiş, kimi zaman paha biçilmez, altın yumurtlayan nice tesislerimiz üç kuruşa, beş kuruşa elden çıkarılmıştır. Halkın malları, halka rağmen satılmış, karşı çıkanlar da neredeyse va-

tan haini ilan edilmiştir. Yaklaşık 20 yıldır devam eden özelleştirmeler süreci, yolsuzluk, hırsızlık söylemleriyle iç içe geçmiş, Türk halkı, sanki ülkesine hırsız girmiş gibi bir mağduriyet içine itilmiş, ancak hırsız yakalayacak polis olmadığından çaresizlik içinde kalmıştır. Hırsızın el uzattığı işyerlerine işçiler sahip çıkmaya çalışmış, ama "yavuz hırsız ev sahibini kovar" misali, işçiler kendilerini kapının önünde buluvermiştir. Böylece Atadan kalan onlarca tesisimiz, heba olup gitmiş, geriye işsizlik, yoksulluk ve daha fakir bir Türkiye kalmıştır.

Sendikalarımızın birçoğu bu süreçte engel olmak için canla başla çalışmıştır; ama emir büyük yerdendir. Küreselleşme bunu dayatmaktadır, devletin politikası budur, hangi parti iktidarda olursa olsun öncelikle bu politikayı uygulamakla yükümlüdür. Enerjide özelleştirme meselesi, eğer yazılırsa, "Türkiye'de Özelleştirmeler Hikâyesi"nin son paragraflarından birini oluşturacaktır. 20 yıldır uğraşılan ama yüze göze bulaştırılan enerji özelleştirmesi Hükümetin 2008 özelleştirme programında da yer almaktadır. Gerçi 2007, 2006, 2005 ve daha öncesinde de yer alıyordu, ama yapılamadı. Bir ara işletme hakkı devir yöntemleriyle yapılar gibi oldu ama onu da biz açtığımız davalarla engelledik.

Yine engellemek için elimizden ne geliyorsa yapacağız arkadaşlar. Hukuksal alanı kullanacağız, eylemsel alanı kullanacağız. Bunu ülkemiz için yapacağız, çocuklarımızın geleceği için yapacağız. Eğer enerjide özelleştirme, hikâyenin son paragrafı olacaksa, o kitaba, "başaramadılar, ülke kazandı" yazdırmak için uğraşacağız. Çünkü enerji bu, şakası yok. Enerji, sadece bizim değil dünyanın can damarı. Bu damar kesilirse hayat durur.

'TÜRK-İŞ tuttuğunu koparan bir örgüttür'

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar olarak temsil ettiğimiz kitlenin bizlere yüklediği sorumluluklar ve görevler vardır. Kazanılmış haklarımızı kaybetmemek ve bu hakları genişletmek, kendimizi

ifade anlamında demokratik kazanımlar sağlamak varlığımızın devamı anlamında çok önemlidir. Haklı olduğumuz konularda inanç problemi yaşadığımızda bu problem tabanımıza da yansımakta, en can alıcı konularda bile tepkisiz bir yapıyı beraberinde getirmektedir.

TÜRK-İŞ'in kendini daha iyi ifade edebildiği durumlarda, inanç ve kararlılık önce yönetimi, sonra başkanlar kurulunu sardığında, bu teşkilatın ne tür başarılarla imza atabildiği yakın tarihimize göz atıldığında görülecektir. Sonuçta bu teşkilat, 12 Eylül yasalarını kâğıt üzerinde olmasa bile fiiliyatta değiştirmeyi başarmış bir teşkilattır. Genel grevin yasak olduğu ülkemizde "işe gelmediğimiz" 3 Ocak günü unutulmamalıdır. TÜRK-İŞ, pencerenin de kapının da kapalı olduğu günlerde bacadan girerek kendini ifade edebilen, kararlı olduğunda da tuttuğunu koparan bir örgüttür. Elimizin kolumuzun bağlandığı, kendimizi ifadenin örgüt suçu sayıldığı dönemlerde, toplu vizite eylemleriyle iş yavaşlattığımız da hatırlanabilir.

'Haklı taleplerimizden vazgeçmeyeceğiz'

Eylem gücü, konfederasyonlar için çok önemlidir. Çünkü hiçbir hükümet, arkasına yüz binlerce kişinin inançlı, kararlı hareket potansiyelini katmış bir işçi konfederasyonunu göz ardı edemez. TÜRK-İŞ bu güce sahiptir. Gücümüzün farkına varıp inançlı olacağız, ısrarcı olacağız, isteyeceğiz... bir daha isteyeceğiz... onlar verene kadar da istemeye devam edeceğiz... gerektiğinde konuşarak, gerektiğinde eylemle... ama haklı taleplerimizden vazgeçmeyeceğiz. Tüm siyasi etkilerin üzerinde işçi hak ve özgürlükleri için kenetleneceğiz, giderek kan kaybeden işçi hareketine yeniden kan vereceğiz. TÜRK-İŞ'i yeniden tuttuğunu koparan bir örgüt yapacağız... Artık bunları yapacağız, çünkü mecburuz. Fethedilmeyi bekleyen kaleler bizim arkadaşlar. Yeter ki gücümüzün farkında olalım.

**CUMHURBAŞKANI
ABDULLAH GÜL**

‘TÜRK-İŞ Alın teriyle Kazananların En Büyük Temsilcisidir’

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, TÜRK-İŞ Genel Kurulu’nda yaptığı konuşmada “sendikacılığın ocağı” olarak tanımladığı TÜRK-İŞ’in emekçinin, çalışanın, alın teriyle kazananın en büyük temsilcisi olduğunu söyledi. Gül, emek, alın teri ve hak edilmiş kazancın kutsal olduğunu vurguladı.

CUMHURBAŞKANI ABDULLAH GÜL, TÜRK-İŞ Genel Kurulu delegelerine hitaben yaptığı konuşmada “Ben, daima Çankaya’yı sizlere açık tutuyorum. Bu tutumu bundan sonra da muhafaza edeceğim” dedi.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, TÜRK-İŞ Genel Kurulu’nun üçüncü günü olan 8 Aralıkta yaptığı konuşmada, emek, alın teri, hak edilmiş kazancın kutsal olduğunu vurgulayarak, “Türk-İş’in emekçinin, çalışanın, alın teriyle kazananların en büyük temsilcisidir” diye konuştu.

TÜRK-İŞ’in “sendikacılığın ocağı” olarak değerlendirildiğini dile getiren Gül, Türkiye’deki çalışma hayatının AB, ILO normları seviyesine yükseltilmesinde yapılan her düzenlemede TÜRK-İŞ’in öncü olduğunu belirtti.

‘Sosyal güvenlik çatısı sağlam kurulmalı’

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda Türkiye’nin demokratik, laik ve sosyal

bir hukuk devleti olarak tanımlandığını hatırlatan Gül, sosyal devlet anlayışının da diğer özellikler kadar önemli olduğuna dikkati çekti.

Sosyal güvenlik sisteminin Türkiye için çok önemli olduğunu kaydeden Gül, şöyle devam etti:

“Bugün modern dünyada yetişmiş, kalkınmış, modern bir devletim diyen her ülkede sosyal güvenlik çatısının sağlam bir şekilde kurulması gerekiyor. O topraklar üzerinde yaşayan herkesin böyle bir korumacılık altına alınması lazım. Özellikle çalışma hayatında kadınların çalışma hayatının düzeltilmesi, çocukların istismar edilmemesi, onların çalıştırılmaması önemli gündem maddeleridir. Türkiye’nin en büyük sendika-

sı olarak sizlerin bu konuların üzerine gitmesi, hükümetlerin dikkatini çekmesi, noksanlıkların giderilmesi için öncü olmanız gerekiyor.”

‘Babam işçi, ben cumhurbaşkanıyım’

Cumhurbaşkanı Gül, babasının işçi kökenli ve Harb-İş Sendikası’nın Kayseri’deki eski temsilcilerinden olduğunu anımsatarak şunları söyledi:

“Sendika başkanları, özellikle Harb-İş çok daha iyi bilir. Benim Babam 45 yıl önce Kayseri’de tayyare fabrikasında Türk-İş’in, Harb-İş’in temsilcilerinden-di. Emekli olduktan sonra durmadı, çalışma hayatına devam etti. Şimdi yanında çalışanlarıyla bir çocuk-baba şefkati içinde. Ben bugün cumhurbaşkanıyım. Demokrasinin, cumhuriyetin, bugünkü Türkiye’nin aslında hangi noktada olduğunu söylüyorum. Sınıfların kırıldığını, eskiden olduğu gibi ayrımın olmadığını, Türkiye’nin artık çok açık bir toplum olduğunu söylüyorum.”

‘Çankaya emekçilere açık olacak’

Cumhurbaşkanı seçilmeden önce de seçildikten sonra iş ve işveren yöneticileriyle görüşüğünü anımsatan Gül, “Ben daima Çankaya’yı sizlere açık tutuyorum. Bu tutumu bundan sonra da muhafaza edeceğim. Çünkü çalışma hayatının huzurlu olması, çalışan ve çalıştıranlarla bir barış ortamının sağlanması, herkesin hak ettiğini hakça alabilmesi için bu ortamın muhafaza edilmesi gerekir” diye konuştu.

TBMM BAŞKANI
KÖKSAL TOPTAN

'TÜRK-İŞ İşçi Hareketinin Amiral Gemisidir'

TBMM Başkanı Köksal Toptan TÜRK-İŞ'in işçi hareketinin amiral gemisi olduğunu belirterek, "işçi hareketi ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunmuş ve demokrasinin gelişmesinde de önemli etken olmuştur" dedi. Toptan, sivil toplum örgütlerinin demokrasinin 'olmazsa olmazlarından' olduğunu söyledi.

TBMM Başkanı Köksal Toptan, TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulu'nun açılışında yaptığı konuşmada, TÜRK-İŞ'in işçi hareketinin amiral gemisi olduğunu belirterek TÜRK-İŞ önderliğinde 55 yıldır yol alan işçi hareketinin her zaman sağduyulu ve toplum yararını gözetten bir çizgi izlediğini belirtti.

Sivil toplum örgütlerinin, modern demokrasilerin "olmazsa olmazlarından" olduğunu ifade eden Toptan, sendikacılık hareketiyle sivil toplum ve demokrasinin gelişmelerinin beraber yol aldığını ifade etti. Toptan, TÜRK-İŞ önderliğinde 55 yıldır yol alan işçi hareketinin her zaman sağduyulu ve toplum yararını gözetten bir çizgi izlediğini belirterek, "İşçi hareketi ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunmuş ve demokrasinin gelişmesinde de önemli etken olmuştur" dedi.

Toplumların, milletlerin refah düzeyini yükseltmek, Ulu Önder Atatürk'ün belirttiği muasır medeniyetler düzeyine ulaşmanın hep birlikte yapılacak bir iş olduğunu dile getiren Toptan, TBMM olarak bu işi sivil toplumla birlikte yapmayı amaçladıklarını kaydetti.

Toptan, yeni anayasa yapılması konusunu da bu çerçevede ele aldıklarını belirtti. Toptan, şunları kaydetti:

"Yeni anayasa yapılırken bir taraftan toplumun geniş katılımını sağlayacak ama öte taraftan da modern bir anayasa yapılması hedefinden kesinlikle vaz-

geçmeyeceğiz. Türkiye'de kimse yeni ve modern anayasa yapılmasına karşı çıkmamaktadır. Tam tersine zaman zaman değişiklik yapılarak yamalı bohçaya dönen 82 Anayasası'nın yerine, yeni, modern ve bizi geleceğe taşıyacak bir anayasa yapılması konusunda toplumun geniş kesimlerinde bir mutabakat vardır. Kuşkulara ve vehimlere yer yoktur. Anayasamızın 1. 2. ve 3. maddelerinde belirtilen hem devletin temel yapısı ile hem de Cumhuriyet'in temel nitelikleriyle ilgili hükümlerden vazgeçilmesi esasen mümkün değildir. Çünkü 1. 2. ve 3. maddelerinin değiştirilemeyeceği, değiştirilmesinin teklif dahi edilemeyeceği 4. maddede açıkça belirtilmiştir.

Hal böyleyken bu 3 maddede değişiklik yapılması hukuken de mümkün değildir."

TÜRK-İŞ'in bundan önce de işçi hareketinin amiral gemisi olarak hükümetlere katkısını sürdürdüğünü ifade eden Toptan, TBMM'nin gündeminde olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile ilgili olarak başta TÜRK-İŞ olmak üzere sivil toplum örgütlerinin düşüncelerini değerlendireceklerini sözlerine ekledi.

Konuşmasının ardından Köksal Toptan, aktif sendikacılık hayatını noktalayan TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Çetin Altun'a plaket verdi.

TBMM BAŞKANI KÖKSAL TOPTAN, TÜRK-İŞ önderliğinde 55 yıldır yol alan işçi hareketinin her zaman sağduyulu ve toplum yararını gözetten bir çizgi izlediğini belirterek "işçi hareketi, ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunmuş, demokrasimizin gelişmesinde önemli bir etken olmuştur" dedi.

BAŞBAKAN

R. TAYYİP ERDOĞAN

'Ankara'da İşçinin Hakkını Savunan Bir TÜRK-İŞ Var'

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, artık Ankara'da işçi dostu bir hükümetin, işçinin arasından gelen bir Başbakan'ın, sendikanın değil işçinin hakkını savunan bir TÜRK-İŞ'in olduğunu söyledi. Erdoğan, hükümet olarak en önemli hedeflerinden birinin çalışma hayatında diyalogun kurulması ve kurumsal hale gelmesi olduğunu kaydetti.

Başbakan Erdoğan, TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulu'nun birinci günü olan 6 Aralıkta yaptığı konuşmada Türkiye'de emek hareketinin ve çalışanların haklarının bu noktaya gelmesinde TÜRK-İŞ'in büyük katkılarının olduğunu belirtti. AB'ye katılım sürecinde de TÜRK-İŞ'in katkılarını alacaklarını söyleyen Erdoğan, artık Ankara'da işçi dostu bir hükümetin, işçinin arasından gelen bir Başbakan'ın, sendikanın değil işçinin hakkını savunan bir TÜRK-İŞ'in olduğunu belirtti.

Başbakan Erdoğan, geçmişte işçi ile işveren ilişkilerinin çatışma ve pazarlık içinde sürdüğünü, günümüzde ise bunların yerini uzlaşma ve anlaşma gibi kavramların aldığını dile getirdi. Türkiye'nin milli gelirin 10 bin dolar seviyesine çıkması, enflasyonun dizginlenmesi, ihracatın daha yükseklerle çekilmesi, ücretlerin artması gibi ekonomik hedeflerinin olduğunu anımsatan Başbakan Erdoğan, önemli olanın bu hedefe ulaşmak için samimiyetle ve özveriyle çalışmak gerektiğini vurguladı.

'Bu salona giremezlerdi'

Erdoğan, geçmişte işçinin yanında olduğunu söyleyen iktidarların olduğunu belirterek, şunları söyledi: "O iktidarların Türkiye'nin ekonomisini, Türkiye'nin itibarını, Türkiye'nin emeğini ve emekçisini nerelere taşıdığını da hep birlikte gördük. Daha önce katıldığım işçi ve işveren genel kurullarında

da ifade ettim. Geçmişte bu genel kurul salonlarına, bu toplantılara, sizlerin arasına gelemeyen, buna cesaret edemeyen siyasetçiler oldu. Başbakanların, bakanların sizlerin arasına giremediğini buradaki heyecanı sizlerle paylaşamadıklarını hep birlikte gördük. Çok şükür o günler geride kaldı."

'Ankara'da sendikanın değil, işçinin hakkını savunan bir TÜRK-İŞ var'

Artık Ankara'da işçi dostu bir hükümetin, işçinin arasından gelen bir Başbakan'ın, sendikanın değil işçinin hakkını savunan bir TÜRK-İŞ'in olduğunu söyleyen Erdoğan, hükümet olarak en önemli hedeflerinden birinin de çalışma hayatında diyalogun kurulması ve kurumsal hale gelmesi olduğunu kaydetti.

Başbakan Erdoğan, iktidara geldikten sonra işçilerin zorunlu tasarruftan dolayı ödenmeyen 13.5 trilyon lira alacaklarını ödediklerini, asgari ücreti yüzde 127 oranında artırarak 184 YTL'den 419 YTL'ye çıkardıklarını söyledi. Bu rakamın "yeterli ve gönüllerinden geçen rakam" olmadığını belirten Erdoğan, 1 Ocak 2008'den itibaren Asgari Geçim İndirimi uygulamasının yaşama geçireceklerini açıkladı.

Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle örgütlenme özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılmasını hedeflediklerini açık-

layan Erdoğan, "Çalışma hayatımızın en önemli sorunlarından biri de işsizliktir. İşsizliği azaltmanın ve istihdamı artırmanın en etkili yolu yüksek ve sürdürülebilir bir ekonomiyi yakalamaktır. Türkiye çok şükür bu süreci yakalamış durumdadır. Ekonomimiz son 22 dönemdir aralıksız büyüyor. Bu tarihimizde ilk kez oluyor. Bu büyümeye paralel olarak istihdam da önemli ölçüde artıyor. Son 5 yıl içinde istihdam edilen insan sayısı 2 milyon 400 bindir" diye konuştu.

Erdoğan, üzerinde çalışmaların sürdürüldüğü yeni bir istihdam paketiyle de kısa zaman içinde işsizliğin makul seviyelere çekileceğini söyledi.

'Dört çalışana bir emekli düşmeli'

Çalışma hayatını çok yakından ilgilendiren ve çözüm aranan bir başka konunun da sosyal güvenlik sistemi olduğunu vurgulayan Erdoğan, 1960 yılında bir emekliye 24 çalışan düşecek oranda olduğunu, geçmiş iktidarlar döneminde uygulanan popülist uygulamaların ve savurganlıkların sonucu 2 çalışana bir emekli düşer noktaya geldiğini ifade etti. Erdoğan, dünya standartlarının bir emekliye 4 çalışan düştüğünü ve Türkiye'nin bu dengiyi tutturmasının artık kaçınılmaz olduğunu söyledi. Başbakan Erdoğan, emeklilerin yüzde 60'ının mevcut emeklilik yaş sınırının altında olduğunu, "Yani çalışabilir yaşta olan milyonlarca vatandaşımızdan

BAŞBAKAN RECEP TAYYİP ERDOĞAN, TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada Kendisinin de İstanbul'da İETT'de çalıştığını ve işçilikten geldiğini söyledi.

prim almak yerine emekli aylığı ödüyoruz” dedi.

‘Yangından mal kaçırmadık’

Sosyal güvenlik sistemini sürdürülebilir hale getirmek zorunda olduklarını belirten Erdoğan, şöyle konuştu:

“Bu noktada bir düzenleme yapacağız. Çalışmalarımız da devam ediyor. Getirdiğimiz yeni düzenlemeyle geliri asgari ücretin üçte birinden az olanların genel sağlık primleri Hazine tarafından karşılanacaktır. 18 yaş altındaki herkes prim borcu, sigortalılık ve benzeri hiçbir şart aranmaksızın sağlık hizmetlerinden yararlanabilecektir. Yani, bu bir anlamda şudur: Her doğan bu ülkede sigortalı olarak doğacaktır. Sosyal güvenlik sisteminde kelimenin tam anlamıyla bir devrimdir. Sosyal devlet de sosyal koruma da işte bu şekilde olur. Yani demokratik, laik sosyal bir hukuk devletinin gereği budur.”

Anayasa Mahkemesi'nin iptal gerekçelerini dikkate alan ama reformun norm ve standart birliği amacına da uygun yeni bir tasarı hazırlandığını

söyleyen Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Tasarı, 25 Ekim 2007’de toplanan Üçlü Danışma Kurulunda sosyal taraflara sunuldu. Siyasi parti gruplarına, üniversitelere ilgili kamu kurumlarıyla sivil toplum kuruluşlarına gönderilerek, görüşleri istendi. Bu süreçte işçi, işveren ve memur konfederasyonları başta olmak üzere meslek örgütlerinden, sivil toplum örgütlerinden ve kamu kurumlarından alınan görüşler hazırlanan taslağa yansıtılmıştır. Dolarısıyla her kesimin katkı ve katılımını esas alan bir süreci işlettik. Şimdi bu noktada hiç kimse bu tasarı, ‘yangından mal kaçırır gibi parlamentoya gelmiştir, çok acele bir şekilde çıkarılmaktadır’ diyemez. Her şey kamuoyunun gözü önünde cereyan etmiştir. Tüm sosyal tarafların görüşlerine başvurulmuş, bu görüşlerden de büyük ölçüde yararlanılmıştır.”

‘Eleştirenler, taslağın kapağını bile açmamış’

Taslağı eleştirenler olduğunu ifade eden Erdoğan, bunların “taslağın kapağını dahi açmadıklarını ve inceleme-

diklerini” savundu.

Erdoğan, “Anayasa tartışmalarında olduğu gibi hiç aklımızın ucundan dahi geçmeyen şeylerle yargılandığımız gibi, az önce Meclis Başkanımızın ifade ettiği gibi, öyle şeyler konuşuldu ki hiç gündemimizde olmayan ve anayasayı dahi görmemiş, taslağı görmemiş olanların yaklaşım tarzıdır. Bunlar çok üzücü şeyler. Biz enerjimizi bu tür bilmediğimiz, görmediğimiz taslaklar üzerinden yapmamalıyız” dedi.

Erdoğan, Anayasa taslağını ilgili tüm kurum ve kuruluşlara göndereceklerini ve aldıkları eleştirilerin tasarımın hazırlanmasında dikkate alınacağını kaydetti.

30 yıl- 50 yıl sonrasına ilişkin düzenlemeleri nasıl yapacaklarını düşündüklerini ifade eden Erdoğan, “Bazı arkadaşlar çıkıp, yarın her şey değişebilirmiş gibi ortalığı karıştırmaya çalışıyorlar. Bugüne kadar gelenler yarın her şeyi değiştirebildiler mi? Anayasamız 1982’den bu yana adeta delikli bohçaya döndü, devamlı değişti. 3’te 1’i değiştirilmiş bir Anayasa var önümüzde” dedi. Başbakan Erdoğan, taslağı eleştirenlerin, metni okumaları ve uzmanlarına sormaları durumunda, metni destekleyeceklerine inandığını söyledi.

‘Ben de işçilikten geldim’

Kendisinin de İstanbul’da İETT’de çalıştığını ve işçilikten geldiğini söyleyen Erdoğan, “Masanın iki tarafında da oturdum. İETT’de işçi olarak çalıştım sendikanın tarafında yer aldım. Belediye Başkanı olduktan sonra da işveren tarafında oturdum. O dönemde sendikacı kardeşlerim bilir. Onlarla nasıl pazarlıklar yaptığımızı o kardeşlerim gayet iyi bilir.

Bizim bu noktadaki mücadelemizin esprisi şudur: İnsanca yaşama ulaşabilmek. Bu ülke sadece yönetenlerin ülkesi değil. Bu ülke yönetenleriyle yönetilenleriyle tüm milletimizin ülkesidir” diye konuştu.

Seçim Sonuçları

GENEL KURUL'un dördüncü gününde yönetim organları için seçimler yapıldı. Delegeler akşam saatlerine kadar seçim sonuçlarının açıklanmasını merakla beklediler.

TÜRK-İŞ 20'nci Olağan Genel Kurulu'nun dördüncü gününde yönetim organları için seçimler yapıldı. Delegeler sabah saatlerinden itibaren oy kullanmaya başladılar. Seçimlerde iki liste yarıştı: Mustafa Kumlu'nun ve Salih Kılıç'ın listesi. Kazanan Kumlu'nun listesi oldu.

Seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından Kılıç'ın listesinde yer alan adaylar kürsüye gelerek kısa birer konuşma yaptılar. Yeni seçilen yönetim kurulu üyelerini tebrik eden konuşmacılar, bu demokratik yarıştan mağlup ayrılışlar bile TÜRK-İŞ ve Türk işçi hareketin çalışmaya devam edeceklerini vurguladılar. Salih Kılıç'ın bir veda konuşması oldu. Kılıç, aktif sendikal hayatını bu genel kurul ile birlikte noktaladığını belirtti.

Daha sonra kürsüye Kumlu'nun listesinden seçimlere giren adaylar geldi. TÜRK-İŞ'in yeni yönetim kurulu üyeleri de, bu seçimlerin mağlubu olmadığını, kazananın TÜRK-İŞ olduğunu vurguladılar ve kendilerine oy veren vermeyen tüm delegelere teşekkür ettiler. Son konuşmayı Genel Başkan Kumlu yaptı. Kumlu, genel kurulda emeği geçen herkese teşekkür ederek "30 yıllık sendikacılık hayatımda koltuğa hiç sarılı kalmadım. Seçimle gelenin seçimle gittiğinin farkındayım. Bizi buraya getiren TÜRK-İŞ delegeleri, bu emaneti istediğiniz zaman geri alabilirsiniz" dedi.

Seçimlerde oy dağılımı şöyle oldu:

Kumlu'nun listesi:

TES-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu (Genel Başkan): 214 oy, Tek-Gıda İş

Genel Başkanı Mustafa Türkel (Genel Sekreter): 196 oy, Demiryol-İş Genel Başkanı Ergün Atalay (Genel Mali Sekreter): 243 oy, Belediye-İş Genel Başkanı Nihat Yurdakul (Genel Eğitim Sekreteri): 209 oy, Türk Metal Genel Başkan Yardımcısı Pevrul Kavlak (Genel Teşkilatlandırma Sekreteri): 183 oy.

Kılıç'ın listesi:

Salih Kılıç (Genel Başkan adayı): 147 oy, Yol-İş Genel Başkanı Fikret Barın (Genel Sekreter adayı): 158 oy, Basisen İç Anadolu Bölge ve Ankara Şube Başkanı Yaşar Seyman (Genel Mali Sekreter adayı): 117 oy, Haber-İş Genel Başkanı Ali Akcan (Genel Eğitim Sekreteri adayı): 147 oy, Petrol-İş Genel Başkanı Mustafa Öztaşkın (Genel Teşkilatlandırma Sekreteri adayı): 172 oy.

GENEL BAŞKAN Mustafa Kumlu sabah saatlerinde gelerek oyunu kullandı. Kumlu, oy kullanırken basın ilgi odağı oldu.

BİR KLASİK Yeni TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri Mustafa Kumlu, Mustafa Türkel, Nihat Yurdakul ve Pevrul Kavlak önümüzdeki dönemde birlik ve beraberlik içinde çalışacaklarını vurgulamak için seçim sonuçlarının ardından delegelerin yoğun alkışları arasında el ele tutuşarak basına poz verdiler. Genel Mali Sekreter Ergün Atalay hastalığı nedeniyle bu kareye giremedi.

SEÇİM SONUÇLARININ açıklanmasının ardından eski TÜRK-İŞ Genel Başkanı Salih Kılıç, yeni Genel Başkan Mustafa Kumlu'yu tebrik etti. Kılıç bu seçimlerle birlikte aktif sendikal hayata veda ederken Mustafa Kumlu TÜRK-İŞ'in kaptan köşküne oturdu. Kumlu, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun değişik kademelerinde görev almıştı. Önce Genel Mali Sekreter, sonra Genel Sekreter olan Kumlu, 2011 sonunda yapılması beklenen 21'inci olağan genel kurula kadar Türkiye'nin en büyük işçi örgütü olan TÜRK-İŞ'in liderliğini yapacak.

Yeni Yönetim Kurulu

Mustafa Kumlu

Genel Başkan

1951'de Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesine bağlı Büyükkaramanlı köyünde doğdu. İlkokulu Büyükkaramanlı'da, ortaokulu ve liseyi Kayseri'de okudu. Liseyi okuduktan sonra askere gidene kadar özel sektörde çalıştı. Askerlik görevini yerine getirdikten sonra 1974'te DSİ 12'nci Bölge Müdürlüğü'nde işçi olarak çalışmaya başladı. 1977'de bu işyerinde faaliyet gösteren TES-İŞ Sendikası Kayseri Şubesi'nin sekreterliğine seçildi. 1986'ya kadar şube sekreterliği ve mali sekreterlik görevlerini yaptı. 1986'da TES-İŞ Kayseri Şube Başkanlığına seçildi. 16 Eylül 1990'da yapılan TES-İŞ Olağanüstü Genel Kurulunda Genel Mali Sekreterlik görevine getirildi. 28-30 Mayıs 1999'da yapılan 6. Olağan Genel Kurula kadar bu görevini sürdürdü. 6. Olağan Genel Kurulda TES-İŞ Genel Başkanlığına seçildi. TÜRK-İŞ 18. Olağan Genel Kurulunda TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri oldu. 11-13 Nisan 2003'te yapılan TES-İŞ 7'nci Olağan Genel Kurulu'nda yeniden Genel Başkanlığa, 3-7 Aralık 2003'te yapılan TÜRK-İŞ 19. Genel Kurulunda da Genel Sekreterliğe seçildi. 22-24 Aralık 2006'da yapılan TES-İŞ 8. Olağan Genel Kurulunda üçüncü kez Genel Başkanlık görevine getirildi. 6-9 Aralık 2007'de gerçekleştirilen TÜRK-İŞ 20'nci Olağan Genel Kurulunda TÜRK-İŞ Genel Başkanı seçildi. 31 Mart 2005 tarihinde gerçekleştirilen Milli Prodüktivite Merkezi (MPM) 44. Olağan Genel Kuruluna TÜRK-İŞ Temsilcisi olarak katılan Kumlu, Yönetim Kurulu Başkanlığına seçildi, bu görevi bir yıl sürdürdü. Halen MPM Yönetim Kurulu Üyesi olan Kumlu, evli ve iki çocuk babasıdır.

Mustafa Türkel

Genel Sekreter

1955 yılında Tokat'ın Zile ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğreniminden sonra endüstri meslek lisesinin torna/tesviye bölümünü Zile'de bitirdi. Lise eğitiminden sonra özel ve kamuya ait farklı işyerlerinde çalıştı. 1983 yılında Tokat Sigara Fabrikası'nda teknik usta olarak göreve başladı. 1989 yılında Tekgıda-İŞ Sendikası Tokat Şube Başkanlığına ve aynı yıl Samsun Bölge Şubesi Sekreterliğine seçildi. 1999 yılında Tekgıda-İŞ Sendikası'nın 11. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Sekreterlik görevine getirildi. 2003 yılında yapılan 12. Olağan Genel Kurul'da yeniden Genel Sekreter, 24-25 Eylül 2005 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulda Tekgıda-İŞ Genel Başkanı seçildi. TÜRK-İŞ'in 19. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Eğitim Sekreterliğine, 20. Olağan Genel Kurulda da Genel Sekreterlik görevine seçildi. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Ergün Atalay

Genel Mali Sekreter

1954 yılında Adapazarı'nda doğdu. 1967 yılında Donatım İlkokulu'ndan mezun oldu ve TCDD Çıraklık Okulu'na girdi. 1972 yılında Adapazarı Vagon Fabrikası'nda işbaşı yaptı. 1982 yılında Demiryol-İş Sendikası Adapazarı Şube Başkanı seçildi. Demiryol-İş Sendikası Genel Merkez Denetim Kurulu'nda uzun süre görev yaptı. Demiryol-İş'in 1999 yılındaki 6. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Başkanlığı seçildi. Aralık 2002'de yedekten girdiği TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nda Genel Eğitim Sekreterliği görevine getirildi. 19. Olağan Genel Kurulda Genel Mali Sekreterlik görevine, 20. Olağan Genel Kurulda da Genel Mali Sekreterlik görevine yeniden seçildi. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Nihat Yurdakul

Genel Eğitim Sekreteri

1952 yılında Ordu'da doğdu. İlkokuldan sonra ortaokulu dışarıdan bitirdi. 1972 yılında askerlik görevini yerine getirdi. 1980 yılında Ordu Belediyesi'nde çalışmaya başladı. Ordu Belediyesi'nde Belediye-İş Sendikası örgütlenmesinden sonra 1986 yılında yapılan Ordu Şube 1. Olağan Genel Kurulu'nda Şube Sekreterliği'ne, 1989 yılında yapılan 2. Olağan Genel Kurulda da Şube Başkanlığı'na seçildi. Belediye-İş Sendikası'nın 27-29 Ekim 1995 tarihlerinde yapılan 5. Olağan Genel Kurulu'nda Araştırma ve Planlama Sekreterliği'ne, 3-5 Eylül 1999 tarihlerinde yapılan 6. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Başkanlığı, 27-29 Haziran 2003 tarihlerinde yapılan 7. Olağan Genel Kurulda tekrar Genel Başkanlığı seçildi. Belediye-İş Sendikası'nın 18-20 Mayıs 2007 tarihlerinde yaptığı 8. Olağan Genel Kurulu'nda tekrar Genel Başkanlığı seçilen Nihat Yurdakul, TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Eğitim Sekreterliği görevine seçildi. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Pevrul Kavlak

Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

1962 yılında Kırıkkale'de doğdu. İlk, orta, lise ve M.K.E.K. Çırak Okulu'nu Kırıkkale'de bitirdi. İş hayatına, 1979 yılında M.K.E.K. Silah ve Tüfek Fabrikası'nda başladı. 1991 yılında Çerkezköy'de Profilo Telra Elektronik San. A.Ş.'de işbaşı yaptı. 1992 yılında Türk Metal Sendikası Çerkezköy Şubesine Şube Mali Sekreteri olarak seçildi. 5. Olağan Genel Kurul'da Çerkezköy Şube Sekreterliğine seçildi. 16 Ağustos 1999 6. Olağan Genel Kurulda Çerkezköy Şube Başkanlığı'na seçildi. Türk Metal Sendikası'nın 26-28 Nisan 2002'de yapılan 11. Olağan Genel Kurulu'nda Genel Sekreterlik görevine, 2-4 Aralık 2005'de 12. Olağan Genel Kurulu'nda da Genel Başkan Yardımcılığına seçildi. TÜRK-İŞ 20. Olağan Genel Kurulunda Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği görevine seçildi. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Basınla İlk Buluşma: **‘Kıdem Tazminatına Dokunulması Genel Grev Sebebidir’**

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, Genel Kurulun ardından düzenlediği kahvaltılı basın toplantısında yazılı ve görsel basının temsilcileriyle bir araya geldi. Kumlu, kıdem tazminatlarına dokunulmasının, TÜRK-İŞ için bir “genel grev” sebebi sayılacağını söyledi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, 14 Aralık 2007 tarihinde düzenlediği kahvaltılı basın toplantısında yazılı ve görsel basının temsilcileri ile bir araya geldi. Toplantıya TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri de katıldı.

Gazetecilerin sorularını yanıtlayan Kumlu, 2008 yılını, çalışma yaşamı açısından “zor bir yıl” olarak tanımladı. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı’nın TBMM komisyonlarında bulunduğuna işaret eden Kumlu, “Tasarı Meclis’e gittikten sonra bizlerden görüş istediler. Oysa doğru olan, taslak çalışmaları sırasında bizden görüş istenmesiydi” diye konuştu. Kumlu, tasarı ile ilgili TÜRK-İŞ görüşlerinin Çalışma ve

Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na iletilmesine işaret ederek, “Görüşlerimizin dikkate alınıp alınmayacağını zaman gösterecek. Eğer dikkate alınmazsa, yetkili organlarımızla bir araya gelip ne yapacağımızı konuşacağız” dedi.

Kıdem tazminatlarına dokunulmasının, TÜRK-İŞ için bir “genel grev” sebebi sayılacağına işaret eden Kumlu, çalışma hayatının temel sorunları arasında nitelendirdiği “kayıt dışı istihdam” konusunda ise, “Kayıt dışı istihdamın panzehiri, örgütlenmedir. Sendikal örgütlenmenin bulunduğu iş yerlerinde kayıt dışı istihdam yoktur. Örgütlenmenin önündeki engellerin giderilmesi, kayıt dışı mücadele açısından da önemlidir. Kayıt dışı,

haksız rekabete neden olmaktadır. Bu rekabet, Murat 124 ile Mercedes’in rekabetine benzetilebilir” dedi.

Kumlu, özelleştirmeler konusunda TÜRK-İŞ topluluğunun ortak bir politika belirleyemediğine dikkat çekti. Bazı sendikaların özelleştirmelerden yana tavır koyarken, bazılarının karşı çıktığına işaret eden Kumlu, “Bu nedenle topyekün bir mücadele sergilenemedi” dedi. Kumlu, TÜRK-İŞ olarak özelleştirmeler konusunda ortak bir yol haritası oluşturmaya çalışacaklarını kaydetti.

Kumlu, TÜRK-İŞ’in hiçbir siyasi partinin arka bahçesi olamayacağını, buna her şeyden önce TÜRK-İŞ tabanının izin vermeyeceğini belirtti. Sendikacılığa başladığı dönemde AK Parti diye bir partinin olmadığına dikkat çeken Kumlu, bu konuda yapılan gerçeği yansıtmayan yakıştırmalara “üzüldüğünü” ifade etti.

Toplantıda, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Tek Gıda-İş Genel Başkanı Mustafa Türkel, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası hakkındaki TÜRK-İŞ görüşlerini açıkladı. TEKE’L’in özelleştirilmesine karşı verdikleri mücadeleye de dikkat çeken Türkel, Hak-İş’in, Orman-İş’ten sonra bazı belediye ve mevsimlik işçilerin çalıştığı iş yerlerinde de örgütlenmeye çalıştığını kaydetti. Örgütlü yerlerde sendikal mücadelede rekabet olmaması gerektiğini dile getiren Türkel, “Siyasi iradeyi arkasına alan Hak-İş’in belediye ve kamu işyerlerinde sendika baskısı yapmasına, örgütlenmesine izin vermeyeceğiz. Bu rekabet iş dünyasında depreme neden olur” dedi.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri ve Belediye-İş Başkanı Nihat Yurdakul ise Belediye-İşe hükümetin arka bahçesi veya ön bahçesi demenin haksızlık olduğunu belirterek, “Hak-İş’in hükümetin arka bahçesi olduğunu herkes biliyor. Örgütlenmesini buna göre yapıyor. Örgütlenmenin adaletli ve eşit olması lazım. Çalışanlar ister Belediye-İşe isterse Hak-İşe üye olur. Örgütlenme bireysel haktır” diye konuştu.

İlk Özel Röportaj: Kişisel Siyasi Tercihimi Seçildiğim Gün Derin Dondurucuya Koydum

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, TÜRK-İŞ Genel Başkanı seçildikten sonra ilk özel röportajını Star gazetesinden Şamil Tayyar'a verdi. İşte 20 Aralık 2007'de yayımlanan röportajda Tayyar'ın soruları ve Kumlu'nun yanıtları...

TÜRK-İŞ'in yeni Başkanı Kumlu, 'AK Partili' ve 'TÜRK-İŞ kalesi de düştü' iddialarına sert tepki gösterdi. Kumlu, 'Kişisel siyasi tercihim ise seçildiğim gün derin dondurucuya koydum' dedi

TÜRK-İŞ'in yeni Genel Başkanı Mustafa Kumlu, seçim zaferinden sonra şahsına yönelik artan yoğun eleştirilere star aracılığıyla cevap verdi. Selefî Salih Kılıç, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal ve bazı muhalif köşe yazarlarının dile getirdiği 'Türk İş kalesi düştü, AK Parti Türk-İş'i ele geçirdi' iddialarına sert bir üslupla karşılık veren Kumlu, Demokrat Parti-Adalet Partisi geleneğinden geldiğini belirterek, 'Hiçbir siyasi parti Türk-İş'i ele geçiremez. Kişisel siyasi tercihim ise seçildiğim gün derin dondurucuya koydum' dedi. İşte Kumlu'nun sorularımıza verdiği cevaplar:

PARTİ UYDUSU OLAMAYIZ

Başkanlık koltuğuna oturur oturmaz AK Parti'nin Türk-İş'i ele geçirdiği iddia edildi. Gerçekten siz AK Partili misiniz?

Hiçbir siyasi parti TÜRK-İŞ'i ele geçiremez. Hükümetler gelip geçici, TÜRK-İŞ kalıcıdır. Hiç kimse TÜRK-İŞ'i herhangi bir siyasi partinin uydusu

yapamaz. Buna kimsenin gücü yetmez. Bizler hangi siyasi eğilime sahip olursak olalım yapacağımız bellidir; Emekten yana politikaların hayata geçmesi için mücadele vermek. Hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Her birimizin kişisel siyasi tercihi seçtiğimiz andan itibaren derin dondurucuya konulmuştur. Bütün siyasi partilerle aynı mesafedeyiz.

İZNİ CHP'Lİ MERAL VERDİ

O zaman bu 'AK Partili' iddiası nereden çıktı? AK Parti'nin Tes-İş'te kurulmasından kaynaklanmış olabilir mi?

Doğru, partiyi bizim sendikada kurdular. Bir gün bizi aradılar, toplantı salonunu istediler. Ben o ara Bayram Meral başkanlığındaki TÜRK-İŞ yönetimindeydim. Bayram Bey'e sordum, ne yapalım diye. O da, 'Ver, niye vermeyeceksin ki. Siz toplantı salonunu herkese vermiyor musunuz?' dedi. Biz de verdik. Bu toplantı salonunu TES-İŞ Vakfı işletiyor. Mesele bu.

Bir çok yazar, 'Son kale de düştü' diye yazdılar...

Evet. Üzülerken okudum. Bekir Coşkun, Yalçın Doğan, Melih Aşık ve diğerleri. İşin ilginç tarafı o köşe yazarlarından hiç biri beni arayıp, 'Nedir bu iddialar, doğru mu' diye sormadı bile. Hürriyet'ten Yalçın Bayer köşesinde Yrd. Doç. Engin Ünsal'ın bizim AK Partili olduğumuzu iddia eden yazısını yayınladı. Cevap gönderdik. O bile yayınlanmadı. Şimdi şahsımıza AK Partili denmesi ayrı, 'TÜRK-İŞ AK Parti'nin arka bahçesi oldu' denmesi ayrı. Bizim şahsımızda koskoca bir örgüt, yani yaklaşık 750 bin işçi bir siyasi partinin güdümünde gösteriliyor. Oysa bunun gerçek olması, fiilen mümkün değil.

İŞÇİNİN DUYARLILIĞINA GÜVEN

Neden ısrarla böyle yazıyorlar?

Tabii, bütün bunları 'Mücadeleci TÜRK-İŞ gitti, teslimiyetçi TÜRK-İŞ geldi' mantığı ile yazıyorlar. Ama biz TÜRK-İŞ yönetimi olarak diyelim ki hepimiz AK partiliyiz ve teslimiyetçiyiz. Dipten gelen dalga ne olacak? Endişesi olan herkese sözüm şu: İlla ön yargılı olmaya kararlılırsa, bize güvenmesinler, tamam ama işçiye, onun sağduyusuna, duyarlılıklarına güvensinler. İşçi, TÜRK-İŞ'in hiçbir partinin arka bahçesi olmasına izin vermez.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Mustafa Kumlu, TÜRK-İŞ Genel Başkanı seçildikten sonra ilk özel röportajını *Star* gazetesinden Şamil Tayyar'a verdi.

BAYKAL'IN YAPTIĞI AÇIKLAMA TALİHSİZLİK

CHP Lideri Baykal 'Türk-İş düştü' dedi...

Üzüldüm. Ama daha çok CHP adına üzüldüm. Sayın Baykal partisi adına talihsiz bir açıklama yapmıştır. Bence bir sosyal demokrat parti içinde her türlü eğilimi barındığı bilinen bir işçi konfederasyonunu şahsımıza yakıştıran sıfatların etkisinde kalarak kategorize etmemeliydi. Ben Bayram Meral'in yönetiminde Genel Mali Sekreterdim, biliyorsunuz sayın Meral CHP'den milletvekili oldu. Ayrıca biz üç kişi zaten yönetimdeydik. TÜRK-İŞ'i yeni seçilen iki arkadaşımız mı AK Partili yaptı? Ki onlardan biri sosyal demokrat, diğ-
ğerinin de AK Parti ile hiç ilişkisi yok.

Sayın Baykal'ın yaptığı yanlışın farkına varacağını ve telafi etme yoluna gideceğini düşünüyorum. Biz, bize uzatılan her eli tutarız.

BOHÇAMIZDA YÖNTEM ÇOK

Nasıl bir Türk-İş hedefliyorsunuz?

Teşkilatımız, 'ülke sorunlarına karşı duyarlı, birlik, bütünlük içinde, suskun değil konuşan; ricacı değil talepkar; edilgen değil etken; kendini doğru ifade edebilen' bir TÜRK-İŞ istiyor. Bizim de görevimiz, bütün sendikalarımızın gücünü arkamıza alarak TÜRK-İŞ'i bu anlayışla yönetmek. Sesimizi duyurmak için uğraşacağız. Uyanık, dinamik ve kararlı olacağız.

Sorunların çözümünde yönteminiz ne olacak?

TÜRK-İŞ, sorunların çözümünde kullanılan yöntemler açısından zengin bir deneyime sahip. Unutulmamalı ki 12 Eylül yasaları, TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların uyguladığı mücadele yöntemleriyle fiili olarak delindi. Biz, sorunların dile getirilmesinin örgüt suçu sayıldığı dönemlerden geçtik geldik. 'Hastayız' dedik, vizite eylemi yaptık, 'hastayız' dedik, işe gitme eylemi yaptık. Gün geldi, 200-300 bin kişiyle Kızılay meydanını doldurduk, gün geldi Güven Park'ta oturma eylemi yaptık, Meclis'e yürüdük. Gün geldi, sabahlara kadar Meclis'te lobi yaptık. Öncelikle görüşmeler yoluyla sesimizi duyurmaya çalışırız. Eğer duyuramazsak,

bohçamızda sesimizi duyurmak için çok sayıda yöntem var.

Bayram sonrası meclis gündeminde sosyal güvenlik reformu var, nasıl bir eylem planınız var?

Hükümetle, ilgili bakanla görüşmelerimiz sürüyor. Biz işçi konfederasyonları olarak görüşlerimizi bildirdik. Sayın Bakan da görüşlerimizi dikkate alacağını söyledi. İzliyoruz. Eğer talepler dikkate alınmazsa, Başkanlar Kurulumuzu çağırırız, 'Söyledik yapmıyorlar' deriz. Bohçamızı açarız. Sendikalarımız ve işçimiz hangi yöntemi uygulamaya muktedirse onu uygularız. DİSK ve HAK-İŞ genel başkanlarıyla da görüşüyorum. Hükümet ısrarlı olursa konu Emek Platformu gündeminde de olacaktır.

TORUNLA ÇİZGİ FİLM KEYFİ

Biraz da özel hayatınızdan söz edebilir miyiz? Aile içindeki Kumlu nasıl biri?

Sanırım sade biriyim. Günümün büyük bir bölümü çalışarak geçti yıllardır. Aslında, evimde, çocuklarımla, torunlarımla vakit geçirmeyi severim.

Yürüyüş yapmayı severim. Teknolojik yenilikleri takip etmek istiyorum, ama zorlanıyorum. Bilgisayarı hayatıma sokmaya çalışıyorum. Fotoğraf çekmeyi severim.

İki çocuğum var, üç de torunum. Çocuklarımdan çok şey öğrendim. Şimdi de torunlarımdan öğreniyorum. Bizim zamanımızda yoktu, torunlarımla çizgi film seyretmek hoşuma gidiyor. Kayseri'den Ankara'ya geldiğimizde uzun süre alışamadık. Her fırsatta kaçıp kaçıp Kayseri'ye giderdik. Artık Ankara'ya alıştık ama şimdi de en çok dinlendiğim yer köyümün yaylaları. Ben köylü çocuğuyum. Çobanlık yaptığım, çift sürdüğüm günleri özliyorum. Fırsat buldukça memleketime gidiyorum, akrabalarımla birlikteyken kendimi daha iyi hissediyorum.

SON DAKİKAYA KADARI..

Kılıç ayrılırken sizi eleştirdi ve aranızdaki kırılma noktasının cumhuriyet mitingleri ve cumhurbaşkanlığı seçim süreci olduğunu söyledi.

Salih Bey ile yol ayrımına girdik, çünkü yönetim anlayışını benimsemedik. Ben 'biz' olmaktan yanayım. Ekip olmak da 'biz' olmaktan geçiyor. Biz, Salih Bey'in yönetiminde 'biz' olamadık. Ama şunu da belirtiyim, Salih Bey

bizimle yola devam etmek istedi. Kendi başkanlığında aynı yönetim sürsün istedi. Biz bunu kabul etseydik, bu tür iddiaların hiç biri ortaya gelmeyecekti. Ayrıca biz Salih Bey ile 8 yıldır aynı yönetimdeyiz.

Başkanlığa aday olmayıp Kılıç'ın listesinde yer alsaydınız yine aynı tepkiyi gösterir miydi?

Salih Bey'in başkanlığında yola devam etseydik, onun için sorun yoktu. Ama biz kabul etmeyince siyasi bir yol ayrımıymış gibi gösterdi. Halbuki o'nun genel sekreter adayı YOL-İŞ Genel Başkanı Fikret Barın son dakikaya kadar bizden genel sekreterlik istedi, diğer görevleri kabul etmedi. Olmayınca Salih Bey'in listesine gitti. TÜRK-İŞ'i bilen, izleyen herkes yaşanan ayrılığın siyasi olmadığını bilir. Salih Kılıç'ın sosyal demokrat olmadığını da herkes bilir. Ama seçimi kazanmak uğruna siyasilendirdiler.

ENERJİ POLİTİKASI BAŞ AĞRITACAK

Hükümetin 2008 programında enerji özelleştirmeleri var, Tes-İş'in de başkanısınız, tavrınız ne olacak?

Yapılan özelleştirmelerin bu güne kadar Türkiye'ye bir yararı olmadı. Kamu değeri olarak elde avuçta ne varsa elden çıkarıldı, çoğunun satışından beş kuruş bile devletin kasasına girmede, bazıları para bıraktı, o para da devlet açıklarının kapatılması konusunda dişin kovuğunu bile doldurmadı. Bu çok acıdır, altın yumurtlayan tavuk niteliğindeki kurumlarımız bile yok pahasına elden çıkarıldı.

Bu özelleştirmelerin yarattığı işsizlik ve sendikasılaştırma da cabası. Biz TES-İŞ olarak bu güne kadar yaptığımız eylemlerle, verdiğimiz hukuk mücadelesiyle enerjide özelleştirmeleri engelledik. Yine engellemek için elimizden ne geliyorsa yapacağız.

GENEL BAŞKAN KUMLU 'Şamil Tayyar'ın özel hayatına ilişkin sorularını da cevapladı. Kumlu, en hoşuna giden şeylerden birinin, torunlarıyla çizgi film izlemek olduğunu söyledi.

KİTAP

Ameleden İşçiye ■

Ahmet MAKAL

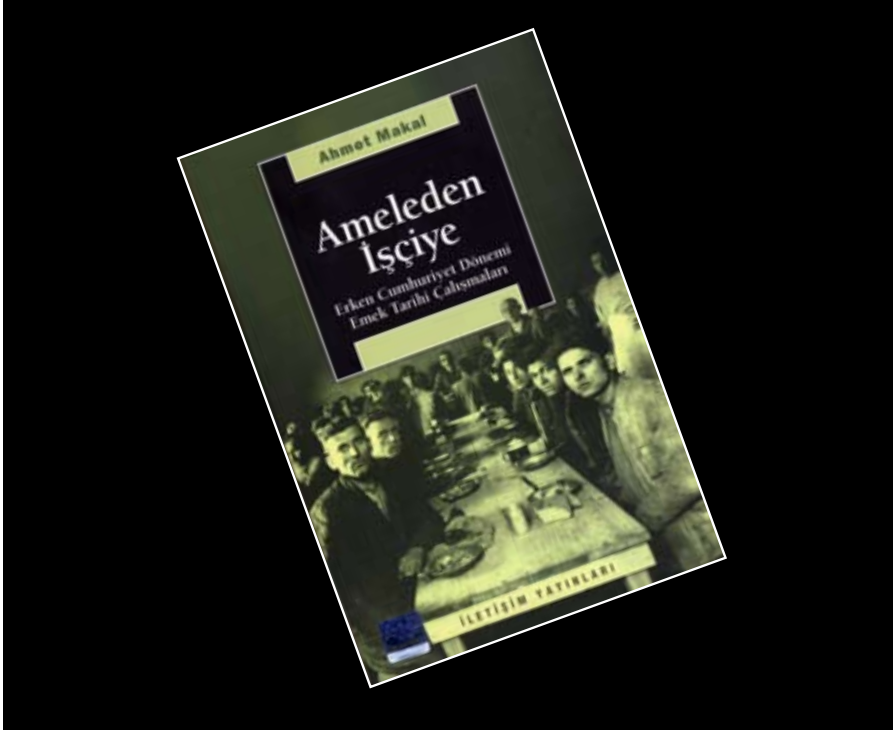

Ameleden İşçiye:

Erken Cumhuriyet Dönemi Emek Tarihi Çalışmaları

AHMET MAKAL

404 sayfa, İletişim Yayınları, 2007

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgi Fakültesi profesörlerinden Ahmet Makal, bu kitabında, erken Cumhuriyet döneminin emek tarihine ilişkin gelişmeleri çeşitli yanlarıyla ele alıyor.

Kitap, yedi ana bölümden oluşuyor: “Erken Cumhuriyet Dönemi Emek Tarihi ve Tarihçiliği Üzerine Bir Değerlendirme”, “Türkiye’de Tek Parti Dönemi ve Korporatizm Tartışmaları”, “Türkiye’nin Sanayileşme Sürecinde İşgücü Sorunu, Sosyal Politika ve İktisadi Devlet Teşekkülleri: 1930’lu ve 1940’lı Yıllar”, “65. Yılında Milli Koruma Kanunu, Çalışma İlişkileri ve İş Mükellefiyeti Üzerine Bir İnceleme”, “Türkiye’nin Çok Partili Yaşama Geçiş Sürecinde Cumhuriyet Halk Partisi ve Sendikalar: 1946-1950”, “Türkiye’de 1946-1960 Dönemindeki Grev Tartışmaları ile Grevler Üzerine Bir Çözümleme Denemesi”, “Çocuk-

tum, Ufacıktım: Türkiye’de 1920-1960 Döneminde Çocuk İşçiliği”.

Kitapta yer alan bölümlerden bazıları, Makal’ın daha önce yayınlanmış makaleleri; bazıları ise kitap için özel olarak yazılmış. Bununla birlikte makaleler, kopuk kopuk değil. Cumhuriyetin kuruluşundan 1960’a kadar geçen dönemin emek tarihini belirli bir perspektif ve yöntemle işlediği için organik bir bütünlük oluşturmuyorlar.

Kitap, genel olarak sözkonusu dönemin politik ve sosyal tahliline dönük çalışmalara katkıda bulunduğu gibi, Türkiye’de işçileşme süreçlerinin tarihindeki bir merhaleyi de aydınlatıyor. Erken Cumhuriyet dönemi emek tarihçiliği üzerine çalışma ve tartışmaların yöntemsel bir eleştirisini yapan Ahmet Makal, bir başka ‘genel’ başlık olarak,

Tek Parti döneminin korporatist veçhesini tartışıyor. 1930’lar Türkiye’sinde korporatizmin sistemsel bir bütünlükle uygulanmadığını, devletle kimi toplum kesimleri arasında ‘aracı kurum’ işlevi görmek üzere özgül bir geçerlilik taşıdığını ileri sürüyor. Nitekim, 1930’lu ve 40’lı yıllardaki işgücü politikalarına ve sosyal politikalarına bakıldığında, sanayileşme sürecinin Avrupa’daki başlangıçları ile –farklılıklar yanında– benzer yanların görüleceğine dikkat çekiyor. Makal’ın çalışmasında, emek tarihinin ve ‘amelelerin işçileşmesi’ sürecinin tahlilini zenginleştiren özgül başlıklar şunlar:

- 1930 ve 1940’lı yıllarda iktisadi devlet teşekkülleri bağlamında sanayileşme ve işgücü sorunu;
- Milli Korunma Kanunu (1940) ve “iş mükellefiyeti” uygulaması;
- Çok partili demokrasiye geçilen 1946-50 döneminde CHP ve sendikalar;
- Aynı dönemde grevler ve grev “meselesi” üzerine tartışmalar.

Akademisyenler için olduğu kadar sendikacılar, sendika uzmanları ve araştırmacılar için bir başucu kitabı olma özelliği taşıyan çalışmanın çok önemli bir özgül katkısı, Türkiye’de çocuk işçiliğin tarihi üzerine kapsamlı bir değerlendirme sunması. Makal, 1920-1960 döneminde çocuk işçiliğinin hukuksal ve nicel boyutlarının net bir resmini çiziyor. “Top oynayıp acıkamayan çocuklara” ayrılan bu bölüm, emekçilerin köle-amele-işçi ‘statüleri’ arasında sıkışmasının en çarpıcı cephesine ışık tutuyor.

Çalışma Hayatı Takvimi

Hazırlayan: Çiğdem ŞAHİN

20 Ekim, Cumartesi

- Türk-İş Yönetim Kurulu yaptığı yazılı açıklamada “Türk-İş, refah payının işçi emeklilerine yansıtılmasını ısrarla savunmaktadır” denildi.

- Türkiye İşçi Emeklileri Derneği Başkanı Kazım Ergün, aynı süre çalışıp, aynı yaşta emekli olanların arasındaki maaş farkının giderilmesini istedi.

21 Ekim, Pazar

- 2008 yılı bütçesini “borç ödeme bütçesi” olarak gören Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, İşsizlik Sigortası Fonu’nun kapsam dışında bırakılması gerektiğini söyledi.

- Hükümetin, 2008 yılında özelleştirmeden 11.7 milyar YTL gelir elde etmeyi hedeflediği açıklandı.

22 Ekim, Pazartesi

- Türk-İş Yönetim Kurulu ile bağlı sendikalar Tes-İş, T.Harb-İş, Sağlık-İş, Tarım-İş ve Yol-İş yayınladıkları bildirilerde ülkenin güneyinde meydana gelen ve onlarca askerin şehit edilmesine neden olan terörü lanetlediklerini açıkladılar.

- TİSK Yönetim Kurulu ile BASK Genel Başkanı Resul Akay yaptıkları ayrı yazılı açıklamalarla terörü lanetlediler.

23 Ekim, Salı

- DİSK Yönetim Kurulu’nun, ülkede yaşanan terör olaylarına ilişkin, örgütlü olduğu bütün işyerlerinde okunmak üzere yayınladığı bildiride “Barışın diline şimdi her

zamankinden daha fazla ihtiyacımız var” denildi.

- Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, yaptığı açıklamada yasal boşluktan faydalanmanın ahlaki olmadığını, ancak bugün 11 ayrı emeklilik uygulamasının bulunduğunu, buna 12ncisinin eklendiğini belirterek, haksızlığın giderilmesini istedi.

24 Ekim, Çarşamba

- Kamu İktisadi Teşebbüslerin 2008 yılı yatırım hedefleri belirlendi. Buna göre en büyük payı hızlı tren projesi ve enerji sektörü alıyor.

25 Ekim, Perşembe

- Türkiye’de bir kişiye iş yaratmak için ortalama 190 bin YTL’lik yatırım yapmak gerektiği bildirildi.

- Özelleştirme kapsamına alınan KİT’lerin tam kapasite ile çalışmamasından dolayı, bu yılı zararla kapatacakları bildirildi.

27 Ekim, Cumartesi

- Türk-İş, Ekim 2007’de dört kişilik bir ailenin açlık sınırını 657 YTL, yoksulluk sınırını da 2 bin 141 YTL olarak açıkladı.

28 Ekim, Pazar

- Sosyal güvenlik reformu ile birlikte, emeklilerin maaşlarının artışında ağırlıklı olarak kullanılan enflasyon oranına, büyüme oranının da ekleneceği açıklandı.

29 Ekim, Pazartesi

- 2008 yılında başlayacak, asgari geçim indirimi uygulaması ile 4

çocuklu bir asgari ücretlinin eline 75 YTL geçeceği açıklandı.

30 Ekim, Salı

- Hükümetin 2008 yılını kayıt dışı ile mücadele yılı ilan ettiği ve kayıt dışı işçi çalıştıran firmalara 5 yıl kamu ihalesinin verilmemesinin planlandığı öğrenildi.

31 Ekim, Çarşamba

- TİSK tarafından yapılan açıklamada, grevlerle ilgili kanunlarda değişiklik yapılmaması istenildi.

1 Kasım, Perşembe

- DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, son zamanlarda artan terör olaylarına ilişkin yaptığı açıklamada, “Şimdi kutuplaşma zamanı değil, tam da barışı ve birlikte yaşamı savunma zamanıdır. Yeni provokasyonların önüne geçilmeli” dedi.

2 Kasım, Cuma

- Türk Telekom çalışanlarının %70’inin grevde olduğu açıklandı.

3 Kasım, Cumartesi

- Türk-İş Başkanlar Kurulu’nda yapılan konuşmalarda, Türk Telekom’da devam eden grevin işçinin haklarının verilmesiyle birlikte bitirileceği vurgulanarak “Buradaki bir başarısızlık her işkoluna yansımaktır. Bu nedenle grev Türk-İş’in grevi olarak özümsemelidir” denildi.

4 Kasım, Pazar

- AB ülkeleri içinde kadın

ÇALIŞMA HAYATI TAKVİMİ •

istihdam oranının en düşük olduğu ülkeler arasında Türkiye'nin de yer aldığı bildirildi.

5 Kasım, Pazartesi

- Türkiye İşçi Emeklileri Derneği Başkanı Kazım Ergün, işçilerin paralarıyla kurulan SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devriyle elerinden alındığını, bunun karşılığının emekli maaşlarına yansıtılmasını istediklerini söyledi.

6 Kasım, Salı

- Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Öztaşkın, ulusal çıkarlar için BOTAS ve TPAO'nun birleşmesinin gerektiğini söyledi.

7 Kasım, Çarşamba

- Türk-İşe bağlı Genel Maden-İş ve T.Harb-İş Sendikalarının yaptığı araştırmalar sonucu 4 kişilik bir ailenin Ekim ayı açlık sınırını 640.00 YTL, yoksulluk sınırını da 1.980.19 YTL olarak açıkladılar.

8 Kasım, Perşembe

- T.Kamu Sen tarafından yapılan açıklamada, enflasyon hedefi ile çıkan enflasyon arasındaki farkın, kamu çalışanlarına bir an önce ödenmesi istenildi.

12 Kasım, Pazartesi

- TİSK tarafından yapılan yazılı açıklamada, OECD tarafından yayınlanan 2007 yılı İstihdam Raporunda kadın işsizliğin OECD ve AB ülkelerinde azalmasına karşın Türkiye'de giderek arttığının kaydedildiği bildirildi.

14 Kasım, Çarşamba

- Görevi istihdamı artırmaya

yönelik projeler geliştirmek olan İş-Kur'da 976 personelin kadrosunun boş olduğu bildirildi.

18 Kasım, Pazar

- T.Kamu Sen, Kasım ayında 4 kişilik bir ailenin açlık sınırını 884.82 YTL, yoksulluk sınırını da 2 bin 325.66 YTL olarak açıkladı.

25 Kasım, Pazar

- Hak-İş Genel Kurulu sonucu yapılan seçimlerde Salim Uslu yeniden Genel Başkanlığa seçildi. Genel Başkan Yardımcılıklarına ise Mahmut Arslan ve Yusuf Engin, Genel Mali Sekreterliğe ise Şenel Oğuz getirildi.

26 Kasım, Pazartesi

- Türk-İş, 4 kişilik bir ailenin Kasım ayı açlık sınırını 697.16 YTL, yoksulluk sınırını da 2 bin 271 YTL olarak açıkladı.

- Türk-İş tarafından kayıtdışıya yönelik yapılan bir araştırmada, yevmiyeli çalışanların % 91'inin ücretli, çalışanların da %23'ünün kayıtdışı çalıştığı tespit edildi.

8 Aralık, Cumartesi

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, TBMM'de bir soru önergesine verdiği cevapta, Türkiye'de 10 milyon 655 kişinin kayıtdışı çalıştığı açıkladı.

9 Aralık, Pazar

- Tes-İş Genel Başkanı Mustafa Kumlu, 6-9 Aralık 2007 tarihlerinde yapılan Türk-İş 20.Olağan Genel Kurulu'nda Türk-İş Genel Başkanı seçildi. Genel Sekreterliğe Tek Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Türkel, Genel Mali Sekre-

terliğe Demiryol-İş Sendikası Genel Başkanı Ergün Atalay, Genel Eğitim Sekreterliğine Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı Nihat Yurdakul ve Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine de Türk Metal Sendikası Başkan Yardımcısı Pevrul Kavlak seçildi.

- Türk-İş Genel Başkanı Salih Kılıç sendikacılığı bıraktığını açıkladı.

- T.Kamu-Sen Genel Başkanı Bircan Akyıldız, grevli toplu sözleşme hakkı istediklerini açıkladı.

16 Aralık, Pazar

- TİSK Yönetim Kurulu Başkanlığına Tuğrul Kudatgobilik yeniden seçildi.

17 Aralık, Pazartesi

- Türkiye İstatistik Kurumu, eylül ayı işsizlik oranını yüzde 9.3 olarak açıkladı.

20 Aralık, Perşembe

- Uluslar arası Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) tarafından hazırlanan bir raporda, Türkiye'de sendikal korumanın bulunmadığı kaydedildi.

23 Aralık, Pazar

- Türk-İş Genel Başkanı Mustafa Kumlu, 2008 yılının çalışanlar için zor bir yıl olacağını söyledi.

27 Aralık, Perşembe

- Asgari Ücret Tespit Komisyonu asgari ücrete 2008 yılında uygulanacak zammı belirledi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in, komisyon üyeleri ile birlikte açıkladığı zam oranı ilk altı ay için yüzde 4, ikinci altı ay için yüzde 5 olarak tespit edildi.

Mustafa Kumlu
Genel Başkan

M. Murat Aytemiz
Genel Başkan Yardımcısı

Mustafa Şahin
Genel Sekreter

Hasan Tahsin Zengin
Genel Mali Sekreter

Mehmet Özyılmaz
Genel Araştırma ve Mevz. Sekreteri

Esat Durmuş
Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

Bayram Eren
Genel Eğitim Sekreteri

TES-İŞ GENEL MERKEZİ: Şenyuva Mah. Meriç Sk. No: 23, 06510 Beştepler - Ankara Tel: (312) 212 65 10 (20 hat) Faks: 212 65 52 - 212 65 42

TES-İŞ ŞUBELERİ

ADANA ŞUBE (Başkanı): Mustafa ÖĞÜT
İnönü Caddesi TEKSİF İş Merkezi Kat:2 No:5 Seyhan-ADANA
Tel: 0.322. 352 34 44 – 352 48 00 Faks: 352 34 09

ADAPAZARI ŞUBE (Başkanı): Sedat ÇOKOL
Semerciler Mah. Yenibosna Cad. No:58 ADAPAZARI
Tel: 0.264. 282 33 40 Faks: 282 33 41

AFŞİN ŞUBE (Başkanı): Sıttık SERT
Afşin Bey Caddesi No:41 Afşin-KAHRAMANMARAŞ
Tel: 0.344. 511 42 68 Faks : 511 20 51

ANKARA 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Dural KARAKOÇ
Süleyman Sırrı Sok. No:2/11 Yenişehir-ANKARA
Tel: 0.312. 435 36 55 Faks: 435 29 40

ANKARA 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Mehmet KILINÇ
Karanfil Sokak No:34/ 7 Bakanlıklar-ANKARA
Tel: 0.312. 419 11 41-42 Faks: 419 26 86

ANTALYA ŞUBE (Başkanı): Hacı Mevlüt ÜNAL
Fabrikalar Mah. Hasan Tahsin Cad. 3002 Sok. No: 1 ANTALYA
Tel: 0.242. 334 34 00 Faks: 344 78 68

AYDIN ŞUBE (Başkanı): Mustafa AYDIN
Efeler Mah. Atatürk Bulvarı Eylül Sokak Piramit Sitesi No:2 Kat:1 AYDIN
Tel: 0.256. 225 89 54-213 62 02 Faks: 225 88 17

BALIKESİR ŞUBE (Başkanı): Ferudun YÜKSELİR
Gözem Sokak No:4 Kat:4 BALIKESİR
Tel: 0.266. 241 36 01 Faks: 241 67 61

BURSA ŞUBE (Başkanı): Necati İÇÖZ
Çakırhamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı Kat:2 No:14 BURSA
Tel: 0.224. 225 58 71-221 40 02 Faks: 221 03 41

ÇAYIRHAN ŞUBE (Başkanı): Sinan TÜRKEL
Gazi Mah. İşçiler Sok. Nazmi Bıyıklı Pasajı Üstü Çayırhan-ANKARA
Tel: 0.312. 796 15 40 Faks: 796 03 02

DİYARBAKIR 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Ali ÖNCÜ
İstasyon Cad. Oryıl 20 Apt.Kat:2 No:3 DİYARBAKIR
Tel: 0.412. 229 39 94 Faks: 228 48 23

DİYARBAKIR 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Sükrü KAÇMAZ
Ofis İstasyon Cad. Kupik Apt. No:1 DİYARBAKIR
Tel: 0.412. 223 63 06 Faks: 224 83 20

EDİRNE ŞUBE (Başkanı): Adnan BAYRAKTAR
Talat Paşa Cad. Özdiç Pasajı Kat:1 EDİRNE
Tel: 0.284. 225 24 56 Faks: 212 53 33

ELAZIĞ ŞUBE (Başkanı): Hayrettin TAŞKIN
Bosna Hersek Bulvarı No: 17/C ELAZIĞ
Tel: 0.424. 233 92 25 Faks: 236 07 62

ERZURUM ŞUBE (Başkanı): İsmail BİNGÖL
İsmet Paşa Cad. No:4/2 ERZURUM
Tel: 0.442. 234 76 75 Faks: 233 53 52

ESKİŞEHİR ŞUBE (Başkanı): Ünal DAR
Ulus Cad. Bili Sokak No:12 ESKİŞEHİR
Tel: 0.222. 233 27 86 Faks: 234 41 56

ISPARTA ŞUBE (Başkanı): Mustafa KAYA
Mimar Sinan Cad. Halı Sarayı C Blok Kat:2 ISPARTA
Tel: 0.246. 218 36 13 Faks: 218 29 01

İSTANBUL 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Ersin AKMA
Sivritaş Sok. Elbir İşhanı No:18/3 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel: 0.212. 217 43 97-98 Faks: 217 40 00

İSTANBUL 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Nevzat ÖZBAY
Büyükdere Cad. No:56/2 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel: 0.212. 275 72 30-31 Faks: 266 17 42

İSTANBUL 3 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Hüseyin OZİL
Mithatpaşa Cad. No:5 Kat:4 Daire:30 Ümraniye-İSTANBUL
Tel: 0.216. 412 45 50 Faks: 412 65 42

İZMİR 1 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Seydi ÖNDER
1401 Sokak Bastıyalı Apt. 24/A Kahramanlar-İZMİR
Tel: 0.232. 421 70 89 Faks: 422 39 23

İZMİR 2 NO'LU ŞUBE (Başkanı): Hüseyin İNAL
1356 Sokak Gökdemir Apt. No:1/3-4 Alsancak-İZMİR
Tel: 0.232. 421 45 79 Faks: 421 07 62

KAHRAMANMARAŞ ŞUBE (Başkanı): Lütfi ERGİN
İsa Divanlı Mah. Şeyh Adil Cad. No: 41 Mert - Han Kat: 2 / 9
KAHRAMANMARAŞ Tel: 0.344. 221 36 94 Faks: 221 36 95

KAYSERİ ŞUBE (Başkanı): Rıfat PAKKAN
Sahabiye Mah. Kanal Cad. No:6/2 KAYSERİ
Tel: 0.352. 231 21 40 Faks: 222 72 67

KONYA ŞUBE (Başkanı): Mehmet SOLAK
Alaaddin Cad. Zafer Çay Bahçesi Arkası No:19/2 KONYA
Tel: 0.332. 351 20 18 Faks: 350 66 62

KÜTAHYA ŞUBE (Başkanı): Eşref ERDEN
Ethem Erdinç Cad. Ali Kalfa Çarşısı Kat:1 KÜTAHYA
Tel: 0.274. 224 56 22 Faks: 224 56 23

SAMSUN ŞUBE (Başkanı): İrfan ÜNLÜ
Şevketiye Cad. Erçallar İşhanı No:1 Kat:2 SAMSUN
Tel: 0.362. 231 38 00-01 Faks: 233 28 48

SİVAS ŞUBE (Başkanı): Tevfik GÜVERİ
Hükümet Meydanı Meydan Ticaret Mrk. No:303/4 SİVAS
Tel: 0.346. 221 18 60 Faks: 221 39 16

SOMA ŞUBE (Başkanı): C. Tayyar GÜZEL
Gazi Osman Paşa Cad. No:1 Soma – MANİSA
Tel: 0.236. 613 53 62-613 23 36 Faks: 613 10 33

ŞANLIURFA ŞUBE (Başkanı): Ramazan DÜZME
Esentepe Mah. Temiz. Sok. TES-İŞ Ap. ŞANLIURFA
Tel: 0.414. 313 79 03 Faks: 313 21 85

TRABZON ŞUBE (Başkanı): Cengizhan GÜNDOĞDU
İskender Paşa Mah. Sümer Sok. İhsan Bey Kültür Mrk. Ark.
PK.17 TRABZON Tel: 0.462. 326 49 64 Faks: 323 30 19

VAN ŞUBE (Başkanı): Naif BALANDI
Bahçıvan Mah. Zübeyde Hanım Cad. Odalar İş Mrk. No:5 K: 2 VAN
Tel: 0.432. 216 19 99 Faks: 216 18 74

YATAĞAN ŞUBE (Başkanı): Fatih ERÇELİK
Yeni Mah. İnönü Bulvarı Ünal Toksöz Cad. No:22/B Yatağan - MUĞLA
Tel: 0.252. 572 69 66 Faks: 572 25 03

ZONGULDAK ŞUBE (Başkanı): Ahmet HASANEFENDİOĞLU
Terakki Mah. Dereici Sk. Aydın İşhanı No:2 Kat:2 ZONGULDAK
Tel: 0.372. 253 01 95 Faks: 253 10 89